

OSZK

DARÁZS-

ZÜMMÖGÉS

*Olyan időkben, (1918-tól
1924-ig) írtam ezeket a ke-
serűen vidám, korfestő ver-
seket, amikor itt a magyart
nevettetni kellett, — hogy
sírva ne fakadjon...*

Marosvásárhely, 1935. szept. 8.

MORVAY ZOLTÁN

Ez a könyv
MORVAY ZOLTÁN
40 éves újságírói jubileuma alkalmával
adatott ki

**A költő őszinte sóhaja
e kötete elé :**

*A kárhogy is vezekelek,
Istenverte versek ezek.
Kissé békétlen az elvük,
Kissé mosdatlan a nyelvük.*

*Sok évvel ezelőtt irtam,
De eldobni mégsem birtam,
Felettük az idő faladt,
De nem koptak, — a számárság
Örökké számárság marad . . .*

(Az olvasó azt gondolja magában :
„Ime, végre egy költő, aki helyesen
állapítja meg szellemi termékeinek mű-
faját . . .“)

1895—1935.

Morgan Ellis

D MORVAY ZOLTÁN ARÁZS-ZÜMMÖGÉS

RÉMESEN RIMES ELÉG I-ÁK

*ÉNEKELTE EGY ROKKANT REGŐS,
AMIGLAN MAROSVÁSÁRHELYTŐL
TÂRGU-MUREȘIG VÁNDOROLT...*

E kötetben egy boldogtalan vidéki poéta mindenféle alkalmakra mindenféle lapokban potyára írt úgynevezett verseit találja a nyájdus Olvasó, aki e könyvre kiadott pénzéért nem kap vigasztalást, de a költőt — ez ingyen írt, versekért — az a tudat vigasztalja, hogy a költemények olyanok, amilyen értük a honorárium volt . . .

KIADJA

RÉVÉSZ BÉLA R.-T. KÖNYVKERESKEDÉSE
TÂRGU-MUREȘ 1935. MAROSVÁSÁRHELY

Radó Antal, a jeles poéta, ezt írja egyik versében :

*Költő tudj sokat
S a valót kutasd
Ám tudásodat
Ne nagyon mutasd*

*Nótád fujjad el
Jegyzetek híján,
Rossz dal az, amely
Kommentárt kíván!*

E könyv írója, abban szót fogad Radó Antalnak, hogy a tudását (ami nincs) nem nagyon mutogatja. Ellenben a másik kitételrel merőben szembe száll. Ugyanis ebben a kötetben minden vershez kommentár van írva. Képzelterti tehát az olvasó ezek után, hogy — mi vár reá! . . .

ÖRÖKKÉ VIDÁM ÉS SZELLEMES,
KEDVES KIADÓMNAK

RÉVÉSZ BÉLÁNAK

AJÁNLOMEZT AMOSOLYGÓ KISKÖNYVET

(amelynek sok versét Ő inspirálta),
szerzői és kiadói házasságunk 25 éves
évfordulója alkalmából. Viszonyunknak
1909-óta ez a könyv a hetedik gyümöl-
cse. Egy családban bőven elég hét
gyermek, de a hetedik gyermek mindig
szerencsés szokott lenni. Remélem
ennélfogva, hogy a Révész Béla R.-t.
által kiadott eme hetedik könyvem is
szerencsésen fog udvarolni a Fortuna
istennőnél is szeszélyesebb hölgynek:
a Közönségnek.

Marosvásárhely, 1935. szeptember 8.

A SZERZŐ.

*Semmi jogot nem tartunk fenn magunk-
nak. Csak az olvasónak — e verses kötet
elolvasása után — a bosszankodás jogát . . .*

Országos Széchényi Könyvtár

Szakadjunk el Ösztriától!

(1918)

(E gyönyörű dalok nagyrésze a boldog háboru békés korszakában íródott. Most, a boldog (?) béke háborus korszakában, amikor Ausztriát megint Magyarországhoz akarják boronálni, intő például zeng az alábbi vers, mely egy imádó és egy osztrák kabaréhölgyről szól s amelyből kitűnik, hogy az osztrákkal nem jó szövetkezni. E bájdus hölgyet Dr. Vargha, akkori főkapitány elsuppoltatta, mint a helybeli férjek megmételyezőjét. Óh, szép ifjuság, óh, szép kabaréhölgy, aki annyi hasznót hajtottál a specialista orvosoknak! Óh, métely! Hova tűntetek el a költő szemei előtt, a multak rózsaszínű homályába?! . . .)

Hogyha kérem összetépnek,
Hogyha megőrölnék pépnek,
Hogyha rögtön összezúznak,
Hogyha felszabdálnak bluznak,

Hogyha miniszternek tesznek,
Vagy angolosan megesznek,
Ahogy kitelik a számtól,
Akkor is csak azt kiáltom :
Szakadjunk el Ósztriától !

Mi az oka ennek kérem ?
Oh, már régen forr a vérem !
Vásznak nincsen, ingem nincsen
S nem kaphatok semmi kincsen,
A ruhámon folton folt van,
Új ruhám fennvan a Holdban.
Ahogy kitelik a számtól,
Ezért zúgom rémségesen :
Szakadjunk el Ósztriától !

Hozzánk a posztót sem hozzák,
Nem ad többet már az osztrák,
Nem ad cérnát, nem ad kelmét,
Megvonja a segedelmét,
Nem ad cipőt, bőrt s egyebet,
Ha a szívünk meg is reped.

Ahogy kitélik a számtól,
Azért üvöltöm, sőt böögöm :
Szakadjunk el Ósztriától !

De bánatom legfőbb oka,
Egy kis csinos osztrák boka —
S felfele a folytatása . . .
Nincs a földön néki mása !
Mennyit síkkasztottam érte !
S a szívemet összetépte . . .
Ahogy kitélik a számtól,
Azért rivom könnytengerben :
Szakadjunk el Ósztriától !

A kabaréban lépett fel,
S ledöfött egy tekintettel,
Megmutatta minden báját,
Főképpen a lábikráját.
Én a lábaihoz hulltam
És megtagadtam a multam . . .
Ahogy kitélik a számtól,
Azért búgom bánatosan :
Szakadjunk el Ósztriától !

Hogy így járok, sohsem hittem . . .
Mért is volt kabaré itten ?
Oh, Haladás (?) te vagy oka,
Hogy juték ily bánatokra !
. . . S mikor a szívem megette,
Dr. Vargha „elvitette“ . . .
S miként a virág az ágtól,
Teljesen kiürült zsebbel :
Elszakadtam Ósztriától !

Országos Széchényi Könyvtár

Egy hadiuzsorás síralma.

(1918)

(Volt egy kor, egykor, amelyben a mexikói vándorhangyáknál veszedelmesebb élősdí had élt és virult: a *hadiuzsorások* fertelmes népe — mindenütt, ahol a háboru dult. Ezek meghaltak, mikor a béke (?) megszületett, de e pillangók kikelt hernyója a „hadiszergyáros“ tovább él és ez gondoskodik arról, hogy egy új háboru megint a nyakunkba szakadjon. A költő, e bájdalu zenér, ezeket zengi meg alábbi halhatatlan költeményében.)

Országos Széchenyi Könyvtár

Na kérem, ezt sohsem hittem,
Hogy egyszer béke lesz itten!
Akkor én miért dolgoztam?
Annyi mindent mért halmoztam?
Várva jó konjunkturákra,
(S néha az akasztófára . . .)

Ha a háborúnak vége ?
Kedves rabló testvéreim
Vigasztalják keserveim,
Ugy-e, hazugság a béke ?

Az a Czernin, az a Khülmann !
Az ember a vízből künn van . . .
Mért halmoztam szeget, borsót,
Pudert, spárgát, fakoporsót.
Bicskát, posztót, ostor nyelet,
Ha eladni már nem lehet ?
Ha ezeknek nincs értéke ?
Kedves rabló testvéreim,
Vigasztalják keserveim,
Ugy-e csak mese a béke ?

Felhalmoztam szurkot, lencsét,
Tubákot és vaskemencét,
Kráglit, butort, lámpabelet,
Mindent, amín csálni lehet,
Felhalmoztam mindent kérem,
Felhalmoztam minden téren !

És ezeknek ime vége!
Kedves rabló testvéreim,
Vigasztalják keserveim,
Ugy-e nem lesz sohse béke?

Akik ma békét csinálnak,
Zöld asztalnál disputálnak,
Fogják meg e fecsegőket
S vigyék ki a frontra őket!
Hol van az a régi nóta:
Az a golyó s akasztófa?
Eddig békén vettünk adtunk,
Más vérében vájkálhattunk,
Nyugalommal rabolhattunk.
Eltűnt! Nincs — csak az emléke!
Uzsorások nemes köre,
Mondják meg becsületökre
Kinek kell itt vajjon béke?

Lakást keresek!

(1918)

(Hát volt egy olyan kor is — kérdezed nyájas olvasó, — amikor *keresni* kellett a lakást? Hogy értse meg ezt a mai ember, mikor most minden házban a lakások nagyrésze üresen áll és kiadó? Hát kérem, ez fizikai törvény! A jólét melege *kiterjeszti*, a nyomoruság hidege *összehúzza* a tömegeket. Ma *mindent összehúztunk*. Lakást, kiadást, nadrágsziját, szívet. A lakások, a gyomrok és szívek üresen állnak. A költő verse — mint a neanderthali koponyát a diluviál réteg — megőrzi e képtelennek látszó kort, hogy egyszer — ilyen is volt! . . .)

Hetvenhárom utcában jártam,
Ötszáztizenhét lakást megláttam,
De már ez kérem mind ki volt véve,
Széthulltam mint az oldott kéve

Este a tömérdek járkálástól,
Elájultam a szörnyű fáradságtól.
Hej! Azt a kopogó, ropogó,
Fityegő, kotyogó rézangyalát
Ennek az átkozott rossz világnak!
Kihunyt szívemben a remény . . .
Tekintetes lakbérleti bizottság,
Hova költözzek május elsején?

Lakást keresve, harcokat vívtam,
Mindenféle gyanus szagokat szívtam
Egy helyen vén nő öltözött éppen,
Állkapcsom leesett, úgy ütött képen,
Mert megláttam a — műszemét,
Álhaját, műfogát, műkebelét . . .
Hej! Azt a kopogó, ropogó,
Fityegő, kotyogó rézangyalát
Ennek az átkozott, rossz világnak!
Kihunyt szívemben a remény . . .
Tekintetes lakbérleti bizottság,
Hova költözzek május elsején?

Bár a fejemet a falba vertem,
Nekem való lakást egy helyen leltem.

Ezért igaz hogy nem sokat kértek,
Kopott és omlott, szűk *fecskefészek*
De a munkabér s anyag is drága,
Nem költhetek a javításra.
Hej! azt a kopogó, ropogó,
Fityegő, kotyogó rézangyalát
Ennek az átkozott, rossz világnak!
Kihunyt szívemben a remény . . .
Tekintetes lakbérleti bizottság
Hova költözzek május elsején?

Gyulainál egy koporsót néztem,
Nyári lakásnak az is jó nékem,
Ki is próbáltam, épp beleférttem,
A tisztas árát meg is ígértem,
Jaj, de koporsót élők úgy kapnak,
Hogyha a hatóságtól jegyeket adnak.
Hej, azt a kopogó, ropogó,
Fityegő, kotyogó rézangyalát
Ennek az átkozott, rossz világnak!
Kihunyt szívemben a remény . . .
Tekintetes lakbérleti bizottság,
Hová költözzek május elsején?

Hold-utca végén, már negyedik éve,
Levanegyszennyecsatornatetejevéve,
Mindenféle élők ide lehullnak
S amint lehullnak rögtön kimulnak.
Ezt a lyukat én befedem végre,
S ennek fejében adják ide bérbe.
Hej, azt a kopogó, ropogó,
Fityegő, kotyogó rézangyalát
Ennek az átkozott, rossz világnak!
Kigyult szívemben a remény!
Tekintetes lakbérleti bizottság,
Ide költözöm május elsején!

Bankfi kávéházi hősködései.

(1918)

(A háboru alatt felmentett és hősködő bankfiuk kávéházi henccegését festi a lenti dal. Haj, de a bankosokat bunkóval sem lehetett a frontra kivenni! Nem sokat adtak a költő versére s a frontokat és harctereket a bank biztos termeiben tanulmányozták térképről és szídták a hadban küzdőket, hogy olyan lassan haladnak előre. Ők hamarabb elpusztították volna az ellenséget. Lám, minden fegyver nélkül is, el tudták pusztítani az itthon maradt lakosságot! Jobban kifosztották, mintha egy armádia orosz vonult volna el felettük.)

Mondtam én, hogy mind elfogynak!
Mondtam én, hogy összerogynak!
Azt a kutya fityuláját,
Mindnek kiszedtük a máját!
Angolt, franciát megettük,
Talját, szerbet zsebeteltük,

Amerika, belga, muszka,
Lenyeldestük mind! — Egy szuszra!

Montenegró, meg az albán?
Ez nekünk mind nagyon „halvány.”
Elsepertük sorba őket
E silány hetvenkedőket.
Csak azt csodálom én kérem
Hogy nem vertük meg már régen?
Ezt a kócos, cudar hadat,
Mely előttünk mindig szaladt!

Nekem szörnyen forr a vérem
Én nem kötök békét kérem!
Azért tartott ily sokáig,
Mert én és egy rakás másik,
Nem voltunk a küzdelemben.
Lángoltunk a harci kedvtől,
De fontos állam-érdekből
Állandón — fel voltunk mentve . . .

Papír-világ.

(1918)

(A háboru végefelé már minden papírból volt: a ruha, a cipőtalp, a pénz, az inggallér, a spárga és a diplomaták fejében az agyvelő is. (Ez különben a háboru elején is abból volt.) E feledhetetlen bájos korról szól az alábbi bájos dal).

Papírból van a kabátom
S nagyon csinos, amint látom.
Papír a cipőmnek talpa,
Azért vagyok olyan nyalka.
Ez kérem eddig így jól van.
A kráglím is papírból van.
Papír a kezelőm nékem,
Papír a zsebkendőm kérem,
Papír-sapka a kalapom
Azért szeret a galambom.

A trafikban mikor lehet
Papírdobozokat veszek,
A dobozban cigáró van,
A cigáró papírból van.
Ez így tehát rendben lenne,
De a dohány — papir benne . . .
Ehhez papir szipkát veszek
S nagyon előkelő leszek.

És mivel lakásom nincsen
— (Nem kaphatván semmi kíncsen)
A keblem nagyon fellázadt
S csináltam egy — papírházat.
És most kérem ottan lakom.
De mivel az üveg drága:
Papírból van az ablakom.
E szép papírablakokból
Nézem a gonosz világot
És az ablakokba nyíló
Sok pompás papírvirágot.
E gyönyörű papírlakban
Egész kényelmes az élet,
Napról-napra, hétről-hétre
Papírgaluskával élek . . .

Csak az bánt, hogy már öregszem
S már nem szeretnek a lányok,
Mert elfogytak a zsebemből
Azok a papírra nyomott
Osztrák-magyar utalványok!
Épp azért, ha ezután is
Mindennek csak nő az ára
Felakasztom magam kérem
Egy vastag papírspárgára!

Országos Széchényi Könyvtár

Kávéházi Konrádok

asztaltársasága.

(1918)

(Városunk egyik kávéházában, a Korzóban, a háboru alatt, egy felmentett buta társaság kritizálta folyton a harctéren történt eseményeket. Nekik soha sem voltak eléggé bátrak és vérengzők a katonák. Ha e gyáva, de folyton hősködő banda közelében elsütött volna valaki egy puskát, az egész kompániának tönkrement volna a fehéreneműje. Nos, ha Csokonainak szabad volt ódát írni az árnyékszékhez, költőnknek is meg szabad zengeni, hogy mi volt Vásárhelyen a kávéházi Konrádok asztaltársasága.)

A „Korzóban“ van egy asztal,
Amely minden bút vigasztal,
A tagjai csupa hősök,
Néha zordok, néha bőszők.

Ha béke-hírek terjengnek,
Lelohadnak itt a kedvek.
Szörnyű mindnek a haragja,
Mind acélból van faragva.
Egyik hősebb, mint a másik,
S elszántak a meghalásig!

Elég vér még nem folyt nékik,
Ők még nem várják a végét
Ez örült kalamajkának,
Ők még folytatásra várnak.
Aki a békéről beszél,
Azt szerintük meg kell vetni,
Ostobaság volna még most
A háborút befejezni.

Amikor a fecsegésük
Néha-néha dühvel hallom,
A vérem felháborodik
És szörnyen viszket a markom.
Ez mind intelligens ember?
Tudják ezek mi az élet?
Tudják ezek mi a nyomor?

Éhség, jajok, könnyhullatás ?
Ezer és millió csapás ?
És százezrek boldogsága,
Ami mind, mind semmivé lett.

Ezeknek még háboru kell ?
S erről hangosan beszélnek ?
S a nemezís haragjától
Ezek még mindig nem félnek ?

Óh te kedves csoda-ágyu
Én nem tudom merre, hol vagy
Csak azt tudom, hogy a csöved
Mint ez urak butasága,
Olyan rettentő és oly nagy.
Tisztelettel kérlek szépen,
Fordítsd erre az orcádat,
Vegyél egy nagy lélegzetet,
És társd erre el a szádat.
Aztán egy öreg golyóbist,
A képedbe hamar tégy be
S minden erődből köpdd ide,
Ez „ökörkör“ közepébe !

e

Dal a „Társaskörről“

(1918)

(Egy közkedvelt „kulturintézménye“ volt városunknak a háboru előtti és háborus években a „Társaskör,“ ahol, mit is tehetek volna egyebet a jó magyarok? kártyáztak és vesztek irgalmatlanul, a kultura nagyobb dicsőségére, itt is, mint minden más magyar Társaskörben. Egyszer aztán Tóth János, akkori belügyminiszter, torkonragadta e finom társasköröket, ahol egymás kifosztásából éltek az emberek s szigoruan megrendszabályozta őket. A költő, e megrökönyítő eseményt, megrökönyödött aggyal, zengi meg itt alant.)

„Mint a madár a fészkébe,
Szomju vándor hűvös érre,
Mint a gyermek anyáölbe,
Vágyom én a Társaskörbe.

Szüntelen csak oda vágyom,
Ott van az én boldogságom,
Hova a feljárás görbe,
A szép, finom Társaskörbe.

Azért vágyom oda kérem,
Mert nagyon kapzsi a vérem,
Ott van az igazi börze!
Pénz terem a Társaskörbe!

Ahol pedig pénzszag érzik,
E helyért a szívem vérzik.
S magamat majd összetörve,
Rohanok a Társaskörbe.

Bankot adok, nyerek, vesztek,
Egy pár ezrest megeresztek,
A bajuszom hetyke, pörge,
Ha nyerek a Társaskörbe.

Néha búra hajlik kedvem,
Ha a pénzemet elvesztem,
S megfogadom így letörve:
Nem járok a Társaskörbe!

Kulturáért ver a szívem,
Rajongója vagyok híven,
Érte szállok gyakran pörbe,
Vitázva a Társaskörbe.

A „kultura“ kártyát jelent . . .
Megédesítve a jelent,
A kutyanak ez az örve
Mindenféle Társaskörbe.

Hej, de rossz csillagok járnak,
„Kulturánkra“ felhők szállnak.
Tóth János a népek atyja
Köreinket zavargatja.

Olbe, görbe, törve, örve,
Pörge, pörbe, gége hörge:
Jaj, mindjárt megbolondulok!
Gyász borul a Társaskörre!

A „Durulban” cipőt vettem. (1918)

(A háboru alatt az volt a divat az itteni cipősboltokban, hogy csak annak adtak — pénzért — cipőt, aki a cipő árának megfelelő összegben — *kenőcsöt* is vett. A cipővásárláshoz is sorba kellett állni, olyan nehezen ment ez a művelet s borzasztó közelharcok révén lehetett csak, hangsúlyozzuk — pénzért — cipőhöz jutni. Ha ezt a mai cipőkereskedő olvassa, aki hétszámra nem lát egy vevőt, bizonyára így zokog fel: Óh háboru, jöjj vissza egy szóra!)

Azt kérdezik tőlem kérem
Ilyen büszke miért lettem?
Okom van rá egész halom
Uri göggel kivághatom:
A „Durulban” cipőt vettem!

Lábom fejét cipő híján,
Eddig mindig festegettem,
Feketére vagy barnára,
De ez végre megszűnt mára :
A Durulból cipőt vettem !

Megtanultam jól bokszozni,
Mielőtt a meccsre mentem,
Ki előttem állt a sorba,
Rugtam hasba, vágtam orrba
S a Durulban cipőt vettem !

S a vásárlás küzdelmében
Absolute levetkeztem,
Letépték a ruhát rólam,
No de azért minden jól van :
A Durulban cipőt vettem !

Három fogamat kiverték,
Félszememre vakká lettem,
De azért én boldog vagyok,
A lábamon cipő ragyog,
Mit a Durulkában vettem !

Eladtam a birtokomat,
Hogy ez mind megtörténhessen,
Hogy önöknek megmutassam,
Hogy önöknek elmondhassam;
A Durulban cipőt vettem!

Ezer kroncsi volt a cipő,
Ötszázért kenőcsöt vettem,
Ez a szokás a Duruluba,
Ezen kissé elborulva,
A cipőmmel hazamentem.

Amint büszkén mendegélek,
A cipőmbe, melyet vettem,
Jaj, levált a feje, talpa,
Elhagyott a hűtlen, csalfa
S megint cipőtlenné lettem!

Ám a kenőcsöm még meg van,
Csakis ez a vigasz nekem
Ennélfogva miként régen,
Lábamfejét újra szépen
Cipőszinre kenegetem.

De ez a bus tragédia
Tönkre tett! Fel vagyok dulva,
Én már csak a halált várom
És nem megyek semmi áron
Cipőt venni a Durulba! . . .

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Költőzködés.

(1918)

(Az alábbi, ma már érthetetlen dalban, azt zengi meg csodálantján a költő, hogy miként babráltak ki a lakókkal a háziurak a háboru alatt. A lakó újraépítette az egész házat mielőtt beköltözött volna s akkor a háziur valami ürüggyel nem hagyta beköltözni. A dalhoz a zenét a mai üresen álló lakások házigazdájának dühös fogcsikorgatása szolgáltatja, hogy ennek a jóvilágnak elkelletett mulni! . . .)

Szerkesztő úr! könnyimbe mártott
Tollal írom én ezt a dalt.
Mert látom, hogy a végzet rajtam
Kacagva ül im itt diadalt.

A rossz lakásviszonyok folytán
— Végsőt feszült már ez a húr! —
A felmondást — jaj — elfogadtam
S így kidobott a háziur.

Kálváriákat aki járt már,
Az méltányolhat engemet,
Mert sikerült új lakást kapnom,
De beköltözni nem lehet.

Ugyanis ez új hajlékomban,
Egy rövid félóra alatt
Összeszedtem huszonnyolc liter
Poloska nevű bogarat . . .

Megsütöttem az állatkákat,
Közben a könnyem egyre hull,
Megelégedetten s pipázva
Nézte a kedves háziúr.

Minden szobát újra festettem,
Új függönyök az ablakon,
A villanyt bevezettettem,
Szóval költeztem vakon.

Kiköveztettem az udvart,
Kanálist vezettem elébb,
Filagoriát építtettem,
Igaz! Hát a vízvezeték!

És mikor beakarok költözni,
— Szava mindig szívembe szúr —
Szeliden szól hozzám a kedves
A nyájas, drága háziúr:

— Most hallom, hogy megcsalt a
[ténstur . . .

Ez kérem ám kemény dió,
Mért nem tetszett előre szólni
Hogy hát az úr . . . izé . . . zsidó . . .

— Hát ez a baj kedves barátom? !
Örvendeztem meg végtelen,
Ezen, ha kell, segíték rögtön
És elrohantam hirtelen.

Elrohantam — keresztelkedni
S nyakamba már kereszt ragyog,
A főispán a keresztapám,
És tegnap óta — gój vagyok.

A házigazdám megbékült hát
Minden tekintetben velem,
És kijelenté ünnepéllyel,
Hogy holnap már költözhetem.

Ma volt e holnap — a szállítókkal
Elvitettem a butorom,
A kapuba állt házigazdám,
Sötéten mint egy bus torony.

— Ténsur, itt van a foglalója,
Beköltözni már nem lehet,
Elrekvirálták a házat tőlem,
Éppen most kaptam levelet.

Óh jaj, nekem, én is úgy jártam,
Mint aki házasodni ment,
Megfürdött, tisztaínget váltott
És a pártija fucsbament! . . .

Országos Széchényi Könyvtár

Tavaszi ének.

(1918)

(A költő egy ligeti padon
filozófál. Meg kell jegyeznünk,
hogymeg egy vidéki költőhöz méltóan — üres hassal. A vers is
olyan, mint a költő hasa . . .)

Egy buskomor überciherbe
Ülök a ligeti padon
És az életen elmerengve,
A fű növéstét hallgatom.

Az út porába bogarak másznak,
Ime itt van a kikelet!
A lombokon madarak játszanak
S nevetnek az ember felett.

Nevetik, hogy míg én: az Isten
Képére teremtettem alám,
Korgó gyomorral ülök itten,
Ők dusan esznek az alatt.

Menykő beléd, oh szent természet!
Mért teremtélt úgy, hogy egyek?!
S ha már gyűjtél rám annyi vészet
Mért nem ehetek hát — legyet?!...

Mert míg a madarak szörnyen hiznak
Im én dalolva koplalok . . .
A jobb jövőbe ők nem bíznak
Míg én bizva — éhenhalok!

Tavasza a szerkesztőségben.

(1918)

(A sorsüldözött költő szenvedő életének egy, a szerkesztőségben lezajló derűs epizódját lantolja meg az alábbi örökéletű versében.)

„Zajgó sejtelmek fényhulláma borzong,
A dali kornak alkonyfénye nyög,
Kéjes szerelmek vonnak mellé kordont,
Virág-vért hány a beteg, lomha rög.

Dalaim árnya szived bétakarja,
Rozmaringág a sóhajom feléd!
Virágzó fáknak illatterhes karja
Nyujtóz kodik s mosolyg rájuk az ég.

Rommá lett álmok foszlányi sohajtva
Végiglengnek a komor táj fölött.
A késő Bánat görnyedve ül rajta,
S haldokló Fény sir a hátamögött.

Szívem már többé nem zokog kin-
[lángban
Meghaltszerelmem, némánnyögve bűg,
Fuldoklik érzelmem a bús oceanban
S felette a bánat sirálya zúg“

.
És így tovább, még 63 versszak.
A vén szerkesztő nyakán az erek
Szörnyen dagadnak. Ebből baj lesz
[kérem !
A közelébe menni nem merek.

Előleg kell ! A fene egyen költőt,
Fűzfa-poétát, zengő lantokat,
Kifordítottam egy hat éves felöltőt
Itt van a kecske. S pénzt vár, de sokat !

Mi lesz a pénzzel ? Az öreg haragszik.
Az a rettentő, tömérdek epe,
Modern poézistól felkavarva habzik
S látom már benne mindent ellepe . . .

A fiatal kecske áll, mint a szobor itt,
Várván a pénzt. S én végtelen sze-
[rényen,
Odalépek a mérges szerkesztőhöz
S végignézek a szabómon, szegényen.

— Szerkesztő úr, im itt a költő, kérem,
Szerezményi ama bájos dalok,
Melyeken, mint élvezettel látom,
Szerkesztő úr már régen andalog ...

— Ön írta ezt! ? Hördül az ártatlan
[szabóra
Ön az aki engem így meggyötört ?
Felkapta szabómat, mint szél a virágot
S úgy dobta ki, hogy a nyaka kitört ...

e

Egy hadiszállító merengései.

(1918)

(A hadsereg szállítók háboru-
beli lélekrajzát adja az alanti dal.
Alantas lelkek, alantas komisszá-
gát, — alantas zengéssel.)

Hogyha kedvez a konjunktura,
S háboru lesz még tíz évig
Ami szerény köreinkben
A bankókat nem olvassák,
Hanem kérem, mázsán mérik.

Hogyha kedvez a konjunktura
És fegyházba nem kerülök
Egész kedves családomon
Hamarosan erőt vesznek
Az arisztokrata alürök.

Hogyha kedvez a konjunktura
Egy latifundiumot veszek,
Amelyiken nagy kastély van
(A várkastély előnyben áll)
És én kérem várur leszek.

Hogyha kedvez a konjunktura,
A vár hetvenhét szobáját
Berendezem nagy pompával
És várom majd szende bájjal,
Míg megkapja patináját.

Hogyha kedvez a konjunktura,
Fiam képviselő leszen
És hogyha miniszter beszél,
Kegyetlenül helyesel majd
Neki az országgyűlésen.

Hogyha kedvez a konjunktura,
A lányom grófhoz megy nőül,
Csak tokajit fognak inni
S olyan házat fognak vinni,
Hogy a világ belebődül!

Hogyha kedvez a konjunktura,
S háboru lesz még — husz évig,
Megelégedetten nézem,
Hogy, az állam adóssága
Felfog nyulni majd az égig.

Hogyha kedvez a konjunktura,
Majd veszek egy birodalmat
Királlyal és parlamenttel
(Mindent megérhet az ember)
S én gyakorlom a hatalmat.

Ebben a pompás országban
Szabad lesz mindenkit nyúzni
Éheztetni, nyomorgatni,
Lajgatáson vigyorgni,
Aranyért szíveket zúzni.

Hogyha kedvez a konjunktura,
A birkatürelmű népet
Széjjelosztjuk magunk között,
Minden hasznát kisajtolva,
Az agyán vágunk majd léket.

Hogyha kedvez a konjunktura,
... De vége van im a dalnak,
Most jut az eszembe kérem
Mint vágunk eret a népen,
Hogyha addig — éhenhalnak ? !

e

Elmélyesztés . . .

(1918)

(A háboru vége felé a németek „Elmélyesztés“ címén, egy ötletet vetettek fel, amely szerint a szövetségesek országai annyira összefognak, hogy közös lesz minden! (Az asszonyokat kivéve.) Megosztóznak „boron, kenyeren, kardon.“ Hogy miként óhajtották megvalósítani, a költő ezt közismert zseniálításával magyarázza meg a politikában járatlan olvasónak.)

Elmélyedtem az „Elmélyesztésen“
És őszintén megmondhatom:
Vidám derűtől lett napfényes
Szokott komor hangulatom.

Mi szeretjük a német-testvért
(Mint a pesti az árvízet)
De úgy vélem e szerelemre
A jó magyar majd ráfizet! . . .

„Közös lesz minden“ (mondja a német
S ezen én meg sem ütközök)
„Ami a tied az enyém is
De az enyémhez — nincs közöd“ ...

„Megosztozunk boron, kenyeren, kar-
[don,
Megosztozunk testvéresen,
De ami még nálad maradt,
Annak felét — majd elveszem ...“

... Másik felét az osztrák sógor ...
(Nekünk ha szabad kérdenem)
Mi marad kedves uraim,
Ha osztottunk „testvéresen“?

A mellényemnek elejét
Az osztrák viszi el — szegény
A hátulját a német |testvér
S csak a *lyuk* marad az enyém? ...

Az elmélyesztést kérem szépen
Megmagyaráztam íme itt,
Ők rendezik a mulatságot
S majd mi isszuk meg a levít . . .

e

OSZK

Boldog, kinek dohányja van!

(1918)

(A dohányról lesz szó az alábbi kacér dalocskában. A dohány, a pesti argot szerint *pénzt* jelent. A háboru alatt, irmagul sem lehetett dohányt kapni. De egyes élelmes felebarátaink, a szintén központosított dohányt, — közkereseti társaságokban egyesülve, — megkaparították és igazán pénzként használták. Mert pénzért nem, de dohányért minden földi jót lehetett szerezni a háboru vissza nem térő boldog napjaiban.)

Vettem egy házat és egy birtokot,
Vettem tíz lovat, ötven tehenet,
Vettem én butort, posztól, vásznakat,
Vettem, amit csak megvenni lehet.

És veszek folyton turót és vaját,
Lisztet és cukrot, kávé és tejet,
Veszek én kérem bőrt és talpakat,
Báróságot és minden rendjelet.

Nem pénzért veszem, ne higgyék önök,
Pénzért, e kócért, venni mit lehet?
Van, hej, a pénznél nagyobb kincs is ám
Amiért venni ma mindent lehet.

Amit önök a szemükkel sem látnak
Ami annyi gond, annyi homlokon
Azt a sok drága, kedves, jó *dofányt*
Ami ide jön — én mind *ellopom!*...

Ellopom kérem, el, arcátlanul,
Ami Önöknek ábránd, képzelet
És mindenféle földi jóra váltom,
Mert élni ma csak *dofányból* lehet!

György Széchenyi Könyvtár

e

A színházban levetkeztem.

(1918)

(A háborubeli felfordulást szimbolizálja az a különös és akkoriban lábrakapott szokás, hogy a közönség, a nyári szezonban, a gőzfürdőnélis melegebb Transylvánia *akkori* színháztermében egyszerűen levetkezett a lehetőség legvégső határáig. A hadi-újsorások hozászoktatták az embereket a *levetkőztetéshez*, ezért ment ez könnyen a nyilvános helyen is, mint a lenti dal csengő rímeiben meggyörködteti a szemérmes olvasót.)

A mult héten kérem szépen
— Ezzel nem mondok újságot,
Átkozottul nagyok voltak
Mindenütt a hóhullámok.

Hogyha a hóhullám éget,
Nem kell hozzá nagy képzelet
Hogy az atmoszféra kérem,
A színházban milyen lehet?

A mi „modern“ színházunkban
Nyáron kellemes az élet,
Bátran ki lehetne adni
Hoch urnak pékkemencének.

Egyenlítői légkörben
S szép lány s asszony szemtüzében,
Lekiváncozik a ruha
Mindnyájunkról kérem szépen.

Mivel nagyon kövér vagyok,
De a Muzsát hón imádom,
Érzem, hogy én a színházban
Fogom lelni a halálom.

Olyan szörnyű volt a hőség,
A színház egész megtelvén,
Hogy egy hadi hájas urnak
Csak zsírfolt maradt a helyén.

Letettem a nyakkendőmet,
Azután meg a gallérom,
De éreztem, hogy a tüzet
Még így sem sokáig bérom.

Levetettem a mellényem,
(Türhető jó ing volt rajtam),
Levetettem a cipőmet,
S a fuszeklim beleraktam.

Egy ujságot az ölembe
Ügyesen elteritettem
S finoman és előkelőn
A nadrágom levetettem . . .

— Elég kellemesen ültem
Az előadás végéig,
Sőt eltudtam vón' így ülni,
Egész a békekötésig.

Ajánlom, hogy ez új szokást
Tessenek majd elfogadni,
S a ruhatárban ezután
Minden ruhákat lerakni.

Igen kérem — urak s hölgyek,
Minden ruhákat leraknak
És színházi ruhaképpen
Fügefalevelet kapnak . . .

e

Kitört a béke!

(1918)

(Ahogy a háborunak vége lett, kitört a béke s ennek nyomán a szabadság, illetve a forradalom. Hol a verandájára, hol a szobájába lőttek be a költőnek a szabadságtól — de inkább a tiltott szesz-től — megmámorosodott polgártársai. A költő nem volt az öröm ilyen *pukkasztó* kitöréseire berendezkedve és mérgében írta az alábbi dalt.)

Amig kérem harcok dúltak,
Rosszul, de nyugodtan éltünk,
Keveset, de szűken ettünk,
Ám a jövőtől nem féltünk.

Mióta kitört a béke
Megeszi bennünket a bánat,
Pedig már nem kell aggódni,
Hogy elvisznek katonának.

Hej, szebb dolog nincsen kérem
Mint ez a jó, áldott béke
S főleg az a nagyszerű rend!
Minden kulturáknak éke!

Hogy ha este hazatérek,
Ezt tartva hozzámillőnek,
Innen is, meg amonnan is
A hasamba belelőnek.

Valamit a szemünk meglát,
E szép békés állapotban,
Azt a kezünk nem hagyja ott,
Szárnyrakelti prompt, legottan.

Szesztilalom törvényünket
Is megtartjuk becsülettel,
Mert mióta ki van adva,
Részeg nálunk minden ember.

Dülöngélnék jobbra, balra
És neki mennek a falnak
Egyik-másik nagyot koppan,
Összerogy s a sárba hallgat.

Hallgat kérem s elhallgatja
Hol mérték a szeszt elébe,
Mi is illő tisztelettel,
Fátyolt vonunk im felébe.

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Jőjj már Tavasz !

(1919)

(A poéta kedélyét ezen a télen nagyon nyomta az őt körülvevő atmoszféra és a tavasz után sóvárog a lentirt versben.

Jőjj már Tavasz !
Rügyed, virágod várjuk.
Vidd el rólunk a tél havát,
Mert már nekünk ötödik éve
Szívünk, lelkünk fagy járja át.

Jőjj már Tavasz !
Szabad szellőid várjuk.
Mely alvó táj felett suhan,
Alvó magvakat költöget,
Ami ma még a földbe van.

Jőjj már Tavasz !
Tűzlángu napodat várjuk,
Ami mindent életre kelt,
Mindent, mi ma dermedten ernyed
Amit a fagy ma letepert.

Jőjj már Tavasz!
Szabadság meghalt istennője.
Az élet hív, neked dalol
Tán még maradt egy kis erőnk,
S kiáshatunk a hant alól.

Jőjj már Tavasz!
Vagy nem jössz el többé nekünk?
S lelkünk örök tél fogja át?
Számunkra nem lesz kikelet?
S csak sírunkon nő a virág?

Országos Széchényi Könyvtár

e

E r e b u s.

(1919)

(A költő kezd lábbadozni a nagy elsavanyodások után. Eddig halni akarát, de most már csak a drága temetkezési költség miatt fordít hátat az elmulásnak.)

Nem sirunk többé
Nem is jajgatunk,
Közönyös búval
Mélyen hallgatunk.

Nem hiszünk többé,
Nem is kétkedünk
Ha jó, ha rossz jön,
Mindegy már nekünk.

Nem bánjuk ez s az
Így vagy úgy leszen,
Mindegy a végzet
Bárhova teszen.

Nem is pihenünk,
Nem is dolgozunk.
Semmit sem viszünk,
Semmit sem hozunk.

És hogy itt vagyunk még
S nem a sírba lenn,
Ahol minden bu s baj
Végképp elpihen

Csak azért lehet s tart
Még a szenvedés
Mert pimaszul drága
A — temetkezés! . . .

Moziban.

(1919)

(A poéta az őt körülvevő
sivár életben, egy napsugaras fol-
tot lát — a sötétben.)

Szerelmes pár ül egymás mellett,
Kézt kézbe fogva ülnek ott,
Hogy mi pereg le ám a vásznon,
Nekik közöny, sivár, kopott.

Ami ott folyik, az csak játék!
Bárhogy figyel a terem,
Nekik nincs mit tanulni onnan,
Ők tudják, mi a szerelem.

A vászonképen csókolódnak,
A szívükben hej, forr a vér . . .
S a szürke, áldott félhomályban,
Az ajkuk lassan, összeér . . .

e

Februári hó.

(1919)

(A költő a jelen sivárságai
közül elrepül az ábrándok rózsá-
színű felhőin, a multak csillogó vi-
lágába, ahol az ifjuság, soha meg
nem öregedve, örökkön él.)

Óh édes ifjuság, rózsás és derűs kor
Tündéri szárnyakon gyorsan illanó,
Röpülj ide hozzám, röpüljél még
[egyszer,
Hozd vissza őt újra februári hó . . .

Óh szép régi farsang! rózsás és de-
[rűs kor,
Melyben minden mókás, színes és
[bohó,
Csillogva száll vissza íme most elébem,
Ahogy hull, hull lágyan a februári hó...

Leánykacagással telt csilláros termek,
Síró hegedűk és halk szerelmi szó.
A fehér karokra lopva lehelt csókok...
És künn hullt pihézve a februári hó...

Fagyos hajnalokon meleg szívvel
[szálltunk
S a csengős szán előtt párát fujt a ló,
Mi a szánon ültünk jól-jól összebujva
S ropogott alattunk a februári hó.

Mily szomorú, hogy az ifjuság elmulik
És a boldogság oly gyorsan illanó...
A mi szerelmünk is betemette mélyen,
Álmainkkal együtt a februári hó!

e

Egy vén (20 éves) hadfi mor- fondírozásai.

(1919)

(A költő, sok olyan fiatalemberrel találkozott akkoriban, mint amelyet alább megénekelt s ezekkel nagyon együttértett. Akik nem tudták a háboru végén, hogy négy éven át, — a tömérdek lelki és testi nyomorúság közepette — miért is küzdöttek szegények?..)

Milven számárság ez az élet,
Milyem számárság istenem,
Itt ülök mélán és borongva
S végig gondolni sem merem.

Most öt éve még gyermek voltam,
Most öt éve? Nem is lehet!
Gyötörtek a koszinuszok,
A tanárok, nők — s felelet!

Most négy éve katona lettem,
Kacagtam s busultam sokat,
S mint önkéntes, a vén Szebenben
Sóvárgtam a szász lányokat.

Most három éve, balkarom,
Varsón túl orosz lőtte meg.
Pestre kerültem! Nagyszerű volt!
A karsebem gyorsan heged.

De a „főuri ápolóban“,
Ahol divatból nyögtem én,
A szívemet halálra zúzta
Egy kis ápoló-tünemény.

Mit cifrázzam? Szerelmes lettem.
Tavaszhvirágos Zugliget! . . .
Az Isonzó tüztengerében
A hadnagy úr — ott sem feled!

Rózsás levelek s álmok szállnak
Reimsz alól Pestre. — De halad
Az idő és a levelekre
A válasz később elmarad.

Egy fejseb aztán Arras mellől
Hazámba megint elhozott.
Kerestem grófi ápolónőm
De az „üzlettel felhagyott“ . . .

Nem volt divat az ápolás már . . .
Fejem begyógyult, de szívem
Nyitott sebét bánattal, búval
Megrakva Trientbe viszem.

Most két éve történe mindez.
Most egy éve nagy nyugalom.
Olaszbor s asszony, kártya, tervek.
Éreztem, nem soká bírom.

El a frank-földre s vissza. — Ujra
Láttam a citromok honát.
Haj, haj, a Piavének árját
Kissé félholtan usztam át! . . .

S aztán a vége . . . Le a fegyverrel . . .
A komédiának vége lett.
Az ember óh, mindent kibír,
És minden küzdést elfeled.

De a szerelmes ápolónőm
Csókját feledni nem tudom,
Mert még csak husz éves multam.
S ez a legnagyobb bánatom.

A kis grófnő máshoz ment nőül,
Régen — még a mult év telén . . .
Kérdem husz éves, őszülő fejjel :
Hát egy ábrándért küzdtem én ?

Kedves Prométheus bátyánk !

(1919)

Iriný János bácsi, aki egykor a gyufát feltalálta és aki később, öreg korában, a debreceni István-gőzmalom hivatalnoka lett se versek szomorú kiizzadója gyermekkorában sok málnát szedett Debrecenben, a Patay-házban levő kertjében, mondom, János bácsi a gyufa eseniális feltalálója, bizonyosan átkozódva forgott sírjában a háború alatt, mikor a gyufa is gaz uzsorások prédája lett. Eldugták és nem lehetett kapni. A poéta, nem tudván pipára gyújtani, az Olimpusról tüzet lopó titánt, Prométheust hívja segítségül, hogy lánghoz jusson, úgy pipája, mint költői szíve számára.

Eltűnt nyomtalan a gyufa,
Űsse meg a lapos guta
A lánckereskedőt kérem !
Hej, hogy süstörög a vérem !

De mit ér, ha csak bent égünk ?
Kedves Prométheus bátyánk,
Lopjon egy kis gyufát nekünk !

Átkozottul csehül állunk,
Mert hát nem lobog a lángunk,
Mi már tüzet sem rakhatunk,
Már pipára sem gyújthatunk,
Mi lesz velünk ha nem égünk ?
Kedves Prométheus bátyánk
Lopjon egy kis tüzet nekünk !

Két korona egy skatula
Komisz, meg nem gyuló gyufa.
De két koronáért sincsen,
Nem kapható semmi kincsen.
Ha ez így megy, tényleg végünk,
Kedves Prométheus bátyánk
Lopjon egy kis gyufát nekünk !

Acél, kova, tapló kora
Nem jó vissza többé soha !
Nem bizony S több vón a kedve,
Mindőnknek, ha gyufánk lenne,

Nem szídna a feleségünk . . .
Kedves Prométheus bátyánk
Lopjon egy kis tüzet nekünk.

Óh te kedves, bűdös földgáz,
Érted minket a hideg ráz.
Ha itt lennél, mindig égnél
Jobban minden reménységnél.
Gyufa soha nem kellene
S kedves Prométheus bátyánk
Kend is annál melegedne,

Országos Széchényi Könyvtár

Tavas z.

(1919)

(A tavaszi sugarak eszébe juttatják a költőnek a nyíló virágokat, a zálogban levő übercihereket és a nehezen fakadó szerelmeket. Dala erről zeng és csapong a márciusi csalóka napsugárban.)

Hol az a kor, óh, mondják kérem,
Mikor így tavasz kezdetén
Téli kabátját zálogba küldte
Minden teremtet földi lény.

S az első kinyílt hóvirággal
Elbucsuztattuk a telet
S előbujtak a zálogházból
A gyürött überciherek.

Hol az a kor, óh, mondják kérem,
Mikor így tavasz kezdetén,
Az ujságokban felburjánzott
Sok bájdus fűzfaköltemény.

S a fűzfaversek megírói,
Habár nem éppen okosan,
A megénekelt szende nőkkel
Jegyet váltottak óh, sokan.

Hol az a kor, amikor kérem,
Még nőültek az emberek,
Sőt többet mondok, itt is, ott is
Született is egy pár gyerek.

Hol az a kor? Sóhajtván kérdelem,
Könnyelműségek szent kora,
Elvitte az idő magával
S nem jön vissza talán soha! . . .

Pedig mi lesz, ha csók, vidámság
Szívünkben lángot nem fakaszt?
— Ha már nőülni sem lehet,
Vigyétek vissza a tavaszt!

e

A „Hold-utca“

(1919)

(Az a szerény vásárhelyi utca,
ahol a költő háza áll és maga-
ültette dúslombu fái alatt e hal-
hatatlan verseit írta, eddig név-
telenül szégyenkezett a többi
neves, sőt hirneves utca között.
De aztán a bölcs városi tanács
igen szellemes nevet adott ez
utcának, mely a költő révén az
irodalomtörténetbe kerül. A dal-
nok pedig im, dalt zeng az utca-
keresztelőről)

Ezer bocsánatot kérek,
A bőrömben alig férek.
Kitört az öröm belőlem,
Minden baj elmúlt én tőlem.
Az a kis köz, melyben lakom,
Hol kinézek az ablakon,
Ahol már annyit koplaltam
És ahol annyi dalt daltam,
Hol még senki jól nem lakott,
A mai nap — nevet kapott!

Jaj, majd elájultunk tőle
Mert — „*Hold-utca*“ lett belőle!
E szellemes nevet kapta!
Áldassék az, aki adta!

Hold-utca — ez már név kérem,
Mindenhol és minden téren!
Mi itt lakók mind ezt vártuk
Mig a sok sült krumplit rágtuk.
Mert itt csak is urak laknak,
Kik bankót bankóra raknak.
(Az uzsorások zsebébe,
Fára, tejre, lisztre, szénre,
S még sincs semmink, soha mégse).

Finomlelkű, derék népek,
Hogy ha ezt tagadom — vétek.
Ma egy kissé minden drága
S ezért van, hogy a *Hold-utcán*
Tízőnknek van egy nadrága . . .
Ám mind háziurak vagyunk
S szellemben fő folyton agyunk,
De busulni már sincs okunk,
Mert — amint eddig is tudtunk —
A *Holdban* van a birtokunk . . .

Éppen azért, ki utcánknek
E találó nevet adta,
Aki a mi bulvárunknak
Oly szellemes keresztapja,
Jelentkezzen kérem szépen,
Jelentkezzen minden áron,
S én a Hold-utca nevében,
Rögtön kebelemre zárom.

Elviszem a Hold-utcába
Hol a nép hálája várja,
Ahol hálakönnyeinktől
Megdagad a „Poklos” árja.

Ámbár a szomszéd utcákból
Egyes irigy polgártársak
Azt mondják, hogy a Hold-utcát
Ők másnak neveznék — másnak...
Tekintve, hogy itt gyűl össze
Az egész környék szemetje
Bérmáláskor Szent János ur
Majd „Büdös-köznek” nevezze . . .

Eladtam a nagykabátom.

(1919)

Ez év tavaszán a természet úgy a halhatatlan költőt, mint más hitvány halandót is, szemtelenül becsapott : ugyanis a gyönyörű tavaszi napokat zord téli időjárás váltotta fel. Ha a költő mérgeskedett ezen, mérgeskedjenek önök is a költő alábbi dalán.

Nekem már őszi időktől
Megvan az a rossz szokásom,
Hogy az első tavasz-napon
Eladom a nagy kabátom.

Ha melegen süt rám a nap.
(Most mikor szörnyű az ára)
Mért lógjon ott holttőkeként,
Én és az ön nagykabátja ?

Eladtam a nagykabátom
Ezt a régi hű barátom,
De hogy milyen bakkot lőttem
Vérzőszívvel csak most látom !

Eltűnt a tavaszi napfény,
Zord tél fagyos havat szór rám,
És hogy nincsen nagykabátom
Érzem minden percen, órán.

Dideregve átkozódom,
Hogy a tavasznak úgy hittem
S mérgemben a felöltőmet
Is a zálogházba vittem.

Az árát elflekkeneztem
S most se pénz, se posztó nincsen.
A békében és tavaszban
Fájdalom, én korán hittem !

Most csak az a reménységem
— Bár addig még sokat fázok,
Amerika küld kabátot
S abból egyet — panamázok !

e

Levél.

(1919)

(A szerkesztőségbe zúduló
tömérdek fűzfavers miatt, tönkre-
ment a költő tavaszi jókedve és
nekiront — (van ebben azért va-
lami kenyéririgység is) — költő-
társainak. Tekintve, hogy konkur-
rensekről van szó, az olvasó ne
vegye nagyon a szívére az alábbi,
egyéltalán tárgyilagossnak nem
mondható kirohanásait, jeles po-
étáknak.)

Bocsánat, édes Szerkesztő Ur !
Hogy verset most nem küldhetek,
De kifogytam a verstémából
S erről — ma még — nem tehetek.

Olyan sivár ez a bús élet,
Olyan fád és vigasztalan,
Hogy — üres zsebemre esküszöm —
Maholnap felkötöm magam.

Mért éljen kérem ,ma egy költő,
Miért zengjen ma dalokat ?
Hiszen, hogyha kapálni megy
Zsebel nehéz százásokat.

Az igaz, hogy kapálni mégis
Kissé — kellemetlen dolog . . .
A toll könnyebb, mint a kapa
S aki kapál — nem andalog! . . .

Ezért van, hogy író és költő
Mindig könnyen keletkezik,
Ellenben a föld ásásához
Önként ki sem jelentkezik.

Milyen jó világ lenne itten,
Ha az a sok süldő zseni
A költés és írás helyett
Mind a mezőkre menne ki.

Nem legelni! . . Dolgozni kérem
S kemény munkába fogna ott
Papír s tinta pusztítás helyett
Kapálván — nem lopna napot.

Vagy ha költnek költő barátim.
Legyen ennek teteje hát!
Ma kétszáz kroncsi egy liba!
Költsenek uraim — libát!

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Ne kártyázzunk !

(1919)

(A költő, — e remek dalok
szülője — bizonyára az egye-
dül ember Közép-Európában, aki
nem ismeri a kártyát és így nem
is szokott soha kártyázni. De a
kiadója, az akkoriban nagyon el-
harapózott kártyázás ellen uszi-
totta a poétát, aki a következő
zengő rimeket vágja a javitha-
talan kártyások fejéhez.)

Én kártyázok, te kártyázol,
Ma már mindenki kártyázik.
Kellemes szórakozás ez :
Az ember izzad és fázik.

Néha nyerünk, néha veszünk,
Néha nagyon belemászunk,
De mindenkor és mindenhol
Rendületlenül kártyázunk.

Kártyázik agg és csecsemő
S ez természetesnek látszik.
Ma dolgozni nem érdemes
S így úr s szegény csak kártyázik.

Miért fárasszuk magunkat,
Miért legyen izomlázunk ?
Jobb hogyha a blattott verjük
S kitartóan csak kártyázunk.

Eluszik a keresetünk,
Ránk bizott pénz, földünk, házunk
Ki a fene gondol erre,
Mikor kérem mi kártyázunk ?!

Veszekedünk, káromkodunk,
Lekopik a finom mázunk,
Néha poffal bizonyítunk,
Kedélyesen, ha kártyázunk.

Arra vagyok csak kíváncsi,
Ha elfogy a kártyakészlet,
Mi lesz a sok jeles urral
Aki mind kártyaművész lett ?

Piatnik ur, kérem szépen,
Önt még nem kommunizálták ?
A zavarok megkimélték
Az ön finom kártyagyárát ?

Hej, hogy a tűz vesse széjjel !
Én ha beperel se bánom,
Rajtam a port már elverték,
Nekem mindenem elnyerték
Én — csak azért nem kártyázom !

e

Országos Széchényi Könyvtár

Az aszfalt sóhaja.

(1919)

(Városunk igen szép, aszfaltos város volt. Még a tehénlegelők felé vezető utak is ki voltak aszfaltozva. De a szegény aszfalt soha sem lát vizet. Viz helyett, portengerbe fürdik. A szegény, vizet nélkülöző aszfalt nevében a költő imígyen sohajt fel,)

Tudom, hogy drága most a parfóm
Az otkolon, a rózsavíz,
Rózsao-laj — amelyről zengett
A perzsa bárd, a bús Hafiz.

Tudom, hogy drága minden kérem,
Tudom, hogy kapni sem lehet
Öntözködési célra gyártott
Mindenféle szagos levet.

Nem is vagyok én nagyravágó,
Tekintetes, nemes Tanács,
Nem kell nekem cukor, élesztő,
Sem sima, sem diós kalács,

Követelőzni sohsem szoktam,
Mert hát tudom — nem is lehet,
De egyszer kérem — így húsvétkor
Öntözzenek meg engemet! . . .

e

Országos Széchényi Könyvtár

Májusi tragédia.

(1919)

(Ez év májusában, a pompásan kilombosodott fákra és kinyílt virágokra hó esett. A jeles költőt, a természetnek ez a bolond világhoz hasonló bolondériája, az alábbi bolond sorokra inspirálta)

„Itt van újra május elseje,
A levegő dallal van tele.”
Ezt daloltam de a torkomon akadt,
Hullatva az ég rám bőven a havat.

Gyöngyvirágos erdőn vártam ké-
[rem Őt,
A gömbölyű, durcás, kis hetvenkedőt,
Végre nagysokára mégis megjelent
És felmelegíté a fagyos jelenet.

Majd haza indultam lassan ő velem,
Szívem tüzze, nyakam hóval volt
[tele.

Óh de szörnyű végzet! Összeros-
[kadok!

Megették mellőlem Őt a farkasok...

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Egy dombon lakó éneke !

(1919)

(Lantosunk lapjában állandóan harcolt városunk jó vízellátásáért. Ugyanis itt inkább a fejekben volt a víz és a város völgyben lakói is ritkán, a magasabb régiókban lakók pedig egyáltalán nem láttak vizet a háborus időkben. E vízibetegség miatt zendül a költő lantján, az alábbi bánattól csepegő, vizenyős dal.)

Mindig költői volt a lelkem
Magasra vágytam uraim,
Nagygényű hölgyekre leltem
És fennenszárnyaltak dalaím.

Magasan van az én lakásom
Ahol a nap kél — keleten
Azon a napsütötte lankán:
A Tisztviselői telepen.

Ah, de komisz a végzet kérem,
Komisz, amilyen csak lehet
Elmondom én, mert napirendre térni
Nem lehet mégsem e felett.

Amig napfényben fürdik a lelkem
A testem piszok lepi el,
Mivel a vízvezetékem csapja
Már három éve nem level ...

Meddő emlőit busongva nézem,
Amely sohasem ad vizet,
Miért van itt akkor e vízcsap ?
S a nép vízdíjját mért fizet ?

Bús kérdések, melyekre válasz
Mindeddig még nem érkezett,
És a piszoktól vakarózva
Mélán töprengek e felett.

Ha beduinnak születtem volna,
Most én homokkal mosdanék
Éh akkor sem nevetne rajtam
Nagyobbat a májusi ég.

Vízet, vizet, vizet sovárgok!
Mert ezt tovább nem tűrhetem!
Avagy porlepte testem holnap
Felszántatom s — bevettetem!

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A zöld könyvek.

(1919)

(Az élelmezési rendszer, a háboru aranyos idejében, piros és zöld könyveket osztogatott ki, amelyre, — állítólag — lehetett élelmiszert kapni, ha volt. A szegény emberek zöldszínű könyveket kaptak. De kaphattak volna szivárványszínűt is, mert arra sem adtak volna semmit. A költő a zöld-könyveket zengi meg lenti zöld dalában.)

Ne mosolyogj ó kérlek, Nyájas
Szívembe szurt a fájdalom,
Vérembe mártott tollal írom
Ezennel itt — hattyudalom!

Zöld könyvnek valék birtokába
Mert koldus költő vagyok én,
Olyan koldus amilyen több nincs
Ezen a hitvány sártekén.

A zöld könyvre azért úgy néha
Valamí mégis adatott,
Hogyha szörnyű nagy nyomoromról
Feltártam minden adatot.

De óh jaj, óh mi szörnyű végzet!
Ezután liszt számomra nincs!
Mi lesz velem magas egek?
Uramisten rám most tekints!

A lisztet amit eddig kaptam
— Mert élni csak ma így lehet, —
Egy pékhez hordtam s attól kaptam
A mindennapi kenyeret.

Most azt mondják, hogy vegyek buzát
Pénzért. — Ez kérem vicc lehet,
Hiszen ha nékem pénzem volna
Én tudnék venni kenyeret.

De pénzem nékem sohasem volt,
Sem nagy, sem apró, semmilyen,
Én már a pénzt rég elfeledtem
Én nem tudom a pénz milyen . . .

Hogy szerezzek akkor én búzát ?
Hát kérem láncos vagyok én ?
Háztulajdonos, bankár, báró,
Akinek vaj van a fején ?

Meghalok hát és a zöld könyvem
Magammal a sirba viszem
S e könyv majd szívemnek porából
Kihajt, én ezt bizvást hiszem.

Kihajt siromon és belőle
Bizonnyal buza leszzen ott,
De én már nem vehetem hasznát,
Én csöndben alvó bús halott.

De ti éhes poéta társim,
Kik muzsákra tesztek hitet,
Gyertek ki majd siri hantomhoz,
S búzám majd — lelegetitek . . .

e

Pénzbélyegzés.

(1919)

(Ezidőben kezdték lebélyegezni az osztrák-magyar bankjegyeket a román hatóságok. A dalnok, a bélyegzésből származó álmát köti az orrára a nyájas olvasónak, költői ihlettel.)

A pár milliómat én is
A strózsákból előszedtem
S kiteregettem a napra,
Hogy ne vigyem penészedten.

Alig bírtam a sok bankót,
De hát azért felcipeltem,
Keservesen megizzadva,
Míg a „Bélyegzőt” meggleltem.

A bélyegző hivatalba
Szállítottam fel a pénzem,
A Benkő ur szép házában
Székel e hivatal kérem.

S amint az urak elébe
A pénzt csomóba letettem —
. . . Orrba vágott kedves nőm és
Kérem szépen — felébredtem . . .

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A kenyér.

(1919)

(Volt egy kor, amikor minden teremtet lélek pékkenyeret evett. Az otthoni sütés és a kenyérsütőnék munkája, egyszerűen lehetetlen volt. A pékkenyér rossz volt és drága, de ebből sem lehetett eleget kapni. Az éhes költő Istenhez fordult panaszra sérelmeivel. És az Úr megvigasztalta, úgy, ahogy azt a felsőbb hatóságok szokták.)

Istenem, vegyed tudomásul,
Hogy a mi mindennapi kenyerünk,
Az a kevés, az a rosszízű,
Rettentő drága lett nekünk!

Istenem vegyed tudomásul,
Hogy ez így tovább nem mehet,
Mi lesz, ha az ember eleget
A pékkenyérből sem ehet?

Istenem vegyed tudomásul,
Hogy mi régóta éhezünk
És beleuntunk az éhezésbe
És meghalunk, ha nem eszünk.

Álmomban eljött Isten hozzám
S megsimogatta a fejem :
„Édes fiam, hiába sírtok,
Én is pékkenyeret eszem! . . .“

e

Maximális.

(1919)

(Nálunk mindig rend volt. Ha drágán adták az árut, még magasabbra maximálták. A Csimborasszóvá nőtt árak ellen, de főleg a gyalázatos Maxi ellen zendül fel a költő borongó éneke)

Egy bús veréb szomoruan
Sír az ágon,
A kalapom nagymérgesen
Félrevágom.

Én nem tudom kérem szépen
Mi lesz vélem,
Minden este megpofoz a
Feleségem.

Folyton kapom a pofokat
Kedves nőmtől,
Hull az ütleget számolatlan
Reám csőstől.

Azért van ily jó kedélye
Kedves nőmnek,
Mert kérem a piac-árak
Folyton nőnek.

Mért nem lehet semmit kapni ?
Kérdi tőlem.
— Hát tudom én ? És én kapok
Kérem bőven : . . .

Azt mondják, hogy amióta
Maximáltak,
Azóta az áru árak
Égig szálltak.

Nem tudom, hogy mint lehet ez
Kérem szépen,
Főleg pedig nem bírja már
Az én képem . . .

Az iroda folyton dagadt
Képpel lásson ?
Egysze jobbról, egyszer balról
Mondjam, hogy van fogfájásom?

Azért írom itt mostan e
Bús levelet,
Szüntessék meg azt a Maxit
Hogyha lehet.

Vagy ha az áruzsorának
Nem is tudják vetni gátját,
Legalább a nők poijait
Alacsonyra maximálják . . .

e

Országos Széchényi Könyvtár

Azért nyomja fejemet a bú. . .

(1919)

(A költő szívében szerelem
lángol, amely az alábbi tragikus
hangu versben lobban ki. A láng
elmult, de a parázs megmaradt
és még sokáig égete a költő —
zsebét.)

Egy rossz kubán rágódva
Azon töprenkedem:
Minek is van a szív
S a szívben szerelem ?

A bús ligetben ülök,
Amelyben nincs virág,
Amelyben nincsenek fák
S nincsen a fákon ág . . .

Csak varjukárogással
Teljes bús alkonyat,
Hol bus gondoktól gyötörten
Busulok én sokat.

A mult szezonban nékem
Egy nőért vert szívem,
Ki a Muzsa papnője
S nagyra viszi — hiszem . . .

Bübájos angyalom
A karnak éke volt,
Multjában s erkölcsében
Nem volt még semmi folt (?)

Sebestyén Miska zordul
Elszerződtette őt,
Ezt a hűséges, bájos
Csodás és szende nőt.

A szívem sajgott nékem,
A szívem megrepedt
Ilyen kinokat kérem
Kibirni nem lehet.

Hogy el kell válni tőle,
Én ezt ki nem bírom
És túl nem élem soha
Ezt a szörnyű kinom.

A sajtó kin most újra
Dult szívembe harap,
Mert Miska nem viszi el
S a kis nő — *itt marad . . .*

A rossz kubát eldobva
Azon töprenkedem:
Minek is van a szív
S a szívben szerelem ? . . .

e

S z á l l n a k . . .

(1919)

(Önnek az alanti verset is el
kell olvasni a pénzéért t. Nyájás.
Ha korpa közé keveredett — vi-
selje a következményeit.)

Szállnak szomorun, fájón a fürdő-
[szerelmek

Melyet a csinos udvarlótól
Ujra a férj fele terelnek.

Szállnak a fecskék, szállnak a darvak,
Szállnak a férji fejekről
Szállnak a — szarvak . . .

Szállnak a napok, a hetek az évek!...
Szállnak koponyámról ridegen, ko-
moran

Szállnak a hajszálak kérlek . . .

Szállnak a ködök s a felhők az égen,
Szállnak a reménytvesztett sóhajok,
Túl minden messzeségen! . . .

Szállnak a bánatok, a búk, a boruk,
Szállnak az álmok,
Amik mind fájók s szomoruk . . .

Szállnak a szívből el a remények
S a jövő kietlen romján megállnak...
Hanem az árák! hajamat tépve kiáltom:
Uzsorás urak! Már mikor szállnak!?

Országos Széchenyi Könyvtár

Tavaszi és őszi.

(1919)

(Tört remények őszi avarja
közt ül és töpreng a zseniális
poéta. Multján borong, mint Os-
sián — ködös, homályos énekével)

Május.

Remek, illatos tavaszeste,
Ábránd, sugárzás, szerelem,
A sétatér parkjában ültem.
S Ő-m is ott üldögélt velem.

És nagyszerű, pompás jövőmről
Hévvél magyaráztam neki,
S Ő ártatlan zavarral mondta:
Hogy a költőket szereti . . .

— Ott fog állni a szobrom — zengtem
Ott a virágágy közepén! . . .
— Az márvány lesz — szólott Ilonka —
S magát csak így szeretem én . . .

Szeptember.

Husz év múlva egy őszi estén,
Megint a parkban ülve ott,
Eszemben jut hogy szobrom nincs még
S éltem, ruhám : ütött-kopott . . .

Eszembe jut az őszi estén,
Ilonka és még annyi más,
Akiknek álmaim meséltem . . .
Sok tört remény és sok csapás . . .

Eszembe jut az őszi estén,
Hogy férjhez mentek mind a lányok ...
Eszembe jut az őszi estén,
Hogy elszállottak mind az álmok!...

A hervadó szomoruságban
Èn csak azon töprenkedek :
(Szobrom helyét merően nézve)
— Holnap miből ebédelek ? ...

B o r d a l.

(1919)

(Akkoriban szép de kevés szőlőtermés volt. A költő — aki őseit fel tudja vinni költőtársaig, Anakreonig, aki szintén nagy ivó volt és a szőlőmagtól fult meg 85 éves korában — borizü énekét az alábbiakban adja.)

Az ősz meleg sugárral fénylik,
Irul-pirul a sok gerezd,
A szőlőtermés mesés, pompás,
A bor azért csak drága lesz!

Felebarátim, mi lesz vélem
Mi lesz vélem, azt kérdezem?
Mert öt éve, hogy rendületlen
Se nem iszom, se nem eszem!

Az evésről én már leszoktam,
Ez kissé szomorú bizony . . .
De szívdöglesztő keserűség,
Hogy évek óta nem iszom!

Lehet ma inni kérem szépen?
Lehetne, hogyha volna mit!
Ha 20 koronáért nem mérnék azt a
Bornak nevezett valamit!

Néha a hon- és bús szerelmek
Bánati borhoz hajtanak
S a búfelejtő mély pohárkák
Megcsókolják az ajkamát . . .

Hej! De minő bort tesz elébem:
Korcsmáros, méregkeverő!
Ettől a bú nem hogy elszállna,
De seregestől jó elő!

S e szörnyitalnak minő az ára,
Mily kolosszális uraim!
Mikor megmondják nagyot szeretnék
Ütni mérgemben valakin!

De nem ütök, üssön a mennykő!
Erre bízom az ütleget,
De becsületes embernek máma
Bort inni sehogy sem lehet!

Anakreon, a bordalköltő,
Hiába élt szegény öreg.
Nyolcvanöt évvel, szőlőmagtól
Ma már ő sem fulhatna meg!

Azt ismétlem, mit előbb mondtam:
Irul-pírul a sok gerezd,
Kiszáradt torku író-társak,
Sírhatunk! A bor drága lesz! . . .

e

Őszi ének.

(1919)

(Az őszi bús, sejtelmes borongása átjárja a költő szívét, jobban mondva a vékony kabátját s feljajdul az őszt követő tél ellen. Ő ezt teheti, de az olvasónak nincs joga feljajdulni, hogy ez a vers hidegséggel tölti meg az Őn szívét minden poézis iránt)

Piroslik már a fákon a levél,
Lilaszin köd száll el a táj felett...
De a felöltömet, azt a tízesztendőt,
Kifordítani többet nem lehet!...

Megejt az őszi alkony bús varázsa,
Köszöntöm a merengő, szép halált,
S ezalatt az ötéves cipőmnek
Elhervadt talpa szomorun levált...

Üdvözöllek ősz, méla álmaiddal
Multonmerengés bájos ideje,
S kérdelek kilyukadt nadrágom szem-
[lélve
Mért nem vagyok én a Rótsild veje?

Lehúllnak mélán a falevelek,
Elnyeli őket a komor avar
S azon töprengök: nagy kabátot
[nékem
Vajjon majd melyik hívő kecske varr?

Nincs szebb az ősznél, szeretem,
[imádom,
Ha jöttét látom a szívem remeg,
Csak ne somfordálna utána a vén Tél,
A fene a fészkében ette volna meg!

Az Eleven Ujságról.

(1919)

(Az ujságírók e bájvárosban „Eleven Ujság“-estélyt rendeztek. A költő e feledhetetlen estélyt alábbi feledhetetlen dallal zengte meg.)

Eleven Ujság! Álljunk meg itt
Egy szóra nyájas olvasó!
Mert egy nagyszerű dolog készül,
Amint ez elgondolható.

Eleven Ujság! — Nem olyan lap
Mint a többi ütött, kopott,
Amit az ember megvesz ugyan,
De elolvasni nem szokott.

Eleven Ujság! Gyönyörű lap,
Mely pompás dolgokat regél,
Sziporkázó, szellemes, élénk
Minden sora, rovatja — él!

Él! Ezt jó lesz ám megjegyezni,
Mert ez igaz, pont, szószerint,
Ne tessenek úgy vélekedni:
No, itt becsapnak már megint!

Eleven Ujság : egy szolid cég,
Egy előkelő színvonal,
Ha nem ilyen kitűnő lenne,
Nem zengene im itt e dal.

Eleven Ujság rovatait
Sok szellemes toll írta meg :
A helyi ujságíró gárda,
Áldják őket az istenek!

A helybeli zszurnalisztákat
Őnök mindnyájan ismerik,
És hogy mind, mind egy őstehetség
Kétségbe vonni nem merik.

Az a legjobb : dicső lapunkat
Őnnak elolvasni se kell,
Mert a rovatok szép tartalmát
Egy hölgy vagy egy úr mondja el.

Ennélfogva, ha éppen vak tán,
Avagy analfabéta Ön,
Eleven Ujság mulattatja,
E mulatságra, ha bejön.

Ez a mulatság, higgye el Ön,
Nem lesz olyan mindennapi,
Éppen azért jó lesz sietve
Jegyet előre váltani!

Nem mentség, hogy most nincsen
[pénze

Hogy a konjunktura gonosz,
Zálogház van a Baross-utcán
S ez minden csomót kibogoz.

Kijelentem: kifogás nincsen!
A mulatságon ott legyen!
Csak ha éppen fekvőbeteg, hát —
Egy jegyet akkor is vegyen! . . .

e

Matiné-láz.

(1919)

(Ez évben járványként dühöngött városunkban a matiné-rendezés. Mindenki és mindennap matinét rendezett. Az általános anyagi leégés, mely a matinékat követte, váltotta ki a jeles költőből, az alábbi fájdalmas feljajdulást. Ha az olvasó elolvassa, ő is jajgatni fog — a szenvedéstől, melyet szépérzékének e dal okoz.)

Reggel, délbe, este, éjjel
Matiné van minden órán
S hogy ott lehessek ezeken
Eladtam az aranyórámat.

Eladtam a nagy kabátomat
Eladtam a lakkcipőmet
Eladtam a zsakettet
Eladtam a nyakkendőmet.

Eladtam a cilinderem
S hogy a versenyt tovább bírjam
Eladtam e bús versekért
Járó szép tiszteletdíjam.

Eladtam a fuszeklímet
Eladtam a parókámat,
Hogy a tömérdek matinén
Ott táthassam a nagy számat.

Eladtam a fogsoromat,
Eladtam az üvegszemem,
Eladtam a múltabamat,
S hátegyenesítő miderem.

Eladtam a reumámat,
Eladtam az agyvelőmet,
El a lelkiüdvösségem
És közbecsült szeretőmet.

Eladtam az ingóimat,
Összes hadiköltvényemet,
Eladtam én mindent kérem
Amit eladni csak lehet.

S hogy ezt a sok drága dolgot
Visszaszerezhessem mégis,
Nagyszerű ötlet uraim!
Matinét rendezek én is!

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

T á j f u n.

(1920)

(Egy délután borzalmas szél-
vihar vonult el a nagy költő
tuszkulánuma felett. A dúló vihar
dúlása a poétát is feldulta lélek-
ben, amint az, az alábbi versben
is látható, ahol semmi sincs a
helyén. Főleg a józanész.)

Nahát kérem olyan szelet még
Mostanában nem láttam én,
Amilyen a mult keddek déljén
Végig rohant a földtekén.

Éppen a bankóim terengettem
Tizenhét széles lepedőn,
Hogy mielőtt beválni vinném
Szikkadjanak a szép időn.

De jajj! Rámszakadt ez a szélvész,
A tengerpénz szélnek eredt,
Három évi láncolás bére
Röpült, szállt, felkerekedett!

Fogjátok meg! — Ordítom bőszen,
A szívem rögtön megreped!
Sivalkodva kapkodtunk kérem,
Nőm, én és a kilenc gyerek.

Ráadásul a szélviharból
Éppen a nyakamba szakadt
A szomszédom kedves *anyósa*
Egy jó másfélmázsás alak . . .

Lapótyává lapulva nyultam
El a szörnyű nagy súly alatt
— Csak ez a csapás kell még én rám
Szuszogtam — ez a hájfalat!

A szomszédom átrohant hozzánk
Nézni anyósa mit mivel,
El volt csüggedve, mikor látta,
Hogy a szél mégsem vitte el.

Megvizsgálta az ájult vén nőt
És örvendő rivalt nagyot:
— „Megfizetem én minden kárát
Szomszéd, mert most boldog vagyok!”

— Hogyan? — nyögtem én cso-
[dálkozva,
Az ajánlaton mohón kapva.
— Az anyósom — sugta a szomszéd
A nyelvét tőből elharapta . . .

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Élet a Ritz-fürdőben.

(1920)

(A költő az ugynevezett marosparti Ritz-fürdőben, a keveset takaró női fürdőtrikókon andalog és azok eltakart tartalmán, az alanti alantas hangu versben. De az tagadhatatlan, hogy ha a vers szemérmetlen is, de gyönyörű !)

Hogyha Argus ide adná
Mind a száz szemét nekem,
Egész másképp zengné lantom
Az alábbi énekem.

Ha nem két rossz szemem volna
És szemüveg ezeken,
Mindent szindusabbnak látna
A fürdői mezeken.

Ahogy nő a nap sugára
S emelkedik a higany,
Kacéran és izgatottan
Jön a nő-nép nagyvigan.

Jön, özönlik, kí a Ritzbe,
Nő és férfi vegyesen
És nekivetkezve jócskán,
Vizbe szöknek kecsesen.

Ez a víz! Oh, boldog árja
A Marosnak. Lány habok,
Irigylem e lompos folyót
Hogy én itt nem „hab” vagyok!

Csak habozó... Fáj a szívem!
Hogy szép asszony, ott magát
Csak az a buta kis hullám
És nem karom fonja át...

Mennyi Vénus, mennyi angyal!
Mennyi isteni alak!
A tapadó kosztümökben
Mind belémnyílallanak!...

De a fénynek van nagy árnya :
A sok ronda férfi ott...
Hájas háta, szőrös mellek
És rengeteg — potrohok !

Istenem ! Mily rút a férfi !
Végig nézve ezeken :
A szegény jó Wejd Oszkárt én
Semmikép nem érthetem...

Jönnek, mennek, nyulnak, fulnak
Asszony közt forog, sűrög,
Ugy néznek ki ez urak itt,
Mint rózsák közt a бүrök...

Én mindennap idejárok
Mert nőm Szovátán nyaral,
Én plátóilag csalom meg
S ő engem — fizice csal...

A szemem is belefárad,
Tantulusként ülök ott,
És lemosom a szívemről
A sok sötét bánatot.

Adjál uram, száz szájt nékem
És legyen hatszáz karom,
Akkor én e sok szép angyalt
Mindent keblemre zárhatom.

Agglegények! Összeroggyant,
Sok vén sunyi, búalak
Ide gyertek! Nőt imádni
Én itt megtanítalak!

e

Országos Széchényi Könyvtár

N y á r v é g

(1920)

(A költő műhelytitkokat árul el a lenti bús dalában, arról, hogy milyen lelki emóciók illetik meg a poétát, mikor e verses merényleteit elköveti az olvasók szép-érzéke ellen.)

Édes! A lelkünk nagyon ne fájjon,
Hogy már hervadás száll át a tájon...
Hogy a napfényes szép csillogásban
Valami bágyadt, bús hervadás van.

Minden sugárnak csak az a vége,
Hogy elhamvadjon ragyogó fénye,
A szín apránként fakóra váljon
S minden elmuljon, ami csak álom!...

Vidáman tűz le reánk a nap még,
Én veled itt még soká maradnék...
De egy bús árnyék felettünk száll át
S érzi a szívünk húsröptü szárnyát...

(Mikor a jeles költő eddig leírta a verset, a szerkesztő belenéz a kéziratba és felförmed :
— Maga vén kacér viziló! Magát nem azért tartjuk, hogy érzelegjen, hanem azért, hogy kolosszálisan buta, de vidám marhaságokat írjon a népnek ! Érti ? !

A jeles költő tudomásul véve e felette finom instrukciót, folytatja költeményét !)

A nyárvég ez már! A zöldbab szálkás,
Egyszer izzadt vagy, egyszer meg
[náthás
Férges a körte, romlott az alma
Nincs az embernek sohse nyugalma!

Nappal emettől, éjjel meg mástól,
Főleg az éhes kis poloskáktól.
A kenyérgondtól s ezer egyébtől,
A pénzváltástól s más fityfenétől.

S vizsgálva augusztus napfényes képét,
Látjuk, hogy hozza a világbékét ...
A földnek minden népe, hogy békül!
Ugy békül, majdnem belekékül! ...

Komisz egy kor ez! Píszok egy élet!
Itt a poézis mind szerteszéled!

Én bús lantosnak születtem — érzem
S egy koronáért soronként vérzem,
Gyönyörün kezdtem és rondán
[végzem!

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Kockacukor

(1920)

(A háboru alatt és az azt követő években, a jókedv és a kockacukor eltűnt a föld színéről. Mikor végre a kockacukor újra megjelent a láthatáron, a költő nem hitt a szemeinek. Énekelni kezdett a cukorról az olvasó veszélyére és kárára s édes dala imígyen hangzik.)

A kirakat előtt állok,
Vajjon nem csal a szemem?
Itt én kockacukrot látok?
Kalapom is leveszem,
Hadd gőzöljön az eszem!

Kockacukor ez vagy kréta?
Az lesz! Ez más nem lehet!
Kockacukor! Ez nem tréfa!
Erre a szám már nevet,
Mert hat éve nem evett!

Kockacukor! Nem csalódom!
De az ár, mely rajta áll!
Mikor lesz nekem oly módom
Hogy az árát kikínlódom?
Addig elvíszt a halál!

Kockacukor! Öt darabbal
Ettem a kávémat én,
Egykor régen ... Tejszínhabbal...
A jelen szívembe vagdal...
Oda van minden remény!

Ah, de mégis! Szívem éled!
Már oszlik a bánatom,
Hogy kockacukorral éljek:
Én Szalmássy úrral tényleg:
Magam — adoptáltatom.

e

Én jól kinyaraltam magam.

(1920)

(A jó után rossz következik. Ezt az örök igazságot énekli meg a dalnok. Számára ugyan az életben *jó nélkül*, mindig csak rossz következett, de hát nincsen szabály kivétel nélkül. Az olvasó is legyen elkészülve a legrosszabbra, anélkül, hogy itt valami jót várhatna.)

Én jól kinyaraltam magam!
Nagyszerűn le vagyok sülvén,
Lelkem könnyű, szívem vidám
S a zsebem ki van ürülve...

Én jól kinyaraltam magam!
— Ezt megéreztem előre —
Betörtek a lakásomba
S mindent elloptak belőle.

Én jól kinyaraltam magam!
Míg lakom üresen állott,
Rekvirálták s beletettek
Egy szép — tiztagu családot.

Én jól kinyaraltam magam!
Két malacom be sem várva
Engem. — Végrendelet nélkül
Ment innen a másvilágra.

Én jól kinyaraltam magam!
A padláson láncolásra
Volt hétezer doboz gyufám
S az egér mind összerágta.

Én jól kinyaraltam magam!
Az ember mire nem ébred!
A sok gyufa lánggra lobbant
És a házam porig égett.

Én jól kinyaraltam magam!
Nincs semmim már földön, égen
Egy vigaszom maradt csupán:
Itt hagyott a feleségem!

Bús dal a dudáról.

(1920)

(Poétánk sajtóperektől felzaklatott idegeit, ezidőben egy fertelmes gyári duda vadította meg még jobban. Közel állt hozzá a jeles dalnok, hogy mérgében lantjáról letépi az összes húrokat. Az olvasó végtelen hátrányára, ez nem történt meg. Azért követhette el az alábbi zengeményt, ami imígyen dudál)

Mint a szírakuzai zsarnok ércbikája
Bömböl a hajnal-légen át,
Bugva, nyafogva, hörögve ordít:
Rabszolga! Vedd fel az igát!

Munkám olyan, hogy éjfélkor fekszem,
S a guta üt meg engemet
Mikor hajnalban, öt órakor
Megráz e hang földet, eget.

Nem tudom, hogy melyik gyárban
[bög ?

Melyik rabszoga-telepen,
De ha tudnám, én feljelentném,
Igazán, szívből, melegen.

Mert ha törvénybe van iktatva
A nyolcórái munkanap
Mért bömböl reggel öt órákor
Ez az undok zsandári hang?

Velőttépő, hajcsár-üvöltés!
Mely hajnalban agyamban kap,
Mikor kezdődik a te gyáradban
Az ugynevezett — munkanap?! ...

Ha az utcán én dalba kezdek,
Vagy elkurjantom magamat,
Csendháborításért a büntetéspénz
Mindjárt a nyakamba szakad.

Mi jögon bög a gyári gőzkürt?
Hajnalonként a légen át?
Hogy felébressze a rabszolgákat?
S a „Cég“ jól érezze magát?

Ha azt akarja — el ne késsen
S a robotos mind ott legyen,
Ne kürtöljön. De munkásának
A „Cég“ Wekker-órát vegyen!

Ne bőgesse e ronda kürtjét
Az egész várost költve fel
Csak azért, hogy a profitjából
Valahogy csöppse vesszen el!

Ha minden műhely, hivatal, bolt,
Ahol csak munkás dolgozik,
Munkakezddéskor bőgni kezdne:
Bolondokháza lenne itt!

Mi cimen bőgsz hát gyári gőzkürt?
Mi cimen eszed éltetemet?
Rekedj be már! Fulladjál már meg!
Amint csak tudsz! Amint lehet!...

e

Vallomás

(1920)

(Egy „Zord Idő“ című, akkor itt megjelenő irodalmi ujság, költemény-pályázatot hirdetett, amelynek Berde Mária, az ismert költőnő is egyik bírálója volt. A szép bírálóhoz, egy mellőzött költő, az alábbi bánatos dalt írta.)

Búra hajló ciprus árnyán
Elmerengék alkonyórán,
Reményvesztett szívvel állok,
De egy tudat rózsát szór rám.
Elvesztettem minden üdvöm,
Muló álom e szerelmem,
Ám azért nem csüggedek el,
Rám zuduló veszedelmen.
Im, valami megvigasztal
Állom a fájdalmat érte,
Hogy a költői pályámra
Oh, te dicső fényes pálya! —
Zord csapást: rózsás kéz mérte...

e

A z e z r e s e k.

(1920)

(Ifjukorában a költőnek egyetlen álma volt, hogy egy *ezres legyen a zsebébe*. De ezt, *akkor* nem érthette el. És ime, élete alkonyán, tele lett a zsebe ezresekkel, de ezek nem értek sokkal többet, mint a higiénikus papírok. Erről borong az alábbi bűtől átszőtt dal.)

Ezrest adnak a cigánynak,
S ez oly megszokottnak látszik.
A szomszédom tíz gyermeke,
Mindegyik ezressel játszik.

Ezrest adnak két tojásért,
Ezrest egy cipőzsinórért,
Ezrest egy pakli gyufáért,
Ezrest egy félkiló sóért.

Ezresekkel. gyujtnak tüzet
Mert más piszkos papir drága,
És ezrest használnak kérem,
Minden célra nemsokára . . .

Ezres ! Óh, te álom-pénznem !
Mely után lelkem sovárgott !
Hitted volna, hogy megérjél
Ilyen cudar, rossz világot ? !

De csak legyél türelemmel,
Gyere, gyűljél nálam szépen,
Gyere drágám, én szeretlek,
Nekem Te vagy eszményképem !

A sok buta megtagad most,
Nem szeret a sok tudatlan,
Én téged imádlak mindig
Ernyedetlen, változatlan !

És Te utálatos, csalfa
Híved voltam rosszban-jóban
Még sem akarsz hozzám jönni,
Most sem akarsz tudni rólam !

Megátkozlak! Ne légy boldog!
Sem a földön, sem az égben.
S mázsaszámra vegyelek meg
Majd makulatura képpen!

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A p é n z.

(1920)

(Abban a történelmi korban,
amikor e szép dalok Pallas Athé-
neként a költő isteni agyából
előpattantak, pénz helyett, min-
den bank, vállalat és fizetőpincér,
színes papírpénzeket nyomatott.
Akkor minden szabad volt. A
költő e pénzek ellen méltatlan-
kodó dalát van szerencsénk itt
átnyújtani.)

Piros, sárga, fehér és kék,
Százfajta színvegyülékben
Gyülnek nálam papírrongyok
S azt mondom, hogy: ez a pénzem.

Kedves tarkabarka pízok,
Te vagy az isteni pénz hát?
Ezért csalunk? S ez képezi
Ma a munkánk hozadékát?

A régi kékhasu bankók,
Hogy értékük köddéválott,
Szégyenükben, bánatukban,
Itt hagyták e szép világot.

Eltűntek a láthatárol,
Az ő szerelmüknek vége.
Nem mosolyog többé róluk
Ránk a bájos hölgyek képe.

Vállalat, bank, pincér, krajzler,
Ma bankókat nyomat kérem
S nálam gyűl meg e sok mocsok,
Ezért háborog a vérem !

Mi vagyok én ? Jegyszedő tán ?
Erről miért nem ír a sajtó ? !
Vámos vagyok t. olvasó,
Avagy talán szeméttartó ?

De a tarkabarka rongyok
Jönnek, mennek, kopnak, gyűlnek,
Mikor egy-kettőn túlados
Hatványozva visszadülnek.

Ha e színes pompás „pénzen“
Nem vón rajta az *értéke*,
Ha csak *tiszta papír* lenne,
Én azt hiszem — *többet érne!*...

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Fellépjek ?

(1920)

(Ebben az időben voltak az új impérium alatt az első választások. Minden nimand fellépett képviselőnek, így a költő is honatyának akart felcsapni, a lenti dal szerint)

Töprengék szörnyümód én, kérem,
Töprengék irgalmatlanul,
Szemem szikrázik a gondolattól
Sőt már homályba is borul.

A gond emészt, a pálya csábit,
Mily szívettépő izgalom!
„Szedd le a nyár nyíló virágít,”
Sugja egy bűvös fuvalom.

Lépj fel barátom, lépj fel, lépj fel !
Képviselő, honatya lész !
Milyen nagyszerű színekura !
S nem kell hozzá tehetség, ész !

Seft, panama, kijárás, ez s az,
Még elképzelni sem merem,
Mi jár vele nappal és éjjel,
Minden — ami csak pénzt terem!

S mit kell tenni a népért, érte,
Akit úgy nyom a bús kereszt?
Választás előtt egy pár frázist
Az ember szépen megereszt.

A parlamentben mindig hallgat,
De miniszternél ácsorog,
A folyosón nagy hangon lármáz
S a föld így vidáman forog.

Igen fellepek! A hazának
Meghozom az áldozatot,
S minden zsebem megtömöm lassan...
Barátim — pukkadozzatok!...

e

Én és a kutyák.

(1920)

(A dalnokot a költésben (nem tojás és pénz, hanem e dalok költésében) éjjelente állandóan zavarták a szomszédok kutyái, amelyek üvöltése idegesítették a kotló költőt. Akkoriban tömérdek kutya volt e környéken. Ma bezzeg, eltűntek a kutyák (a négylábuak). Bizonyosan megette őket a kutyaadó. De lehet, hogy a nyomorba jutott gazdáik. Ebben a jó világban ez is megtörténhetett)

Mikor e dalt kezdem én írni,
A bús pénteki éjszakán,
A bánat, dűh, méreg és átok
Komor fellege dül reám.

E dalt, e bús, e citromizű
Humorral megírt dalokat,
Amikor én lantolni kezdem
Pukkadozok mindig sokat.

Pont, amikor a Muzsát várom
S a költő-ér már csörgedez,
A szomszédok tíz nagy kutyája
Bőszén, vadul vonítani kezd !

E gaz csoport — sokszor figyeltem —
Egész héten hangot sem ad,
De mikor én a vershez kezdek,
Bőszülve bög a légen át.

Ugat, vakog, morog, vonít,
Üvöltöz szörnyen mindenik.
Poézisemnek szaga van tán ? ...
S ez nem tetszik, lehet, nekik.

Puskám nincsen. Bunkót ragadjak ?
Ezzel döngessem őket el ?
Avagy talán mérgezzet hussal
Pusztítsam, irtsam innen el ?

Ennyi ebnek kell öt kiló hús.
Öt kiló hús ! Uram Atyám !
Ha én öt kiló húshoz jutnék
Egyszerűen — megtartanám !

Megenném én ! Nem a kutyák.
Milyen ötlet ! Így is teszek.
E versek tiszteletdíjából
Ezek után csak hust veszek !

Igen úgy lesz. Több hust eszem,
Kutyák, kifogok rajtatok !
S akkor, ha lantom pengetem
Kutyák, ti csak ugassatok !

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

T i n t a

(1920)

(A költő, agya kiszáradását
kezdi tapasztalni és a tintás-
üvegre fogja e baj okát, mint
minden ember, aki a saját buta-
ságáért soha sem magát, hanem
mindig mást tesz felelőssé.)

Tinta, te komor, fekete piszok
Undorodom szagodtól márís
És a falhoz váglak—mit Luther egykor,
Rögtön, te ronda kalamárís!

Tinta! te harmat, az ördög virágán,
Éjszinü esője a gondolatnak,
Melytől szerte röppennek a regék
S az eszmék mindig elhervadnak.

Mig az agyamtól a tollamig ér,
Vége a remek, pompás ötletnek,
Mert csillogásid rá, fekete lé,
Remegő, sötét árnyékot vetnek.

Tinta ! Te agyak gyötrelmes könnye,
Gyászpatak a hófehér papíron,
Amivel álmomat, könnyimet, búmat,
Remélve, sóhajtva csak írom, írom.

Tinta te ... Pardon... Bocsás meg tinta,
Nem te vagy a hibás, tudom, belátom
De minden számár író csak téged
[átkoz.
Én sem vagyok jobb, kedves barátom.

e

Játékbarlangok.

(1920)

(Az újságok, akkoriban, azzal a kecsegtető hírrel maszlagolták a hívő lelkeket, hogy *játékbarlangokat* fognak az országban mindenféle felállítani és ezek jövedelme fedez *minden adót*. Mi nem fizetünk semmit. Azóta meggyőződünk arról, hogy a *játékbarlangok* elszaporodtak itt, mint a szemét, de ennek dacára, tölünk az utolsó fületlen gombot is elvitték adóképpen.)

Azt olvastam az újságban
— Mennyi jó ötlet is szállt itt —
Hogy a kormány erre, arra
Játékbarlangokat állít.

Megvallom — a szívem éledt,
És megbizsergett a vérem,
Most mondják, hogy nem haladunk
Mindenben és minden téren !

Monte Carlóból — egy ország
Urasan, jól, vígan él meg
Nem nagy ország — ám de ottan
A deficittől nem félnek.

Ha tíz játékbarlangunk lesz,
Mind hoz egy-egy milliárdot,
Akkor olyan bőség lesz itt,
Amilyet szem még nem látott !

Fogyasztási és más adók
Nem kellenek, köddéválnak,
Se ipar, se több termelés.
Fittyethányunk a munkának !

Portás, pincsér, krumpie lesz itt
Minden nemzetbeli ember,
Foly a bor, pezsgő s szerelem
S pénz lesz annyi, mint a tenger !

Minden hadi kárunk, bajunk
Fizeti a pinka bőven,
Jól élünk, nem nyomorogva
Mint a régi rossz időkben,

S a morál? ... Mi közünk tőle?
Ki törődik máma ezzel?
A példa szó is azt zengi:
Ne játszhuncut és nem vesztel!...

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Tízéves találkozon.

(1920)

(A maturans diákoknak jobb időkből rossz szokása a tíz- és több éves találkozó rendezése. E hibás kinövés előnyét és hátrányát zengi az alábbi dalocska.)

Az öreg fiuk, hogy összejöttek,
Tömérdet ittak és ettek
S konstatálták, hogy a soványakból
Kövérek, sőt pohosak lettek.

Elemegették a régi időket
Minden emléket felmelengettek.
A tanárokat és tanulókat,
Akikből híres emberek lettek.

Sokan elhozták a feleségüket,
Amít nagyon okosan tettek,
Mert a hajdani tanulótársak
Kikben a diákvirtus újra feltámadt,
Két kis nőt — rögtön megszöktettek.

e

Óda egy kráglához.

(1920)

(A mai generáció már nem is igen tudja, hogy mi a *krágli*. Ez kérem egy magas vászon örv volt, kemény, mint a kő és gal-lérnak is hívták s az ingre gom-bolták fel. A krágli mindig szű-kebb volt, mint a nyakunk és a sok gutaütést részben ez okozta s részben az, hogy soha sem volt a dobozban, mikor kellett, egy tiszta krágli. Részletes ismertetés az alábbiakban.)

Barátim!

Ezennel végleg tönkrement

Az utolsó, használható kráglim!

A mosoda ime tönkretette,

Az idő vasfoga megörte, megette.

Bánatos szívvel zengem im dalom

Szívemben füstöl méla fájdalom.

Krágli! Én hozzád ódát írok

S könnyeim árját pergetve reád,

Sírok, sírok....

Krágli! Te édes, utolsó,
Még husz krajcáros kráglim,
Merengek rajtad s az ifjúkor színes,
De hamar hervadó virágin.

Te voltál akkor is vékony nyakamon
Mikor megkértem drága angyalom.
Sőt az esküvőmön is ott voltál velem,
Te, öreg kráglim és a — szerelem!...
S ha széthessegetem im a bús ködött
Nyakamon voltál midőn imádott nőm,
Ama tűzérhadnaggal -- megszökött...
S mert annyi örömben s bajban ve-
lem voltál,
Bús szívemben neked épül emlékoltár.
Fájó könnyem hull rád, amidőn meg-
[foglak
S mint nő szokta mindig a férfi szí-
[vével
Bánatos sóhajjal — a szemétre doblak.

Szovátán fogok meghalni.

(1920)

(A költő, szerelmi bánatában a szovátai tóban akarja végezni gyönyörű pályáját. E tó arról nevezetes, hogy minél mélyebbre süllyed bele az ember, annál forróbb a vize. Ugy látszik, az ördögök tüzelnek alatta. A szegény, elkeseredett poéta, miután önöket megfőzte, most magát akarja megfőzni.)

Én kérlek már évek óta,
Mégfürdök a Medve-tóba.
Ha nincs köszvényem, vagy náthám
Ott nyaralok minden évben,
A kacéran szép Szovátán.
Igen, eddig megtehettem,
Egy kis bankkölcsönt felvettem
És minden július hóban
Fürödtem a Medve-tóban.

De nagy a drágaság máma !
Rám nézve már nincs Szováta !
Rám nézve már nincs is semmi !
Én elfogok temetkezni.
Temetkezni ? Jó is lenne,
Ha ez olyan könnyen menne !
Egy temetés ma mit kóstál ?
Ebből egy hónapig élek
Szovátán a Medve-tónál.

Mit tegyek hát ? Ő is ott van ?
A hütlen, a csapodár nő
A Medve-tói habokban . . .
Ő, ki szívemhez van forrva.
Nem is gondolva többé rám,
Lubickol a Medve-tóba.

Neki könnyű, megtehetette,
Mert egy hadnagy elszöktette
És ők ott vidáman élnek
Míg én itthon, égve-égek. ^c

Olvasóm ! Im Isten önnel,
Sirasson meg pergő könnyel,
Előleget kérek s megyek,
Hogy ama csapodár nőcskén
Irgalmatlan bosszút vegyek !
... S majd ha a feszes trikóban,
A többi vidám hölgyekkel
Ott fürdik a Medve-tóban,
Én hevemtől elragadva,
Egy nagy követ felragadva ...
... Feldult keblemhez karolva,
Beugrom a Medve-tóba ! ...
Ott, hol legforróbb lesz a víz,
Én, a repedtszívű Hafiz.
Elsülyedek és megfővök,
Fájdalmamban, rugok, bőgök.
S ha felvetnek a hullámok,
Felsikoltnak fagyfalóan,
Az asszonyok és a lányok.
És én mindent elfeledve
Libegek ott hanyatfekve.

Megismernek. Szavuk méla:
„Barátunk a nagy poéta,
A vig dalok bús költője
Főtt marhahús lett belőle...”

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Amerika-láz.

(1920)

(A költő elhatározta, a körtte felburjánzó modern versek hatása alatt, hogy ír egy dalt, ami bizarr és eszmeszegény lesz. Sikerült. Ime :)

Tata, velem nem lehet komázni !
Tata, én itt nem akarok fázni,
Tata, én a kinlódást meguntam,
Tata, búmban tegnap én berugtam,
Tata, engem a nők mindig csaltak,
Tata, a poloskák is mindig csak faltak,
Tata, én itt unok minden dolgot,
Tata, unom cipőmön a foltot,
Tata, nekem a ruhám is vásott,
Tata, nekem a bú itt sirt ásott.
Tata, magát nagyon szépen kérem,
Tata drága, adj a bérem,

Tata szívem, adja ki a jussom,
Tata nézze, hogy fia kijusson,
Tata, miért legyek én itt kába?
Tata lelkem, mék' Amerikába! . . .

Kétszázháromszor elolvassván a fenti költeményt, konstalálom, hogy nagy tehetség vagyok. Egy modern költőnek ezt magának kell hangsúlyozni, mert más ugysem mondja . . .

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Minden fekete.

(1920)

(A jeles poétát sötétséggel veszi körül az élet. Nappal a viszonyok, éjjel a nem égő utcai lámpák miatt szenved. Ez a fekete sötétség a költő lelkén és az alábbi versen is megülepszik.)

Mentem az utcán a nagy sötétben,
Mélán, borongva, leverten
És orromat, e bús uborkát,
Emberbe, falba, fába,
Fádan, egykedvűn belevertem . . .

És csak mentem a feketeségben,
Jártam a csöndes álom-várost,
Diogenes apám, add ide a lámpád!
Haza különben hogyan jutok már
[most ?

Mentem és mérgemben egyre nevettem,
Szemem behunytam.

Minek itt a szem már, kérem ?

Egy csókolózó párnak nekimentem...

„Ha jót akar, hallja, hát kitérjen !“

Bömbölt egy hang és kaptam négy
[pofot,

Amiből kettőt visszakentem

És mentem tovább, hosszan, végtelen

De már egyáltalában nem nevettem...

Minden eszembe jutott ami fekete :

Szén, szerecsen, tinta és éjszaka,

A nyomdafesték, a gyász, az uzso-
[rásagy

S ezek királya a jó ördög maga.

Az Ady Bandi által dalbaszított,

Sokat szidott fekete zongora,

A sok sötét után a nagy világos,

Esténként ez a fényben uszó város,

Az utcák egykori ragyogó szép sora.

Mi lett belőlük ? A sok feketeségtől
Gyül bennem, gyül a fekete epe.
Utolért minket egy fekete átok,
Èlet ez így ? Az orromig se látok,
Ette vón meg a fekete fene ! . . .

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

T é l i i d í l l.

(1920)

(Az alábbi tragikus végű eset, a mai ember idegéletére vet komor árnyat. Kérjük az olvasót, mielőtt e vers elolvasásához kezd, küldje a tisztítóba az összes idegeit. De még jobb, ha mindet kicserélteti.)

Törötötötötö korrija puff, puff,
Törötötötötö korrija puff, puff.

Hej, azt a jószagu istenfáját !
Vágják a szomszédom két vagon fáját
S az ablakom alá álltak a géppel,
S a fenti melódia engem
Hat óra 'hosszája, hogy folyton képel,
Ássa a vesém, rágja a májam,
Belefáradt a szítkokba szájam !

Törötötötötö korrija puff, puff,
Törötötötötö korrija puff, puff.

E szörnyű zaj folyton dől belőle
És én már futóbolond vagyok tőle.
A fülem bedugtam két nagy portör-
[lővel,
Összeverekedtem mérgemben a nőm-
[mel,
A díványon dühvel végigheveredve,
Egy báránybőr sipkát huztam a fe-
[jemre.

Törötötötötö korrija puff, puff,
Törötötötötö korrija puff puff.

És rágondolok problémákra :
Rágondolok az alkimistákra,
A kör négyszögesítésére, az örök-
[mozgóra
S ezalatt elröpült sok perc és óra !

S a gép, e zajtokádó sárkány,
Magához ölel, mint egykor a mátkám,
Zajával a szívem, a lelkem belengi,
Zsibbasztó gazsággal a fülembe zengi:

Törötötötötö korrija puff, puff,
Törötötötötö korrija puff, puff.

Ki találhatta fel ezt a ronda gépet?
Hogy vernék agyába egy 20 centis
[éket!

Föld kidobja testét, ég kidobja lelkét,
Ingatlan-iroda adja el a telkét,
Legyen hivatalnok, Wrangel-sorsra
[jusson

És ha van még szeme, az menten
[kifusson.

Törötötötötö korrija puff, puff,
Törötötötötö korrija puff, puff . . .

Az udvarra futok, de mást mit is
[tegyek,
Mérgemben egyenest a gépészhez
[megyek.

— Hallja! A nyavalya törje ki ma-
[gácskát,
Meddig vágja még itt, nekem ezt a
[fácskát?

— Neked? kérdi, per pertu, az alak,

— Neked nem vágunk fát mi soha,
[te salak!

— Salak? Nekem mondtad? És rája
rohantom,

És bizva küzdöttem és már fojto-
gattam,

De ő erősebb volt és én hanyatesém

És menten leszakadt hátamban a
[vesém:

Törötötötötö korrija puff, puff,

Törötötötötö korrija puff, puff,

A vaskulcsot én a fűrész alá dobtam,

S a bőgő sárkányfog széjjel ment!

[legottan!

Rendőrség, bíróság: ezer lej a vége...
De azt az undok zajt nem hallgatom
[mégse !

Ez a fő uraim ! Nem kell betropálni,
Hanem, hogyha muszáj, sarokra kell
[állni.

De azért önöknek négyszemközt meg-
[vállom

Álmomban még mindig egyre csak
[azt hallom:

Törötötötötö korrija puff, puff,
Törötötötötö korrija puff, puff . . .

Országos Széchényi Könyvtár

e

L e v é l.

(1920)

(A jeles poéta, egy leépített tanárt akart valahol elhelyezni, akit „szólj igazat betörik a fejed” elveiért dobtak ki állásából. Kilincselése meddőségét írja le az alábbi zengzetben)

Barátom:

A kilincselésnek eredménye nem lesz,
Azt már előre látom!

Raccsosi Vízfejű Öklel

Gróf úrral a tegnap beszéltem

S hogy tegyen önért mégis valamit,
Nagyon melegen kértem.

Nála volt régi képviselőnk is:

Vaskönyökű Üres Arcátlan

És én a körülményeket előttük

Nyiltan, igazán feltártam.

Egy ajánló levelet kaptam tőlük

Pénztől Szagos Bárgyu bankigazgató
[úrhoz

Festvén előtte az ön helyzetét:

Kijelentette, hogy kegyed túloz . . .
Olyan rossz dolga önnek *nem lehet*,
Egy tanár kaphat állást máma
És önért semmit, semmit sem tehet!..
Harácsoló Szípoly gyáros úr,
A jobb konjunkturákat várja
És nem hogy embert venne fel,
A munkásait is kizárja . . .
Raboldki Csaló és Társa
Kereskedők könyvelőt keresnek,
De tekintve az ön elveit,
Ilyen embert fel nem vehetnek.
Iddlemagad Rókázz jópolgártársam,
Kacagja, hogy nem tudok önnek he-
[lyet lelteni
S adott egyben jó tanácsot is:
„Menjen el az az úr utcát seperni,
Erre való az ilyen anarkista fajta“
Ott volt Nagyszáju Korlátolt mun-
[kás elvtársunk
És ő is nagyot röhögött rajta.

S ha így ön ezen a társaságon
Gondolkozva végig tekint,
Legközelebb magát ugye?
Feláldozza értük — megint?!...

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Karácsonyi költemény.

(1920)

(A versben minden van, csak karácsony nincsen, amint ez a legtöbb karácsonyi versben szokott lenni, illetve nem szokott lenni. Az olvasó, valahonnan más helyről merítsen ihletet, mert a versből nem lehet)

Itt van megint a szent karácsony,
Gyertyácskák csillognak a ringó ágon,
Már tudniillik a karácsonyfákon.

A boltos túl ad az avas mákon . . .
(Ebből sem lesz karácsonyi vers,
Azt már előre s szomoruan látom)

Pedig óh, pénzre volna szükségem,
K. Szerkesztő Ur, kegyeit kérem,
De e hidegben megfagy a vérem,
Sőt agyvelőmnnek is minden sejtje,
Ami csak eddig rímeket rejte.

Ha pénzem nincs, úgy kölcsön kérek,
A költészetben is ily utra térek.
Kérek tehátlan Nagy Emmától,
Meg aztán Berde Máriától,
Ők a télben is virágoznak
S rimeket folyton felhalmoznak.

Bájos költőnők, térdelve kérem,
Küldjenek egy pár rimecskét nékem,
Lángoló, avagy megrepedt szívet
S bennük hölgyektől levetett rimet.
Légyenek régik bár, vagy elkopottak,
Amit a főtnakvalókhoz dobtak . . .

Mert kiadómtól karácsonyonként
Versemért egy lejt kapok soronként,
Ezért szeretném ha vers teremne,
Mi legalább is négyszáz sor lenne...

Igaz, hogy ha ezt a kiadóm látja,
Ájultan dől ő rögtön dugába.
De egy szent célra kell a pénz mostan
Állván a télben kifosztottan.

Eszmékben, pénzben szörnyű sze-
[gényen

Ahogy nem álltam, biz isten, régen
S anyagi gondok azért gyötörnek
Mert perzsianer-prémet ígértem
Egy aranyos kis kórista hölgynek...

(Karácsonyi versem merengve nézem
Igazán gyönyörű, azt látom, érzem!
De a lelke mélyén döbbenve kiáltom:
Költő! Te aggmajom! Hol itt a —
[karácsony? ...)

Országos Széchényi Könyvtár

Újévi mérleg.

(1920)

(Az év utolsó napján lezárja mérlegét a jeles költő is. A szilveszteri mérleg nem elégíti ki a poétát, mint ahogy nem fogja ki-
elégíteni a vers az olvasót.)

Kérlek !

Bármint csűröm, csavarom,
Osztom, szorzom, kavarom
Nem sikerül a mérleg.

Kérlek !

Tüskével és virággal
S arcátlan gyorsasággal
Röpülnek át rajtam az évek . . .

Kérlek !

Minden reményt és álmot,
Dalt, szerelmet, virágot,
Elvittek tőlem végleg.

Kérlek!

Tegnap még gyermek voltam,
Nádlovon lovagoltam,
Gyümölcsök nekem értek.

Kérlek!

Tegnap még szerelmet valltam
S lányt, asszonyt folyton csaltam,
Jaj, hogy ha visszatérnek! . . .

Kérlek!

Tegnap gyötörtek és gyötörtem
És ma már végképp összetörtem,
Én már mindentől félek . . .

Kérlek!

Ma már a fény is ködöt áraszt,
A tavaszemlék is agyonfáraszt,
Már nem „akarok“, csak „kérek.“

Kérlek!

Ez az élet már füst és pára
És el is mulik nemsokára,
Aztán pihenni térek.

Kérlek!

Átváltozik a lelkem, testem
De egy új csillagon tán ujrakezdem
S ott is *ilyen lesz* a mérleg.

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Epilogus.

(1920)

(A dal ott alant, sohaj, a nagyszerű poéta egy elszállt szerelme után, amely szerelem és tárgya, — a mellékelt ábra szerint, — a legjobb akarattal sem mondható nagyszerűnek.)

A szíve olyan volt mint a vaj,
Fején napsugár volt a haj,
Szeme egy észtvesztő pokol
És most mást ölel valahol . . .

A mosolya — egy költémény,
Keble — ezt le nem írom én!
A kacagása — gerlebúgás,
Szilaj haragja — erdőzúgás.

Csak három hóig volt a párom
De én örökké visszavárom,
Mikor megszökött — óh, ki hitte?
Még a fehérnemüm is mind elvitte...

e

A g ó l y a.

(1920)

(A világon már annyi bajt
s gondot okozó gólya, a zseni-
ális költőnek is megkeseríti
életét, amint alább látjuk. Abban
a szép korban, mikor e vers
született, minden vasuton jött áru
részben vagy egészben — *eltűnt*.
A vers egy kacér kitétele erre
céloz a gólyával kapcsolat-
ban. mert a vasutasoknak, dacára,
hogy mindig uton vannak (vagy
éppen ezért), mindig sok gyer-
mekük volt.)

Vitatkoztam a nyolc éves fiammal
S a jó ég a megmondhatója,
Mennyire belezavart a hazudozásba
Az egyebekben kedves madár: a gólya.

Arról volt szó, hogy egy kisgyereket,
Amelyen rajta már a pólya,
Hogy bír elhozni a piros csőrében
A hosszulábu s hosszunyaku gólya?

Összehazudtam fűt-fát én neki!
(Az apákat a sors így beszédteől óvja)
Jelenthetem, csuful a szószba mártott
Engemet ez az ominózus gólya!

Én más esetben mesterin füllentek,
(Az Isten bűnül fel ne rója)
De most egy kissé nagyon megviselt
Engem a gyermek-liferáló gólya.

— Télen a gólya Afrikába van?

— Ott van fiam, ott nem fagy be a tója.

— És télen mégis annyi gyerek jön!
Hogy küldi el ezeket, apuka, a gólya?

— Hogy küldi el?... Hát... automobilon

— S ha eltörik az autó rugója?

— Akkor... postán... vagy vasuton talán,
Igen, igen... vasuton küldi el a gólya.

— Azért van annyi vasutas-gyerek!
Eredt meg újra az én fiam szója.

— A vasutasok mind hazaviszik,
Akiket másnak küld a gólya'...

Hamvazó szerda.

(1920)

(A vidám farsang után elkövetkező bánatos hamvazó szerdák szörnyű tragédiáját sirja el költőnk, alább, nagyszerű lantjának mélán zengő hurjain.)

Sajog bennünk a gége égve :
Sokat néztünk, bizony, az égre,
Illetve a fehér plafonra,
Amíg a bor-ár belénk omla.

Ezek a vidám murik, bálók,
Lábamon, kérem, alig állok,
Mikor lesz ennek mégis vége ?
Igy tönkre megy zicher a gége !

Mulattam Véle égve, félve,
S nem tudta meg sohsem a férje,
Esküszöm, kérem, Karneválra,
Nincs senkinek ily remek válla !

Olyan gyönyörű, gödrös álla,
Olyan picike, csókos szája,
Olyan mesés, formás bokája,
Olyan gonosz, hamis, zuzája!

A férje vén, mogorva, bárgyu,
Egy megrepedt, elromlott ágyu.
Minket soha nem szomoríta,
Türt mindent mindig, mint a birka.

Soha felénk se figyelt, nézett,
Tőle nyalhattuk bátran a mézet
S mialatt ő szarvakat számol,
Nekünk harsogva dalolt a mámor!

S mégis, egy avatatlan, szörnyű percbe,
A vén gorilla mellettünk terme,
A szavakat dörögte, nyomta.
Amint fülünkbe beléköngta:

— Szereted nőmet régen látom,
Elfogod venni tehát *barátom*,
Butort és ruhákat adok véle
S szent marad köztünk tovább a béke.

A mulatságnak ez a vége,
Nézünk merően fel az égre,
Hölgyem komor, én bús vagyok
A mi szemünk már nem ragyog . . .

Magunkra hagyott minket Ámor,
Szívünkből elszállt minden mámor.
Így lett egy pár Jenő és Berta
Oh, Farsang! Jaj, Hamvazószerda !

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

M a c s k á k.

(1920)

(Sok ismert kedves énekesnő csattogó dalára mondják a rosszmájú kritikusok, hogy „*macska-nyávogás*“. E macskanyávogásokat, a poéta nem meri védelmébe venni — a felesége miatt. De a férfimacskák nyávogását, annál erélyesebben védi.)

Szerelmes nyávogása zeng
Ablakom alatt egy macska-urnak
S ezek az ömlengő vallomások
Agyamba bicskákat szúrnak.

Uram! Oh, kedves kandur barátom
A szerelem repessze önt meg!
Én a fejéhez vágok valamit,
Ha még kegyed itt sokáig ömleng!

Lehet, hogy ön, a maga nyelvén,
A Nagy Serelem himnuszát zengi,
De engem a guta környékez,
Amikor ön párját esengi.

A macska szól: „Bolond poéta,
Csalogány-dal kell talán néked?
A szerelemről, szóljon bármí hang,
Az mind gyönyörű, nagyszerű ének!”

És most e kandur igazat beszél.
Szerelmi szó csuf nem lehet soha,
Legyél szerelmes és megérted őt:
Kihültszívű, mogorva, ostoba!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Égő szerelmek a szerkesztőségben.

(1920)

(Egy hűvös tavaszi délután, a szerkesztőség kályháját tavaszi versek kéziratával fűtötték. A költő, e hamvadó szerelmek hamuján mereng)

Mikor a cserjén rügy fakad fel
S virul ibolya, hóvirág,
Megzendülnek a fűzfa-lantok,
Mert dalbadól a fűzfabárd.

Eped vagy zúg, szonett s az óda,
A vén szerkesztő mosolyog:
Hát a szerelem nem vezett ki?
Dívat még ez a rossz dolog?

S a sok rügyszívkeservet
Elnyel a papírkosár;
Sohsem nevet a lap hasábján
Mit a költő zokogva vár...

Az apróbbját a tűzbe dobják
S én érzem azt a bánatot,
Mi az égő papírból jajgat...
Hiszen szívek lobognak ott!...

Ugy fáj a lelkem, látva őket,
Bánt ez a sok jajos kereszt,
Ahogy égnek a nagy szerelmek:
Mind láng volt! S íme — hamu lesz!

e

Országos Széchényi Könyvtár

A vén kisasszony táncol.

(1920)

(Poétánk a politikába ártja magát, pedig neki jó szive és rossz idegei vannak. A politikához pedig, -- amint ezt tudjuk, — rossz szív és jó idegek kellenek. Mint rossz politikus, elárulja érzelmeit az olvasónak.)

Mint egy pedáns, vén nevelőnőt,
Ugy képzelem el Angliát,
Ez utólérhetetlen korrektséget.
A rend, a csend dicső honát.

Ahol minden kimért és finom,
Előkelő, nyugodt, nemes,
Hol más népek baját meglátni
Nem szokták, mert — nem érdemes.

Fő náluk: otthon rend legyen,
És úgy dolgozzon a világ,
Hogy jólétben, gond nélkül, szépen
Eltartsa büszke Angliát.

Egy század óta így megyen,
A föld csak érte hord igát.
Most meglátszik kendőzött bája
S kacagjuk, ahogy a kánkánt járja,
A vénkisasszonyt — Angliát . . .

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Rámhuzták a hadi adót!

(1920)

(A pénzügyminiszter ur egyik meddő munkájáról csattog az alábbi kecses dal. Ugyanis, a soha semmit nem kereső költőt, *hadinyereség*-adóval rótták meg a naiv adókiivető bizottság. A poéta úgy beszél a versben, mintha tudna fizetni, de nem akar. Pedig ő akarna — csak nem tud!)

Kifeszítem én a mellem
És gangosan lépkedek:
Hadinyereség-adóval
Róttak tegnap engemet.

A hadinyereség és én
Már régidőktől rokon,
Épp azért a bizottságtól
Nem is vettem ezt zokon.

Hogy mint nyertem a „had“ alatt,
Arra nem emlékezem,
Mert a fejem elvesztettem,
De meg van lábam s kezem.

Mit ezekkel kipréselek
A zord sorstól nehezen,
Éppen csak arra elég, hogy
Napról napra — étkezem.

Az étkezést ne tessenek
Venni nagyon komolyan,
Milyen a „hadinyerésem“
Étkezésem is — olyan . . .

Fizetek hát urí gőggel,
Mért ne tenném?! — Tehetem!
Csak e fizetések után
Kevesebbet — ehetem . . .

Azt a kutyafigyuláját
A világnak uraim!
Annyit kinlódok, körmölök,
Hogy görbék az ujjaim.

De, ha olyan ügyes volnék,
Amily ügyes egy s a más,
Hamis okmány gyártásában,
Nem ért volna e csapás.

És ha fülönfognák a sok
Vagyontitkoló csalót,
Nem fizetne a sok szegény
S az oly kócos, amilyen én,
Hadinyereség adót! . . .

e

Országos Széchényi Könyvtár

Marha-dal.

(1921)

(Egy költő soha se fogjon marhaüzletekbe, — az alábbi tanulságos dal szerint. Mert lantot pengetni is, lehet, hogy marhaüzlet, de legalább nem fizet rá az ember. — Legfeljebb az olvasó . . .)

Marhák alatt én nem azt értem,
Amit gondolnak tán önök,
Nem azon kedves embertársim,
Kiknek naponta köszönök . . .

Itt bús, rideg marhákról van szó,
Mind, mind bőgő, szarvas barom,
Azokról zeng most lantom húrján
Sóhajbafuló, bús dalom.

Sajog a szívem, fáj a lelkem,
Szemem könnytengerbe merül,
Én nem is csehszlovákul állok,
Hanem egyedül csak — csehül . . .

Hogy a pénzemet be ne váltsam,
Az ősszel minden vagyonom
Belétemettem öt marhába
Oh én — a hatodik barom!

Azt hittem, hogy ez jó üzlet lesz,
Hogy ez egy pompás vállalat,
Hogy míg telelnek a marháim,
Majd nő az áruk ezalatt.

Szénát vettem, — de méreg drágán
És az öt tinó kitelelt.

Mindegy — gondoltam — most jön az
[üzlet

Minőre még senkise lelt.

A zöld fűvön megfognak hizni
Eme csont- és bőr-állatok,
Az áruk is biztosan felmegy,
Kárt rajtuk én nem vallhatok.

És mit tesz isten — hölgyek, urak,
A marha-ár — marhán esett,
Borzasztóan és bomlasztóan!
Soha ilyen marha-eset!

Ajánltam én a mészárosnak,
Írókörnek, mindenkinek,
A marhát kérem bojkotálták,
Nem kell a marha senkinek!

Félig dögölve, csonttáaszva
Elkelt végre az öt barom,
De, hogy mennyit is kaptam értük,
Én azt itt be nem vallhatom!

Öt pár cipő kellett a házhoz, —
Ilyet ki is remélhetett?!
Az öt tinó árából venni
Öt pár cipőt sem lehetett!

A marha üzlet így végződött...
Szemem vérkönnyektől ragyog,
Most nincsen pénz és nincsen marha,
... Ámbár még én itten vagyok!...

e

Probléma.

(1921)

Csak az alábbi versből tűnik ki, hogy milyen borzasztóan okos ember a költő s méltó, hogy műveit önök figyelemmel olvassák. Ebből is látható, hogy nem áll meg az a mondás, mely szerint valaki : vagy okos, vagy költő...)

Nagy kérdésen töpreng a tudomány,
És vén, molyos fóliánsokba ás,
Keres, kutat: mi is volt hát előbb :
Tyuk-e, avagy tojás!

Hogy lesz olcsóság? Ez a problema
Minden tudománnyal felér,
Melyik ár száll le vajjon hamarabb:
Az árucikk-é — vagy a munkabér?

e

Hol fürdőzünk ?

(1921)

(E problémával, — mely, mint a virágfakadás, minden tavasszal visszatér — foglalkozik a költő e halhatatlan könyv komor lapjain, annélkül, hogy az olvasó okosabb lenne tőle.)

Hajamba dút tíz töprengő köröm,
Töröm a fejem, uraim, töröm !
S így töprengnek ma izr.-rek és gajok
S kiáltják busan: jaj, hol nyaralok ?

Ismerik önök a fürdő-lázat ?
Irunk levelet ötvenet, százat,
Idegeneknek és ismerősnek,
Aggnak, ifjunak, férfinak, nőnek.

Igy irunk északra, így irunk délre,
Irunk sík helyre s hegyes vidékre,
Irunk Osztenbe, irunk Pocsajba,
Irunk a Holdba, irunk a Marsba.

Mérgesen, dühöngve, tombolva irunk,
Mindegyre irunk míg irni bírunk.
S minden levélnek csak az a vége:
Ha odamegyünk, zsebünk leég-e?

Vannak-e ottan romok és várak,
Milyen a levegő s főleg az — árák!
Lesznek-e kik a lórumot értik
S vannak-e ottan pártiképes férfik?

Tizenöt fürdőt már kiszemeltünk,
De döntni mégis máig se mertünk,
Családi tanácson szörnyen veszek-
[szünk
De érdemlegest mégsem cselekszünk.

S telik a tavasz, telik a nyár is,
Nem irunk, már száradt a kalamáris,
De azért folyton, mindig készülünk,
És ezenközben várunk s itt ülünk.

S mi lesz a vége? Na találják ki?
Olyan könnyű ez, megfejtí bárki,
Gondolat szárnyán fürdőkre szállunk
S itthonkushadva — a Marosra járunk...

e

Kabarék.

(1921)

(Az alábbi remek dal, minden komoly, a művelődésért rajongó olvasó szívét meg fogja remegtetni, mint ahogy a költő is megremegett, mikor a kabaré gyönyörű hölgyeinek pompás lábaszárait meglátta. De attól még jobban megremegett, mikor kimeredt-szemü arcára, kedves nője, egy olyan legyintést kent le, hogy megafon nélkül, Pesten is hallatszott a csattanása.

Mikor az ugorka érik
S a barackot, körtét mérik,
Mikor köröttem a vész gyűl,
Mert a nőm fürdőre készül,
Amit régen akarék:
Megjöttek a kabarék!

Az izlésünk már nem kényes,
Nem kell nekünk vonósnégyes:
A Nagy Zenét untig halljuk
És négyszemközt meg is valljuk:

A kuplé nekünk elég . . .
S ezt hozzák a kabarék!

Máskor üres és fél ház van,
Most milyen kabaré-láz van!
Gózon fűttye, Berky válla,
L'esik a nyárspolgár álla.
Pénz fogy, ürül takaré:
Aratnak a kabarék.

Szalmaözvegy nyála csordul,
Szemlesütve félrefordul.
Mily isteni karok, vádlik,
Hívük leszek mind halálíg!
Mily művészi habarék!
Üdvözlünk óh, kabarék!

e

Szamárság.

(1921)

(Ez a cím, amit e nagyszerű könyv minden verse felé oda lehetne írni, de amit az olvasó, ha nincs is ott, odagondol, az alábbi költeményben nagy bölcseségeket tár a rosszhiszemű olvasó elé.)

Kertem kerítése mellett
Kukoricák s babok nőnek.
Hogy ezek nem jó helyt állnak,
Én már többször mondtam nőmnek,

A növények szépen nyultak,
Ugy örült az ember lelke!
Ezt a szomszéd számara is
Felfedezte s — lelegelte . . .

Mérges a nőm. És ha mérges
Lehetetlen, hogy kibírjam.
S követeli, hogy a számart
Az ujságba is kiírjam.

— Ez mindig is így volt, édes
(Nyugtatgatom a nőm lelkét)
— Mit az okosok ültettek:
A szamarak lelegelték . . .

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Minden elolvad.

(1921)

A nagy hőségben olvad az
aszfalt és a költő agya, Ez agy-
lángulást sugározza vissza az
alábbi forró vers is.)

Olvad az aszfalt, olvad a jég,
Ebből a melegből Atyám elég!

Olvad az agyam, olvad a májam,
Olvad a pénzem, olvad a hájam.
A bőr arcomról olvad, leég!
(Pedig nem vagyok belügyminiszter,)
Ebből a melegből atyám elég!
Olvad a víz a vezetékből,
Helyette másik nem jön az égből,
Olvad a szilva, a körte, az alma,
Olvad—mint írják—a szovjet hatalma.
Olvad a török, olvad a görög,
Egyszer ez hörög, másszor az hörög,
Olvad a kedvem, olvad a zsírom
Ezt az olvadást tovább nem birom.

Ennek meglássák rossz lesz a vége.
Olvad az angol s frank közt a béke.
Olvad az okos és buta elme,
Olvad a németek birkatürelme.
Olvad a háboru, olvad a béke,
Olvad az ember minden reménye,
Olvad az agresszív, olvad a méla,
Olvad Schwarz Dávid, olvad Szász
[Béla.

Olvad borzasztón, bomlasztón olvad
Minden mire Ön rágondolhat,
De a drágaság — az nem olvad!...

Ezért ég agyam és ég a lég,
Ebből a versből mára elég!

e

A vízcsap.

(1921)

(A költő a gyűlölet hangján beszél városunk meddő vízcsapjairól. Ezzel azt akarja megcáfolni, mint hogy ha a bohémek irtóznának a víztől — külsőleg — és inkább a fejükben hordják, mintsem mosdjanak vele. A nagy poéta, víz utáni kiabálását tehát, fogadja kellő gyanakvással az olvasó.)

Mikor télen nagy a hideg
Befagy — így tréfálgat velem
S mi benne van, az bennemarad,
Bárhogy csűröm-csavarom, tekerem.

És mikor jön a langy tavasz,
Már érinteni sem merem,
Megszoktam, hogy nincs benne víz,
Tehát nem csűröm-csavarom, tekerem.

Nyáron, heves, forró időben,
Akármí módon kérlelem,
Az ő torka is tikkadt, száraz,
S hiába csűröm-csavarom tekerem.

Ősszel — kinek kell víz ugyan?
Mikor az új bor megterem,
Ülhet a bamba vízcsap tőlem,
Én nem csűröm-csavarom, tekerem.

Kérdem, miért is vagy te ott,
Csaló délibáb a falon?
Ha mikor víz kell, sohsem adsz,
Nyakad bárhogya, csűröm-csavarom.

Oh, vízcsap és oh, vezeték,
Sokszor szépeket álmodom:
Kezembe akad terveződ nyaka
S én kéjjel csűröm, tekerem, csavarom.

e

Fürdőzés után.

(1921)

(A fürdőzés után, az emberekben marad lelki és zsebi ürességeket festi az alábbi örökéletű dal. Sarkigazságokat mondva el el költőnk a fürdőkről, pedig soha életében nem ért rá elmenni egyetlen fürdőbe sem.)

Derüsen, telten és négerrésülve,
A fürdőző nép lassan hazatér,
Kiszámitja, hej, mennyibe került
Hogy ereiben felpezsdült a vér.

A vastag özvegy és az öt leánya,
Szintén itt van a megtértek között,
Sok flört volt és sok jó lei elment,
Hanem a lány, az megvan, mind az öt.

Nem házasodnak ma a férfiak már
E nyomorult had nagyon gyáva lett,
Nem szédül meg, csak röpdesve
[szállong
A sok szerelmes leányszív felett,

Podegra, köszvény és ez és az a kór,
Mind, mind a kedves fürdőkön maradt,
Megegy rakáspénz. Dekibánja ezt most
Ha a betegség küztünk nem arat?

Oh, bájos fürdők! Tele hangulattal!
Mucsai fürdőn pompás kényelem!
Gyertyás esték, poloskás éjszakákkal,
Nappal pedig a rossz kosztot nyelem.

És mondja ön, az ismerőst pukkasztva:
— Ugy felüdítette lelkem ez a nyár!
S tükörbe nézve, halkan felsohajtgat:
— Kellett neked fürdőzés, vén számár?

Országos Széchényi Könyvtár

e

Fényűzési adó.

(1921)

(Az örökké fényes légvárakat építő nagy poéta, lázong a fényűzési adó ellen. Különben is unszipatiával viseltetik minden adóval szemben és az összes adókiivető bizottságokat egy égő gejzirba szeretné dobni, ahol elég üzésre való *fényt* találnának — míg meg nem sülnének.)

Mondja kedves Jólértesült ur,
— Aki mindenben hangadó —
Adjon hangot - óh esdve kérem,
Mi az a fényűzésadó?

Bocsásson meg, de figyelemmel,
— Bár, agyam elég eleven —
Kisélni az adók faját
Az ember máma képtelen.

A bacillus, csak halvány kezdő,
Szaporaságra nézve itt,
Adó s alany a földön s ürben
Szemünk akárhova tekint.

Egy kis, kedves, kacér adóval,
— Az isten látszik nincs velünk —
Legyint arcul ujabban minket,
Finánczseni miniszterünk.

Fényüzés-adó — így hívják majd,
Már a neve is bájt lehel
És büszkeségtől fog dagadni
Kire vetik, az a kebel!

Hogyha fényes a jellemem,
Ha az üvegszemem ragyog,
Ha megnő az aranyerem,
Akkor adóalany vagyok.

Hogyha fehérneműt, cipőt,
Néha ön igénybe veszen,
Kalapja van, ruhába jár,
Rögtön adóalany leszen.

Ha nagy orrára süt a nap
S táncol ezen a fényözön,
Akkor kegyed tulzottan fényt üz
S adóalannya válik ön.

Ha önt belepte a pízok
És egy langyos fürdőt veszen,
Belepí ez adó legott
És így adóalany leszén.

Hottentották békés országa!
Hol ilyen adó nem vírul,
Én odavágyom, én odamegyek,
Már holnap, óh, miniszter ur!

e

Országos Széchényi Könyvtár

Egy érdekes könyv.

(1921)

(Az új adókönyvek és a hozzájuk csatolt utasítások *könnyen érthetősége*, állítólag több adófizetőt az örültekháza barátságos falai közé juttatott. A jeles költő alábbi gyöngyszeme erről szól. A gyengébbek kedvéért meg kell jegyezni, hogy a *gyöngyszem* a versre vonatkozik és nem a poéta szemére, mert ha neki gyöngyből volna a szeme, már régen zálogba csapta volna és vakon járkálna, mint szerénytehetségű elődje és kollegája — Homéros ur.)

Még zöldel a nyárfa az ablak előtt,
Még nyílnak a kertben az őszi virágok,
Még itt is, amott is, — elvétve csupán —
Az utcán épeszü embert is látok.

De nagyon elvétve s nagyon keveset
És kevés nyugodtat és sok heveset!

Az embereknek egy könyv van a
[kezébe,
Az adóvégrehajtási utasítások,
Az egyik bamba kétségbeeséssel me-
[red rá,
Felborzolt hajjal, dülledt szemmel,
[mások.

S mint akit veszett eb mart nyolc
[nap előtt,
Kezd agya vérbeborulni mindnek,
Kering magakörül s bőszen hahotáz:
Hát bolondnak tekintnek minket ?!

S forgatja elülről, hátulról a könyvet,
Rögzíteni igyekszik agya, amit lát ott,
Aztán rohanni kezd, fut, ordít vadul:
Felfogom robbantani a világot!

Büdköt evett-e ő, vagy nadragulyát,
Kérdik, hogy sodrából így kíván hozva,
Nem bizony, kérem, csak agya meg-
[zavarodott:
Mert az új adótörvényt tanulmányozta..

~

Gvadányi-dal Duím urról.

(1921)

(E méla verset a költő szívében, egy Duím nevű külföldi bankár óriási sikkasztása zendítette meg. A vers tanulsága az, hogy egy poéta mindig irigyelhet egy sikkasztó bankárt, már csak azért is, hogy ezt a tolvajt, halhatatlannította itt a nagy poéta.)

Holnap négyezer lej kell kérem ruhára,
S még kétezerötszáz egy jó vagon fára.
És ennek fejében és ennek dacára
A költeményimnek leesett az ára.

Hej, kiver engemet biz a hideg pára,
Hogy jó, itt lesz a tél már nem is sokára
S lyukas a nadrágom úgy jobb, mint
[bal szára
Oh, mért került dobra ősim lovagvára!

Rágondolok közben a jó valutára,
A Duím bankár ur csinos lopására,
Nem fáj nekem kérem itt a bankok
[kára,
De irigykedek én az ügyes bankárra.

Sovárogva nézek Duím Danikára
S főleg az általa elvitt kis kasszára...
Nálam kiapadt a pénz- s kínrímek tára,
Fájdalom közt szültem én ezt is meg
[mára . . .

e

Országos Széchényi Könyvtár

Vidám költő.

(1921)

(A szegény poéta nincs megelégedve a mesterségével, mint ahogy ön sincs megelégedve a magáéval, nyájdus olvasó. De hát nem lehet mindenki maharadzsa, vagy uzsorás.)

Milyen ronda mesterség ez!
Nagyon ronda mondhatom,
Vidám verseket kell írnom,
Akárhogy nem akarom.

Vidám verset? Ez is jó vicc!
Mikor ily bús az idő,
S a loccs-pocchstól tátja száját
Lábamon a vén cipő . . .

Vidám verset? Van hangulat!
Ezt épp ilyenkor lehet!
Most dobott ki a kiadóm,
Mert kértem előleget.

Vidám verset? Jókedvem van!
A humortól duzzadok!
Nem hitelez vendéglősöm
S már egy hete koplalok.

Vidám verset? Hogyne kérem!
Ugrálok, mint az evet,
Mert házbérem felemelték
S ezen az ember nevet? . . .

Vidám verset? Persze, persze!
Adóívem nézem itt.
S töltögetve emlegetem
A miniszter őseit . . .

Vidám verset? Rögtön kész lesz!
Pukkadok, úgy örülök!
S mire befejezem e dalt
Mérgemben megőrülök . . .

e

Készülünk a bálba.

(1921)

(A költő a báloktól sujtott szegény családapák feljajdulását zengi. Egyben igen praktikus tanácsokat ad, hogy a mulatságokat kiknek a javára rendezzék ?)

Minden a hat lányomnak varrnak,
Mind a négy fiamat mérik,
Ruha-ügytől zúg a fejem
S a pénzt tőlem folyton kéri.

Ilyen selymek, olyan selymek,
Csipkék, díszek egyre jönnek,
És divatlap-tanulmányban
A családi fejek főnek.

Magasházy kisasszonyok
Neve a légben szikrázik
S nőiszabó műszók ezre,
Amitől férj s apa fázik.

Mackenzen, Conrád, Hindenburg,
Nem tom' dolgát, hogy csinálta,
De a haditerv gyártásnál
Aligha voltak ily lázba.

Egy sarokba megvonulva
Nézem ezt a szörnyű harcot
Tőlem semmit sem kérdeznek:
S fizetem a hadisarcot.

Ma egy küldöttség járt nálam,
A tönkretett apák s férjek,
Hogy részükre a R.-B.-től
Illő kártérítést kérjek . . .

Illetve a jótékonycél
Változtassák gyorsan másra:
Rendezzék a mulatságot
Az apák s férjek javára . . .

e

C l a r t é.

(1921)

(Ez a veszedelmes szó világosságot jelent. A világosság pedig a nyárspolgár számára veszedelmet jelent a — magasabb vélemények szerint. Ne lessenek itt, a Barbusse és társai által alakított frondör írókra gondolni. Itt csak szerény városunk ezidőben sohasem égő villanylámpáiról, tehát világosság helyet, sötétségről van szó)

Nagyszerű egy találmány a
Villanylámpa,
Petroleum bűdös gőzét
Nem szuszogja be a számba.
A fotogént nagyapámék
Nem ismerték,
Mert a ferblit téli estén
Faggyugyertya mellett verték.

Én már petroleumlámpa
Mellett nőttem,
Oly rosszszagu elvek azért
Voltak tán az agyvelőmben,

De eltűntek e rossz elvek,
Egy sem bánt ma,
Mert divatba jött a fényes,
Modern, pompás villanylámpa.

Faggyugyertya, petroleum
Visszasírunk,
Amikor itt a Clartéről
Verset írunk.
Faggyugyertyát s petroleum-
Lámpát kérek!
Mert azok ám, mikor kellett,
Akárhogy is, mindig égtek.

Orrom előtt itt lóg a sok
Villanylámpa
De ezeknek, amikor kell,
Sohsincs lángja . . .
Éppen mint a magyar ügyek
Vezérit, díszé-virágít:
Lámpának hisszük, pedig hát
Soha egyik sem világít . . .

A t ü c s ő k.

(1922)

(A tücsök-cirippeléstől meghatódva, buggyan le a költő lantjáról, a másik szürke énekeshez irt óda.)

Egy bús prücsök cirippel nékem,
A hosszú téli esteken,
Én hallgatom, mit énekel
És ő dalokat zeng nekem.

Ide, a fal titkos részébe,
A tél fagya elől szökött.
Nem lehet kikutatni hol van,
A dalnok jól elrejtőzött.

Egyhangu, bús, szintelen dalját,
Az éj csöndjében zengi csak,
Mert az éj énekesse lett,
Kire egykor fényt szórt a nap.

Szerelmes dal e szürke ének,
Nekünk érteni nem lehet
S azért oly bús és olyan fájó,
Mert sohasem jön rá felelet.

Valami párt hív bus dalában,
Aki rég meghalt valahol,
Én szeretem, mert szív van benne
S egy elmúlt tavaszról dalol!

e

Országos Széchényi Könyvtár

Bucsú 1921-től.

(A felháborodott nagy költő, becsületsértő kifejezéseket használ a távozó 1921-es évvel szemben. Szerencse, hogy ez a vacak, analfabéta év nem tudott olvasni s így nem indított sajtópert a derék poéta ellen, aki másfél évtized alatt, ártatlan vers és prózaírásaért, havonta legalább egyszer ült a vádlottak padján. De már ezt is megszokta, mint a cigány az akasztást.)

Te, vén hitvány, te, fogatlan vén tűz,
Te, nagyszáju, te, sivár rongyalak,
Kíró! tavaly még annyi szépet hittem,
Kit oly reménnyel, bizón vártalak:
Menj el! kotródj, hord el magad legott,
Sipirc, vén rima, amig szépen lehet,
Amig jogos és méltó haragomban,
Nem mérek rád egy néhány ütleget.

A piszokból fertelmet csinálni,
Minden szépet a sárba rántani:
Ehhez értettél, csak ehhez volt erőd!
S nem tudtál egy reményt beváltani.
Meguntalak, vén undok, hát mehetsz!
Hozzád többénincs, nem lehet szavam.

22! Oh, bájos ifju hölgy!
Minden bizalmam Önbe van!

e

Országos Széchényi Könyvtár

Képviselő akarok lenni!

Programmbeszéd.

(1922)

(Mint minden linkalak akkor, költőnk is országgyűlési képviselő akart lenni, De az itt versbe megzengett képviselői programmbeszéd, csak úgy mondható el, ha a jelölt 100 lejt beküld copyright-cimén a költőnek. E nélkül előadva, jogbitorlásnak nyilvánítjuk s ezt a szerzői jogról szóló törvény szigoruan bünteti. (Istenem! Ha csak *ilyen bűnök* száradnának a t. képviselő urak lelkére !)

Uraim ! Tisztelt polgártársak !
Ez így tovább már nem mehet !
Az adó nagy, nehéz az élet
S keresni sehogy sem lehet.
Hogy más világ alakuljon ki,
— Bármely párthoz tartozzanak,
Nemzetiséghez vagy osztályhoz, —
Csak is reám szavazzanak !

Uraim! Tisztelt polgártársak!
Ha én mandátumhoz jutok,
Mindőjüket módhoz segítem,
Addig lótok, addig futok,
Regale, tratik, permis, bérlet,
Vagonszámra olaj, cukor,
Sinecurák — raktáron lesznek
Választóimnak bármikor!

Uraim! Tisztelt polgártársak!
Én a nép gyermeke vagyok,
Velem nem lehet kibabrálni,
Magammal játszani nem hagyok!
Minden miniszter fél majd tőlem,
Én ott is vasgyerek leszek!
Velem nem fognak ott sem packázni,
Mert akkor minisztert eszek!

Uraim! Tisztelt polgártársak!
A minisztert nyakonfogom
És választóim érdekében
Folyton, mindig csak pumpolom.

Az önök neve fel lesz írva,
Hogy mit parancsolnak, az is,
A miniszter mind teljesíti,
Nem bujhat ki a kis hamis!

Uraim! Tisztelt polgártársak!
Az adókat mind törletem
S a földosztást is végrehajtjuk
Ezt nekik el nem engedem!
Minden nagybirtok fel lesz osztva,
— Egyesek ezt itt nevetik, —
Igen, mindenki földhöz fog jutni!
(Ha majd a földbe temetik).

Uraim! Tisztelt polgártársak
Bízzanak bennem csak vakon,
Igéretemnél többet nyujtok,
Mandátumomra mondhatom.
Más világ jön, egy boldogabb kor,
S bármely párthoz tartozzanak,
Fürödni fognak tejbe-vajba,
Csak én reám szavazzanak!

Nem leszek képviselő!

**Az orrom miatt. — Ez is
egy megindokolt elutasítás.**

(1922)

(Az elnök nem fogadta el a
költő ajánlását a képviselőségre,
— egy szokásos, kisebbségre ké-
szült kifogással. Irtam mérgemben.)

Egykor liberális voltam
S tán még ma is az vagyok,
Éppen azért, fel is léptem,
Mivel most biztosnak véltem,
Hogy diadalt aratok.

Mennyit jöttem, mennyit mentem,
Mennyit, édes istenem!
S im, az eredménye: semmi.
De nem lehet zsebretenni,
Hogy babráltak ki velem!

Összejártam ungot-berket,
Amit ember megtehet,
Azt én mindet elkövettem,
Minden írást összeszedtem,
S ma a világ kinevet.

Mert rendben volt ott már minden,
Jelölőiv, jelölők,
Átal is vették az ivem,
(Hej, hogy dobogott a szívem,
Mig odabent jártak ők !).

Az elnök, — mondják, — megnézte
S csak annyit szólt ellene :
„Jelöltjüknek nagy hibája,
Hogy a „közfal” orrlíkába
Vastagabb mint kellene,
Ennélfogva el vele !“

e

Baj van Amerikában!

(1922)

(Ebben az időben, Amerikában egyre-másra kirabolták a bankokat. Nem a bankigazgatók, — hanem a gengszterek. E rémes eseményekről zeng az alábbi dal. Ideges emberek ne olvassák, mert, — főleg a verstől, — még idege-sebbek lesznek.)

Olvastam, hogy Amerikában
Kirabolják a bankokat.
Szegetütött e hír a fejembe
S töprenkedem rajta sokat.

Olvastam, hogy erre a bankok
(Egy szegény bank mit is tehet ?)
Hivatalnokokból alakítottak
Nagy, védelmi hadsereget.

A bankfiuk most célbalőnek,
Revolvert kapott valahány
És kézigránáttal dobálózik
Az amerikai bankleány.

A könyvelő gépfegyvert forgat,
A cégjegyző harmincfelest,
Az igazgató negyvenkettőssel
Lő a rablókra egyenest!

A vezér messzehordó ágyut
Visel ma a hóna alatt
S háromszáz kilométerről kap tust
a rabló,
Hogyha a bank felé halad.

Ez eddig így el van intézve,
Kell, hogy végre már rend legyen
De oly nagyok a *mosási* számlák,
Hogy minden bank tönkremegyen...

e

A könyvek.

(1922)

(Alábbi versét a költő, nem
erről a könyvről írta, amelyet
Őn most a kezébe tart, nyájas
olvasó.)

Mig gyermekek vagyunk, amerre csak
[járunk
Tündérek kísérnek, koboldok kö-
[szönnek,
S mesék álmképétszövögetik nekünk
A könyvek, a könyvek, a könyvek!...

Ha ifjak lettünk, szívünkben ég a láng,
Sugaras tavaszok ábrándjai jönnek.
Pazar kézel ontnak szerelmes regéket
A könyvek, a könyvek a könyvek!...

És mikormár nem köt az élethez semmi,
Elmulnak a vágyak, elapadnak a
[könnyek
Ők maradnak hűek, utolsó barátok
A könyvek, a könyvek, a könyvek!...

Fürdőszobai csendélet.

(1922)

(A szegény, sorssanyargatta költő, az akkori, folytonos víz-elzárásból származó vészes kalandját zengi meg az alábbi szomorú versében.)

A mai ronda, szennyes korban,
Téstünkre is piszok ragad,
Fürödni vágy a piszkos ember,
Cirka kétszer — egy év alatt.

Begyujtattunk fürdőszobánkba,
Délután, úgy három fele,
Ritkán van víz s így ujdonság ez
És elszórakozunk vele.

Nem akar égni ez a tűz ma,
Vajjon mi ördög bujt belé?
Sir, sir a tűz. Vizes ez a fa?
Leülök a kályha elé.

Nézem, a tűz hogyan pislákol.
Tényleg, mintha víz folyna rá!
Hát jólesz így is, én bebujok,
Estig nem várhatok reá.

Megeresztem a rézcsapot,
Egy kis sárlé lassan csepeg.
Na, elég lesz, talán több foly.
Neki fogok, levetkezek.

A víz bokáig ér a kádban,
A vízcsap szája néma lett! . . .
Tessék! Mig itt bambán pizsmogtam,
Szépen elvették a vizet!

Hahó! Kiég a melegítő!
Ezért van itt olyan büdös!
Kiég? Már a zománc pattogzik róla!
Most tűzoltással küszködök.

Ami víz csak a kádba bégyült,
Mindet a tűzre locsolom,
Ádámkosztúmbe, káromkodva
Mint egy Kyclops, úgy dolgozom.

Minden késő! A víztartálynak
Már kiolvadt a feneke!
Innen szívárgott víz a tűzre,
Ette vón meg a fityfene.

A testem csupa korom, pernye,
Már nem ember, ördög vagyok,
A vízügyekre, vezetékre,
Ajkam görbe imát gagyog.

Szerelő. Bontás. Új víztartály.
Kétezer lej... — Nem kért sokat...
Ne fürödjének soha kérem!
Maradjanak csak piszkosak! ...

e

Egy népünnepélyi rendező imája.

(1922)

(Az esős nyár, Istenhez téríti
a lump népünnepély rendezőt,
aki imában fordul az Urhoz a jó
időért. Az alábbi verses felségfolya-
modványt a nagy költő írta meg.)

Atyám kérlek, ha lehet,
Zavard el a felleget!
Máskor dülhet ahogy tetszik,
Viradattól késő estig,
Jeges, pászmás, zápor, csendes,
Szeles, viharos vagy rendes,
De máma egy csep se essen,
Hogy mindenki kint lehessen.
Atyám kérlek, ha lehet,
Zavard el a felleget.

Mennyi munka, mennyi költség,
Mennyi fuccsbament dicsőség,
Az állam is leesik,
Hogyha máma is esik.

Tizenkétezren készülünk,
Ha esik, mind otthon ülünk,
Már pedig az nem lehet!
Mennykő csapjon felleget!
Nekünk sugaras nap keljen,
Madár vígan énekeljen
És minden jegyünk elkeljen.
Nem mi kérjük egyedül,
Árváké az, mi begyül.
Atyám kérlek, ha lehet,
Zúzz szét minden felleget.

Oly sok szép szemek lesik,
Hogy vajjon ma is esik?
Sok szerelem elmarad,
Ha az eső furt szakad.
Esőben a szívek fáznak,
És az érzelmek eláznak.
Azért eső ma ne düljön
S a mulatság sikerüljön.
Atyánk kérlek, ha lehet,
Zavard el a felleget.

Lelkünk imával fizet,
Ha a sok esővizet,
Melyek minket tönkrevágnak,
Odadod a poétáknak . . .
Ők sohase negligálják,
Mert vizenyős verseikben
Praktikusan felhasználják . . .

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Julius.

(1922)

(A költő, a fürdőre készülés tragédiáját zokogja el lenti, komor versében, ami méla borongással végződik.)

Bőrönd erre, bőrönd arra,
Ruhák készen s félig varrva.
Cipő és ing egyrakáson,
A ládákat egyre ásoni.

Ezt felül, ezt legalólra,
Minden holmi összegörva.
Százszor kiraktam, betettem,
Hogy már egész bolond lettem.

Hogy mi van itt? Tatárdulás?
Égszakadás? Földindulás?
Menekülünk szörnyű véstől?
Nem. A nőm fürdőre készül.

Két hét óta házat forgat,
Holmit, lelket felháborgat.
Gyermekek sívít, cseléd bődül,
Itt a józan is megőrül.

Utasítás három lisztán
És semmit sem látok tisztán.
Végre mégis minden rendbe
S én megvagyok gémberedve.

Csak az a vigasztalásom,
Minden férjen épp ezt látom,
Aki nőjét elküldhette,
Fizikumát tönkretette.

Node jön a boldog korszak,
Szörnyű murik! szörnyű borszag!
Szalmaözvegyecske lettem,
Haj, érte de megszenvedtem!

S a lumptanyán körülnézve,
Nem vagyok jókedvű mégse.
Nőcskékre s minden asztalra,
Az van írva: *lefoglalva* . . .

e

Elment a Nyár.

(1922)

(A fürdői szerelmek merengő
báját találod alatt, ó bús olvasó,
akinek bizonyára volt már ilyen,
a nyár virágai alá rejtett, illetve
temetett, fürdői szerelmed)

Pardon, szép asszony egy szóra még!
Ugyan mért mondja, hogy elég!?
Még nem gyönyörködtem Önbe eleget,
Szívem még kíván egy kis meleget.

Elég a lelkem, ha Ön elmegyen,
Ilyen kegyetlen kérem ne legyen.
Összezuz Ön egy szép mesét,
Ha itt hagyja szerelmesét . . .

Legyen belátóbb és irgalmasabb,
Hiszen a szívem mindjárt megszakad,
Legyen egy kissé emberibb
S ne készüljön szeptemberig! . . .

A Nyár nem hallgat már reám,
Nem hallja, hogy mit mond a szám,
Nem érzi, mint ver a szívem,
Nekem már többé nem hiszen.

Fürdő-szerelem! Vége van,
Ha az égre felhő suhan,
Autóba ül. Száguldva száll,
Már ott röpül... Elment a Nyár...

Szomorun, sirva, elhagyottan
Maradtam ott magambarogytan.
Az est hűvös... A búk zaklatnak,
Sötétlombu fák megsíratnak...

e

Meghalt lord Northcliffe.

(1922)

(A költő, ujságíró kollegái elé,
példaként állítja az elhunyt lordot.
Nem abban, hogy *haljanak meg*
ők is, hanem, hogy olyan nagy
karriert fussanak be az ujságírás
terén, mint ez a derék anglius.)

Firkász-gyerekek, kedves kócosok,
Kik ujságot gyártatok ott, vagy itt,
A Halál úr, ő szent felsége
Elvitt közülünk megint valakit.

Ő sem volt ám mindig ilyen nagy úr,
Kócosan kezdte, mint mi végzük
[be majd . . .
S császároknál nagyobb hatalma lett,
Facsart sok könnyet s szóra szerte
[bajt.

Ujságíró-király volt, annyi bizonyos,
Mindenttudó, mi több—mindenható!
Olyan polcra küzdötte fel magát,
Hova még nem, soha, tollforgató!

Nem volt, mint ember, tán tökéletes,
De, hogy viszi a Szentmihálylova,
El kell ismerni, ily tökéletes
Zsurnaliszta nem volt s nem lesz soha!

Kedves kollegák, szürke kócosok,
Kiket a sors olv sokszor sárbavert,
Kivánok néktek ilyen életet,
Ilyen hatalmat, ilyen karriert . . .

e

Országos Széchényi Könyvtár

A f o g.

(1922)

(A_lenti, szindus versben, megtalálja az olvasó minden fogfájásának kedves emlékét. Ámbár — lehet, — ilyen kellemetlen érzései támadtak — a többi versek olvasása után is)

Nyilallik, szúr, hasogat, sajog,
Szörnyű, milyen beteg vagyok.
Egy centivel magasabb, mint a többi,
Nem tudok immár se nyelni, se köpní.
Az agyamra egy ködfelhő borult,
Minek van a számba ez a nyomorult?
Rágni? Hát lehet ezzel rágni?
Hej, hogy szeretném földhöz vágni
Kitépni innyemből villámsebesen
S eldobni, hogy ki, a világűrbe essen!
Három nap és három éjjel
Hogy az agyam tépi széjjel.
Szenvedtem vele éppen eleget,
Raktam én rá már hideget, meleget.

Rég elfeledtem kacajt és derüt,
Ragtam én rá már édest, keserüt.
Raktam rá, amit kezemügyébe kaptam,
En már e fogra fészkesfenét is raktam!
S nem tágit! Nem a nyomorult!
Nekem, uraim, végkép beborult!
Ez a pizsok a számba tönkretesz,
Ez a fog engem biztosan megesz!
Felfal, felhabzsol, a lelkembe rág,
Ha még soká tart, kámpesz, szép világ!
Mondják önök, magam mért gyötröm,
Menjek orvoshoz, huzassam ki rögtön.
Száz lej és künn van a fog,
És fájni többet sohase fog.
Ökörtől lótanács, uraim.
Ha nekem száz lejem lenne,
Sohasem fájának a fogaim! . . .

A k r á k.

(1922)

(Törökország, a „beteg ember“,
1922-ben talpraugrott és megverte
a görögöket, a többi ellenfeleivel
együtt s azóta *ifjuvá* vált és egy
modern ország lett belőle. A
költő dala erről hosszánázik.)

A krák, tengeri szörny vala
S kiállt a tengerből a háta,
A víz fővénnel hordta be
S fű zöldült rajta nemsokára.

A krák erről mit sem tudott
(Ő olyan nemtörődöm-fajta)
S rövidesen a fű után
Már fák is nőttek rajta.

Tengerben ült tovább a krák,
Hátára emberek is jöttek,
Szántani, vetni kezdtek ott,
Jólétben és kincsben fürödtek.

Kútat is ástak, mélyet ám !
És itt csudára leltek,
Ebből a kutból nem vizet,
De tiszta színzsírt mertek !

A telhetetlen emberek,
Bőrükben mégsem férték,
Mélyebre kezdtek ásni le :
S a krák husához értek ! . . .

—Szunyog csip engem ? szólt a krák
S megrázta szörnyü testét
S a rajta épült gyatra mût,
Hullámok szerte seprék . . .

A mohamedánság ez a krák,
Amelyen sok elősdik éltek,
Hogy egyszer megmozdul talán,
Attól ők sohsem féltek.

Leszedték husáról a bőrt,
Kiásták csontjából a velőt is,
Lenyirták szörnyü karmait,
Elszívták testéből az erőt is.

Annál nagyobb hát most a félsz,
Hogy a haldokló talpra állott.
Vigyázat! Ebből baj lehet,
Ez ránk hoz egy vadult világot!

Ez ránkzuditja Ázsiát,
Ezt a réjtelmes, alvó szörnyet,
A görög után baj görög!
Ez talán minket is meghörget . . .

A „beteg ember” talpraállt,
Neki már felvirradt a reggel,
Azért jó, szépen bánni mindenütt
A „beteg emberekkel” . . .

V i l m o s.

(1922)

(A kedves, karakán fiú, Vilmos
excászárra újra nősülése alkalmá-
ból zendült meg a poéta méla-
lantján az alábbi dal.)

Mindig humoros, vig fiú volt,
S amint látjuk, az is marad,
Sőt nő kedélye, ahogy a kor
Feje felett lassan halad.

Mosolygott, hogy a győztes antant
Bírák elé kívánta őt,
Tudta, hogy ebből nem lesz semmi
S nem bántják a vén bajszővőt.

Tudta, hogy ez abszurdum volna.
Játszott, ő vesztett, hát fizet,
De egy rókáról két bőrt nyuzni,
Még az antantnak sem lehet.

Fenyegették s ő fütyölt erre.
És ez a nyugalom hatott,
Belátták, hogy temetés-számlát
Sohsem fizethet a halott . . .

Pedig hát csak hitték halottnak,
De Vilmos él, csak nem lármázik,
S miként az akác, szépen, csöndben
Amint látszik, kétszer virágzik . . .

Császár már nem akar ő lenni,
Erre többé nem kapható,
Vén excsászárból ifju férj lesz,
Ha segít a mindenható.

— Szent Ilonára - bőgték négy éve,
E komisz ötlet John Bullra rával,
És Vilmos öregén ifju asszonyt vesz:
Ez kérem felér — Szent Ilonával!

e

Hidak szakadása idején.

(1922)

(Abban a dicső korban, szép hazánk területén, minden második nap leszakadt egy vasuti hid. Meg volt ugyan mind jól csinálva, de a különböző zsebrázkódások megrendítették a hidtartó oszlopokat. A költő nagyszerű tanácsot ad a baj orvoslására az alábbi zengeményben.)

Tekintve, hogy az ujság drága,
Én csak nagyritkán olvasom,
Székely-jassznyelven szólva, akkor,
Ha van egy pár potya „vasom“

Én jólelkű nyárspolgár lévén,
Csakis a tréfát kedvelem,
S a rémhírhordó ujság-félét
Igen hamar földhözverem.

Minden héten csak egyszer-kétszer
Veszek elő én hirlapot,
És minden héten este, reggel
Egy leszakadt hidat kapok!

Hogyan ? Hát itt, Romániában
A hidak széjjel mállanak ?
A hidak itt nem csehszlovákul
Egyedül csehül állanak ?

Itt lépten-nyomon hidak dőlnek ?
— Ugy van ! — Jó rá a felelet,
Ez egy oly mély skandalum-árok
Mit áthidalni nem lehet !

Erre van egy tanácsom nékem
Ami zicher segíteni fog,
Amit, ha végrehajt a kormány,
Hid itt sohse recseg, ropog.

Kötelezőleg mondassék ki:
Miniszter csak oly ur lehet,
Ki, egy hid alatt állt egy hétig
S vonat járjon a hid felett !

Ha leszakad, nyakára rittyen,
Aki alól áll, az kímul,
S tárca, bársonyszék nélkül hal meg
A leendő miniszter ur.

De nem így lesz! Majd látni fogják,
Hogy ez az ötlet brilliáns!
Mert minden rossz hídát ujja tesz
A sok miniszter-aspiráns! , . .

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Körbe-görbe.

(1922)

(A vásárhelyi színházban a Schnitzler Körbe-körbe, ismert darabját adták akkoriban éjjeli előadáson. A máskor üres színház, tele volt. Sokan — a jámborak közül, — nem ismerték sem a regényt, sem a darabot és később busultak, hogy a malacságokkal teljes előadást nem látták. A köllő, kénytelen volt ezt egy bús dalban megénekelni s ön olvasóm, kénytelen elolvasni. Bocsánatot kérek . .)

Én kérem egy csöndes nyárspolgár
[vagyok,
Egy pontos, közismert adófizető,
Irodalomban tán nem járatos ember,
De szolid és kuláns fakereskedő.

A színházban éjjel adták Körbe-görbét,
Adják! Mennyi ember, milyen ostoba,
Éjfélkor ki szokott itt színházba járni?
Én nem megyek este sem oda soha!

De aztán a lapok szörnyűen levágták,
Hogy milyen disznóság ám ez a darab.
Engem nem érdekel egy kutya sem soha,
De érdekel, hogyha ikrámba harap!

Disznóság? Na nézd csak! Különös
/lehet ez!

És a Görbe könyvét megvásárolám,
Harminclejért adták és képzeld kérem,
Ami még nem történt: el is olvasám!

Most vagyok csak mérges! Azt a
[fityuláját!
És én ezt nem láttam! Mindig siratom!
Mindig, amig élek, amig csak lélegzem,
Amig csak szívemből éplesz egy atom.

Mily kár, ha az ember az irodalomban
Ilyen bosszantóan szörny analfabét,
Miért nem tanítják ezt az iskolába,
Hogy ezzel az ember edze az eszét?...

Most egy ívvel járok. S akik ott nem
[voltak,
Ráírják a nevüket egy árkus papírra,
Ötszáz pasast gyűjtök á 50 lejével
S azt hiszem, a héten már alá lesz írva.

S minden lármanélkül, teljesen titokba,
A sajtót kizárva (fogjuk majd az örvét)
Fekete direktort meginstáljuk szépen:
Adjákelőnéünk azt a Görbe-körbét...

e

Országos Széchényi Könyvtár

Az örök fa-nyomoruság hímnusza.

(1922)

(A rosszul fűtött szerkesztőségben, fagytól lehulló körmökkel zengi fagylaló dalát a költő. A fagy, -- a versből látszik, -- már a poéta agyáig ért.)

Mig e verset faragom,
Folyton nő a haragom
S folyton nő a hideg nálam,
Hogy csak úgy vacog az állam.
Káromkodok eleget,
A fene egyen telet!
Mi lesz velünk uramisten,
Mikor egy darab fánk sincsen,
Egész nap fa után járok,
Csak biztatnak és én várok,
De türelmem elfogyott,
Mert az orrom lefagyott.
Lefagyott fülem, a lábam
Ezen nem segít az állam.

Jöhetnek szép tavaszok,
Én már fel nem olvadok.
Hogyan tehessek szert fára,
Mikor oly szörnyű az ára.
De még kapni sem lehet,
A fene egyen telet!
Egy új jégkorszak van itt
De tegyük már valamit!
Én uraim már teszek,
Folyton aszpirint eszek.
Megizzaszt az aszpirin
S csillapul a földi kín.
Az olvasmányom sem más:
Afrikai utazás.
Hol a hónap szörnyen éget.
S így érzek én melegséget,
Aztán nem gondolok másra
Csak folyton az adósságra,
Agyam nagy számokkal mivel,
Amíg a forróság kiver.
De így sincs kellő meleg
S én máson töprenkedek,
Gondolok elmúlt évekre,
Kisebbségi helyzetekre,

Ronda, háborus napokra,
Arcátlan bankkamatokra,
Mitől a világ hörög
S apránként tűzbejövők . . .
Hideg kályhám mellé ülök
És ilyen módon hevülök.
Egy pokoli gondolat
Promt, az egekbe ragad!
Van sok ifjusági versem,
Mit egykor kobzomon vertem,
Izzasztottak eleget,
Adjanak most meleget!
Pár mázsányi van belőlük,
Egy kis meleg csak lesz tőlük!
Rögtön is előszedem
S mindet a tűzbe vetem.
A hajam mered az égnek,
Költeményeim el nem égnek,
Hogy üsse meg a guta,
Ez a dolog be buta!
Mi a baj itt? Rájövök
És mérgembe prüszkölök.
Ifjuságom sok dala
Mind, mind vízenyős vala!

És én ezt így csak most látom,
Pedig mondta sok barátom.
Nem hittem soha nekik,
Gondoltam, irigyelik.
És örökké reménykedtem
S annyi sok buta dalt zengtem.
De oly hülye egyse volt,
Mint itt ez a szégyenfolt . . .
Amint szörnyű lázban irok
S közbe jégcsapokat sirok.
S nyolcvan sorig nyujthatok,
(Sorunként egy lejt kapok)
Készen is van és az ára
Elég lesz — két mázsa fára . . .
A fene egyen telet,
Itt csak megfagyni lehet! . . .

e

Kabátláz.

(1922)

(A szegény költő körül női kabátvásárlási láz dult heteken át, hogy csak úgy zúgott bele a jámbor poéta lágyuló agya. Mikor már a dalnok közel volt az örüléshez, a válság megoldódott.)

Én istenem, teremtőm,
Kabátlázban ég a nőm!
S ezzel engem tönkremállaszt,
Négy hét óta mindig „választ“!

Egész nap a boltot járja,
S folyton az „új kelmét“ várja.
Ha haza jön engem ver meg,
Hogy bőg s piszkos a hat gyermek.

Nyakig ülök már a szószban,
Folyton a kabát van szóban,
Prémme lesz-e, vagy prém nélkül?
Egy férj ebbe belekékül!

A barátnők zsurra gyűlnek
S a tanácsok csak úgy dűlnek,
Milyen gombok, milyen bélés?
S megy ezalatt a jólélés!

Dublé, velur, kavelkóból?
Lesz a kelme finom, jóból.
Lényeges, hogy azt Krausz varrja
És a korzót felzavarja.

Én spórolást emlegetek,
De ezzel csak vihart vetek:
„Szamár vagyok, a rossz drága
Mert tönkre megy nemsokára“!

Nőmnek ez a véleménye.
Ez a férjek éleménye:
Nőd finomat vesz és dágát
S te sikkasztod össze az árát...

Már nem szólok az áráról,
Csak ne halljak a kabátról,
Hogy már egyszer vége legyen
A fene kabátot egyen!

Nagy hűhóval, nagy robajjal,
Vártam már őszülő hajjal,
Vártam a kabátláz végét
S megusztam egy kisebb bajjal:
Nőm átalakítja a régit . . .

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Egy ujságíró jubileumára.

(1922)

(A költő elgondolja, hogy ő is épp negyven éve ujságíró, de már 1922-ben meg volt a véleménye e felette *kellemes és jól jövedelmező* pályáról, amelyen a barátok részéről hálátlanságot kapott csak, a hatalom részéről pedig sajtó, izgatási és lázítási pörök áradata szakadt állandóan a boldogtalan ujságíró-poéta nyakába. Látnivaló az alanti versből, hogy e dicső pályán, csak ilyen *előnyökhöz* juthat az ember.)

Milédik, lardok, csöndet kérünk!
Álljon meg robot és iga,
Ma délelőtt, pont tízenegykor
Jubilál kollégánk, Zsiga!

Huszonöt éve, hogy Zsigánknak
Ujja között perceg a toll,
Ezerötszáz hete, hogy napról-napra
Esemény-bányákba hatol.

Zsiga! Az évek tűnő szárnyán,
Ha végig fut tekintetünk,
Nem panaszképp, csak busan mondom:
Bizony, kevés jutott nekünk . . .

Kevés jutott — a nagy sikerből,
Mit a toll munkása remél,
Amit várna, amit szeretne,
Ha már folyton tengődve él.

A nagy siker és nagy eredmény
Mindent másnak esik oda
S az *ezt teremtő* ujságíró,
Kenyérhajat sem kap soha.

A közért küzdő ujságíró
A semmiből nagyot csinál,
Miként az Isten! S dolga végén
Szerényen, csöndben félreáll.

Természetesnek tartják mindezt,
Ez a dolog oly megszokott.
És főleg annak, ki tollunk hátán
A hegyre fölkapaszkodott.

Hála? Neki? Egy újságírónak?
Ki egy bárgyut egekbe tolt?
Nevetséges! Hiszen ezért él!
Neki ez *kötelessége* volt!

S ez így megyen -- huszonötévig
Vagy rövidebben vagy tovább,
Ki meddig bírja, meddig győzi
Huzni a robotos ígát.

Magunkkal nem érünk törődni,
Tavaszcímárgzást és telet,
Az élet útján küzdve, járva,
Az ember mindent elfeled.

S amit irunk, meghal a mával,
A holnap felettünk tipor,
Nevünket és tollunk munkáját
Belepi a fővény, a por . . .

És megfakulva és összetörve
Pusztul a sok feszült ideg
És lassan, lopva a lázas szívig
Egyszer elér — a nagy Hideg . . .

Levél pereg, közelg a tél,
Fagyot fúj a hátunk mögött.
És majd kapunk küzdelmeinkért :
Szép temetést és díszrögöt . . .

Ez a mi pályánk, jóbarátom . . .
— De szavam savanyura vált,
Ne busulj Zsiga ! S ötven évig,
Te csak bizva csináld tovább !

Nem bizonyos, hogy Te is így jársz !
Én, kérlek, épp csak intelek,
Mert vannak hidd el, elég sűrűn
Igen pompás kivételek !

Ilyen legyél ! Ilyen kivétel !
S cáfolj meg rutul engemet,
Legyél olyan ujságcsináló,
Ki pályája végén — nevet ! . . .

e

C i r k u s z.

(1922)

(A költő felháborodik, hogy
itt kulturcélokra soha sincs pénz,
de a cirkusz mindig zsufolva van.
A felháborodás mutatja, hogy a
költő — mindig költő marad...)

Jó, jó, én megértem a népet,
Neki cirkusz kell és kenyér,
De mikor ezt a zsufolt cirkuszt látom,
Erembe szomorun aludni kezd a vér.

Itt nincs pénz soha nemes célra,
Itt nem kell a művészet s nem a könyv,
Kulturális ügy nem vált ki egyebet,
Csak ásító, sápitó, goromba közönyt.

Jó, jó, én megértem a népet,
Neki cirkusz kell és kenyér
De csak a zsufolt cirkuszban láttam,
Hogy itt mindenki „nép.” És mennyit ér..

e

Mufamur.

Megváltozik a „modern“ irodalom hangja?

(1922)

(A háboru utáni erdélyi irodalomban olyan szörnyű érthetetlen, dagályos stílus kapott lábra, amelyet a közönség nem tudott bevenni fejfájás nélkül. Szerencsére, ez a túlhajtott különködés azóta megtisztult. Erről mond alább a poéta egy pár zokszót)

Modern írók és modern dalosok,
Kicsorbultak az éles pallosok?
Belátjátok már, hogy a kék eget
Átfestni zöldre tán mégsem lehet?

Öngöngötökbe azt hittétek el,
Ha zöldet lát a „csorda“ hát legel?
Hiszitek már, ha a nép szívébe
Akartok jutni, más hang kell ide!

Bizony, egy zagyva, értelmetlen ár
Alatt pihent a régi szép határ.
A félenkség szót nem emelt soha
S mindent belepett a modern pocsolya.

Minden kis gigász új törvényt csinál
S új szavakat gyárt minden kis sakál
És új szabályt és új poétikát
És istennek képzelí mind magát!

Néztük, bámultuk ezt az új csudát
És csak vártuk, hogy forrja ki magát?
Hogyan erjed? Hogy válik el, mikor
A seprőtől az aranyszínű bor?

Balga hívők! Ti ködben jártatok!
S tisztulásra hiába vártatok!
Ami egyszer már bambán ostoba,
Nagyszerű abból nem lehet soha!

Maradik vagyunk? Mondhatjátok azt!
Zöld csacsiség még nem jelent tavaszt!
Kikeletet, új időt, új csapást,
Nyakatekertség nem jelent varázst!

Mert csak az ám az igazi: *A lant,*
Mit élveznek fent, épp úgy, mint alant!
Író, költő *mindenkiféle beszél*
És ha *ilyen*, akkor örökön él!

Írók, költők vagytok ti? Meglehet,
Hogy annaktart egy zagyva képzelet.
Hisz madár tán — de nem énekes — a
[vércse . . .
Ugy írj öcsém, hogy mindenki megértse!

Országos Széchényi Könyvtár

December apó.

(1922)

(A december ködös levegőjétől a lenti hűvös dalt vacogta ki a jeles költő, aki nem csudálkozik, ha a vers hidegen hagyja az olvasót. Ebből látja, hogy a — tárgynál maradt.)

Apó, mi kendre nem haragszunk
Apó, kend kedves öreg ur,
Apó, mi kendet egykor vártuk
S most, ha jön — a szívünkbe szur.

Apó, kend egykor derüs, vig volt,
Apó, nem tudom, hogy lehet,
Most megborzong a hátunk kendtől,
Hogy ha ránkhozza a telet.

Apó, a szíveink fölé is
Valami hórétég borult
S minden meghitt, régi boldogság
Elmult, telek fagyába fúlt.

Apó, mi már nem is remélünk,
Agyunkba nincsen képzelet,
Apó, kend itt van nyáron is már:
Szívünkben hordjuk a telet . . .

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A pulyka.

(1922)

(Bocsánat, itt a költő kommentárja a vers végére szorult)

Szólítom azt a rongy urat,
Azt a nyomorult szemetet,
Aki az én hizott pulykámra
Tegnapelőtt szemet vetett!

Felkérem itt nyilvánosan,
Felkérem, hogy ha jót akar,
Pulykám rögtön kerítse meg,
Mert tud ám sujtni még e kar!

Pulykám, tudom ki lopta el,
Pulykám, tudom, hogy hova lett,
Én ismerem jól a nevét,
Ki az én pulykámból evett!

Tudom, ki az a rongyalak
Tudom, ki az a nyomorult,
Ismerem azt a szenny-kezet,
Mely az én pulykámért kinyult.

Jöjjön hozzám, ha pénze nincs,
Kérjen, én szívesen adok,
De, hogy a pulykám lopja el!
Ilyesmit türni nem fogok

A pulykám keritse elő,
A pulyka holnap itt legyen!
Vagy ha már rajta túladott,
Nekem rögtön másat vegyen

Ugy vélem, ez jogállam itt?
Amit senki le nem tagad,
Egy milliárdot, azt igen,
De pulykát lopni nem szabad!

(A finomlelkű olvasó azt gondolja: szegény költő, ellopták a pulykáját. A komiszlelkű olvasó azt gondolja: Lám milyen jól megy e kócos füzfa-bárdnak, ellophatják a karácsonyi pulykáját! Mindketten csalódnak. Nekem nem lopták el a pulykám. Én azt sem tudom, kétlábu állat-e a pulyka. De most minden vacak pulykát veszen. Ha már nem vehetek, miért ne álmodhassam azt, hogy volt pulykám, de . . . ellopták.)

1922 Sylvester.

(1922)

(A költő becsületsértő hangon beszél az olvasóval és goromba igazságokkal traktálja. De tekintve a szilveszteri hangulatot, ezért nem vállal felelősséget.)

Felebarátom!

On a mérlegét lezárta

Látom!

Onnek az arca nagyon keserű,

On olyan arcot vág,

Mint egy beteg ürü . . .

Onnek ez az év is

Olyan volt, mint a másik,

On ebben az évben is küszködött

Becsületesen, — rogyásig.

On az orrával turta a földet

És nem a körmét rágta

S eredmény helyet ez évben is

A sors csak hátba vágta.

Ön korlátolt ember uram!
Sőt többet mondok: ostoba,
Az ilyen embernek sikere
Nem volt s nem lesz soha!
Ön ügyefogyott, mert hallgatatag,
Ön buta, mert szerény,
A mai világban más ön nem lehet,
Csak szánandó szegény.
Uram! A lét ma nem játék,
De véres küzdelem,
Nagy arcátlanság és kis tehetség,
Ez ma a győzelem!
Öblös hang, nagy száj, szemtelen
[merészség,
Mely jajok közt tipor,
Könnyekben fürdik, sóhajok közt
[jár-ke-
S vastagbőrű arcon, égnek áll az orr!
Ez kell! Aztán jöhetnek az évek
És mindig jó a mérleg!
Kellemes lesz a ma és biztos a holnap,
Virágos partok közt fut
A dusan rakott csónak.

Felebarátom !

A mi csónakunk sárral van tele
És süllyedünk lassan az iszapba,
Napról-napra le . . .

És mulik, gördül kinnal teljesen,
Ez a cudar, ez a förtelmes élet,
Ne kívánjon nekünk senkise
Többé boldog újévet . . .

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Anita Berber.

(1923)

(A pár év előtt mennyországba költözött és már az égieket szórakoztató, gyönyörű meztelen-táncosnőt, a költő is szeretne volna látni akkoriban s alantas dalában az évakosztümös táncosnő felléptetésére akarta csábitani Fekete Miska színigazgatót, de az nem állt kötélnek, mert az Anita Berber fellépti dija fordított arányban állt a művésznő ruházkodásával. A felléptidíj sok volt, a ruha pedig semmi.)

Ön kedves nyárspolgár barátom,
Ezt a nevet nem ismeri,
De ha megsugom, kit rejt e név,
A kedves nője elveri!

Ám, az állatvédő egyesületbe
Én csak később iratkozom,
Önnel kérem így nem törődöm,
Ezennel hát nyilatkozom.

Anita Berber egy gyönyörűséges,
Egy remek, isteni alak,
Önnék a nyála csordul, ha látja,
S ezt bögi: Téged vártalak!

Hogy mi a mestersége néki?
Szolid nő! Táncol fesztelen
Bájjal, kellemmel, kevés ruhával,
Őszintén szólva: *meztelen* . . .

De ezt kérem, szószerint értse!
Nagy a látvány káprázata:
Fülbevaló, karperec, szandál,
Ez az egész ruházata . . .

Egy hónapra két milliót kap
Pesten e drága Évike,
Hogy eljött Bécsből, búval bántott
A siberek mindegyike.

Direktor Ur! Fekete Mester!
Nem kell nekünk: „Költő s halál”
Komoly dolog, művészi munka,
Az kérem ide nem talál.

Hozassa le Aníta Berbert,
Ne habozzon sokat ezen!
Kezeskedem, két hónapon át
A színháza tele leszzen!

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Á r v í z.

(1923)

(Ebben az évben a Maros és a Poklos patak is, kiléptek a medrükből s meglátogátták a költőt kertjében. E vizit emléke az alábbi zistení dal.)

Ömlik a mocskos sárgalé
És ellep minden életet,
Zúgva, bömbölve rohan át
A zöld buzatáblák felett.

Házat, butort, bölcsőt, koporsót,
Söpör a szörnyű áradat,
Érzi, hogy mostan ő az ur,
s mindent magával ragad.

Egy dióhéjba tücsök ül
S a hullámok közt dalt gagyog,
Az ár: ez a bús, piszkos élet
És az a tücsök én vagyok . . .

e

A bajadér, a bajadér!

(1923)

(Kálmán Imre, akkori új operettje, a „Bajadér” s ebben a bajadérok lenge és hiányos öltözete, annyira felforralta a költő taplós szívét, hogy az alábbi, indiai melegtől átfutott, izzó dalt zengi, az olvasó gyönyörűségére.)

Öt napon át, a színházba,
Ültem kérem, talpig lázba.
A terem velem furt forgott
És a nyálam folyton csorgott...
Hogy történt ez és miér' ?
Csak egy sóhajom van erre:
A bajadér, a bajadér!

Mily nagyszerű eszetlenség!
Mily isteni meztelenség!
Mily gyönyörű háta, vállak!
Rezegtek a férfi-állak...
Az ereken forrt a vér,
Ha megjelent és ha táncolt:
A bajadér, a bajadér!

Agglegényszemek merednek,
Mert a fátylak mit sem fednek.
Oh, te perzselő Kelet!
Ezt kibírni nem lehet!
Mindnyájunkat tönkrevér ...
A ruha — mit nem is visel ...
A bajadér, a bajadér!

A Zöldhelyi lény, bája!
Apad a síberek hája,
A hajuk égnek meredt,
Egyik, másik meggebedt!
De bőrében egy se fért,
Mert halálosan imádták:
A bajadért, a bajadért!

Nem is holnap, hanem máma,
Elutazom Indiába,
Oh, te isteni Kelet!
Élni csakis ott lehet,
Ifjuságom újra kél,
Ha megcírógatja arcom!
A bajadér, a bajadér!

Kincs, virág, szerelmi álmom,
Indiában feltalálom!
S ott leélve életemet,
Bús, halódó szememet,
Ha a fagy szívemhez ér,
Béborítja fátyolával:
A bajadér, a bajadér!

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Valami búzlik Dániában.

(1923)

(A költő örvendezve olvasta,
több külföldi nagy bank bukását
és ezt melegen üdvözölte. Hátha
még tudta volna, akkor, hogy ez
a betegség ragadós és ide is el
fog érni és a harácsolásban gátat
nem ismerő bankokat mind el-
sepri)

Ah, Istenem, szívem repes,
Dobog, kopog, sőt megreped,
Mikor fénytelen, rossz szemem
Az ujságlapra rámered.

Buknak a bankok erre-arra,
Ezt Ön és én csak neveti,
A végzet im a bűnös bandát
Lám, már nem botokkal veri!

Kubicek, Glükstad, Schönberger ur,
Közgazdasági vasfiuk,
Finánc-zsenijük hírnevére
Ugy véljük, most már nem hiuk.

Milliók, dehogy, milliárdok,
Usztak el a kezük alatt,
Míg másnak, a véres munkáért,
Alig jut betevő falat.

Közgazdaság? Mért hívják így ezt?
Ezt az undok ügyeskedést.
Mi minden romlás kutforrása,
Hisz ez briganti ténykedés!

Buknak a bankok! Ez kell nekünk!
Pusztuljon, hulljon mind a gaz!
És szülessen új pénzvilág!
Becsületes, kulans, igaz!

Az aljas, sorsát ki nem kerüli,
Oh, ez a tudat felemel,
Az a sok ebül gyült vagyon
Mint illik — sorra! ebül vesszen el!

e

Mi lesz a rendjelemmel?

(1924)

(Akkoriban itt, úgy potyogtak a rendjelek, mint ősszel a légy. A költő lázong, hogy az ő nagy szellemi érdemeit mégsem méltányolják. A dal, szomorúan, a kijáró gorombáskodásával végződik).

Kérem, éppen a napokban,
Egy urral jól megbeszéltem,
Hogy valami érdemrendet
Eszközöljön ki már nékem.

Abszurdum, hogy olyan érdem,
Oly tehetség, olyan szellem,
Mint az enyém, eddigelé
Elismerésre ne leljen.

Már minden kóficernek van
Gomblyukában érdemrendje,
Csak épp engem nem méltatnak
Valamilyen érdemrendre?

Glücknek is van, Schwartznak is van,
S gróf Buzogány Elemérnek,
Kap ügynök, mágnás és bankár,
Csak éppen nekem nem mérnek?

Már huszezer lejem uszik
S gomblyukam üresen tátong,
Nyaltam erre, nyaltam arra,
De érdemrendet nem látok.

Prefektusnak és primárnak,
Oh, de mennyit hizelkedtem!
És nincs semmi eredménye,
Én hiába esenkedtem!

S most, a kormány, ez az átkos,
Véget vet ez urí kedvnek.
Két évet kapnak, kik cimmel
S érdemrenddel üzérkednek.

— Hallja maga, doktor Piszok,
Aki elvitte a pénzem!
Őn vállalta, hogy kijárja,
Mi van a rendemmel, kérdem?

(Most látom, hogy ez a törvény
Nem itt, de Londonban termett),
Kedves Piszok, akkor gyérünk!
Csak gyurja tovább kigyelmed!

De doktor Piszok válaszolt,
„Tiszteltetem szépen kendet,
Aki ilyesmire pénzt ad:
Tűzze fel a — marha-rendet!...“

A hosszú szoknya.

(1923)

(A szegény költő boldog volt,
míg a rövid szoknya divatja dult.
Ugyanis nagyon szereti a kalá-
csot, főleg a — női térdkalácsot.
Dalának panaszos siráma, a me-
gint felbukkanó hosszú szoknya
ellen zendül fel méla búval.)

Mi lesz, örült divatcsinálók,
Mi lesz ezek után velünk,
Ha csinos női lábszárakon
Nem édeleghet a szemünk?

Ki támasztotta ezt fel újra?
Minek ez a buta divat?
Rövid szoknya, bucsuzunk tőled,
Szemünk könnyzáporral sirat.

Minő abszurdum, lejebb szállni,
Mikor emelkedni lehet!
De ezen nem tudsz változtatni,
Bár, falba verjed a fejed.

Gazdaságilag is butaság ez
Ma, mikor oly nagy a nyomor,
Még több szövetet vásároljunk?
S ezt vegye be egy férj-gyomor?

E földet seprő, hosszú rongyok,
Egy szép világot földnek el!...
Kevesebb lány fog férjhez menni,
Nekem ezt bárki higgye el!

Oh, drága, bájos, rövid szoknya,
A buta divat félretolt,
Pedig benned, öreganyánk is,
Tizenhétéves lányka volt.

Ezt a ronda divatot látva,
Megnyulik minden férfi-orr.
Ujra forgalmi áru lesz majd
Az öreg, pocsék porzsinór.

A rövid szoknya is nagy port vert fel,
Ha számlát látott a magyar,
De ez az undok hosszú szoknya
Egyenesen vihart kavar.

Szép vádlik, sőt gömbölyű térdek,
Búcsut zokogok szenvedőn,
Ez a divat a halálom lesz
S a hosszú szoknya — szemfedőm!...

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Nem értem, miért nem vagyok én még igazgató?

(1923)

(Ezidőtájtban mindenki *igazgató* lett, csak a költőtől maradt el ez az isteni cím. Alábbi, nagyszerű dala, ezt a vérlázító igazságtalanságot jegyzi fel az utókornak.)

Már évek óta főrr a vérem,
Ez a probléma izgató,
Egyáltalán nem érthetem,
Mért nem vagyok — *igazgató*?!

Hogyan lehet nékem így élni?
(Ha ugyan élet az enyém),
Ha tíz ur közül, nyolc bizonnyal,
Igazgató a földtekén.

Igazgató mindenki már ma
(Hogy mit igazgat, az titok)
Legtöbb része csak az — óráját,
De én azért nem tágitok!

Igazgató, én nem vagyok még,
Búsan kell ezt bevallanom,
De, ha térdig kopik a lábam,
E címet meg kell hallanom!

Ma, ha két ur csal egy kis boltban,
Egyik *vezér*, — ez port töröl,
A másik — az *igazgató*,
Unalmában boltot söpör.

Ha egy zabhegyező vállalatban,
Három-négy ur található:
Vezér,- fő,- al,- rendes,- rendetlen,
De mindenik igazgató!

S éppen azért, hogy ez a szép cím
Ily dusan és röpkedve száll,
Ha valahol kutyát dobálsz majd,
Biztos, igazgatót talál . . .

Óh te rongyos közgazdaság
(Mi közgazságnak is mondható),
Döglődz, mert ki sem dolgozik,
Mert mindenki — igazgató!

e

Gyógyítani tudják a paralizist.

(1923)

(A költő, — mint érdekelt fél,
— örömében hozsánnázik a tudomány e nagy vívmánya fölött.)

Ah, kérem, én ezt régen vártam,
Hogy ez a gyógyszer meglegyen,
És azt hiszem, épp oly vidáman
Örvend Ön, olvasóm velem.

Nem azért, hogy Önnek vagy nékem,
Kellene e gyógyszer talán . . .
Ki ismeri el, hogy agyalágyult?
Bármily lágyság legyen agyán.

Mily dicsőség a tudományra,
Hogy ez a gyógyszer sikerült!
Mennyi fórumon szereplőre
Fog ez árasztani derűt!

Hímnuszt hamar a haladáshoz,
Mely a boldogságtól remeg!
Gyógyul egy kór, melyet magán nem,
Mindenki *máson* látta meg...

Nagy gyárakat kell felállítani,
Mert e szerből sok kell, bizony!
Így is, hogy eleget tudnak készíteni,
Ebben még nehezen bízom.

Aki e gyógyszert kitalálta,
Zicher, keresni fog sokat.
Mint hirlik — a *diplomatákon*
Kezdi meg az oltásokat...

e

Ifju költők és írók.

(1923)

(A vén poéta, atyai tanácsokat ad ifju bajtársainak. De, — úgy látszik, — dalában sok a konkurenciától való félelem is.)

Nagyon érdekes ez a kor,
S főleg benne az emberek,
Vagy, ki magát annak hiszi,
Pedig még zöldfülű gyerek.

Ha nyolc-tíz verset összenyög
És pár novellát megterem,
Eme zsenge zöldségeket,
Mindjárt megégeti velem.

Ha nem veszem be könyveit,
Ha nem tetszik, mi benne van,
Maradi, vén tulok vagyok
S rám átkok zápora zuhan.

Ne légy olyan merész öcsém !
S ne légy, főleg, követelő,
Várjál fiam türelmesen !
Lágy még fejedben a velő !

Iráj, költsél. Így rendbe van,
De ez rám, sohsem szózató!
Nyessél, gyomlálj, irts és faragj,
Ám ehhez nem kell : olvasó.

Ne szórd piacra, szép öcsém,
Pompásnak hitt bús álmodat,
Neked, lehet, hogy gyönyörű,
De *én* láttam *ilyet* sokat ! . . .

Nekem, ez merő szürkeség,
Mert az én lelkem már fakó,
Nekem ez a szép zagyváság
Fájdalom — be nem adható.

Az égbe jutni ne siess,
Hidd el, az ég oly messze van !
Ne törd össze a szárnyadat,
Megrokkann, aki így rohan !

Könyvet ne írj. Inkább szeress
Lányt, dalt s minden művészetet,
Aki könyvekkel küszködik,
Tavaszt, szerelmet elfeled.

A könyv vénit és gondot ad
S ez ifijaknak nem való,
A versed *irva* : költemény,
De könyvedben : sivár *való*.

Ne siessetek oly nagyon,
Hamar a hanthoz értek el!
A babátoknak sirjatok
S asztalfióknak irjatok,
Mert biz ez, *mást* nem érdekel.

e

Veszek műfogakat !

(1923)

(A költő, dacára, hogy a hat iksszel egész közeli viszonyban áll, még mindig a saját fogaival ráгна, — ha volna mit. — Ezért nem érti ezt a műfogvásárlást. Lenti dalában szeretné e nagy titokról a fátylat fellebenteni.)

Ezt a hirdetést olvastam
Mostanába minden lapba.
Töprenkedem : ki utazik
Ezekbe a műfogakba ?

Nem is értettem egészen,
Milyen műfogakat vesznek ?
Ujakat-e, avagy régít,
Amelyekkel már nem esznek ?

Azt sem értem, ez a műfog
Miért kerül eladásra ?
Hogyha élek : akkor rágok
S fogam nem ruházom másra.

Szeretek tisztába lenni,
Szeretem, ha tisztán látok,
Olyan fogakat is vesz Ön,
Melyekkel már más is rágott?

És ha igen, e fogakkal,
Ha Önkegyed kézhez kapja,
Mit csinál majd? Isten bocsáss!
Csak nem egy más szájba rakja?

A halottak fogsorát is
Megveszi tán uraságod?
S tán halotté volt az a fog,
Mellyel a számban én rágok?

Hü! Azt a kirelejzumát!
Ennek már fele sem tréfa!
Ezért jó a lapba nézni
Egy kissé, úgy néha, néha!

Ahogy elgondoltam mindezt
Műfogsorom összetörtem.
Uraktól levetett ez is?
A műfogtól megcsömöltem!

e

A nyaraló, de nem fizető vendég.

(1923)

(A költő, egy bús családi történettel untatja az olvasót, de tekintve, hogy ehhez hasonló esetet már az olvasó is átélt, a poétában rokonlélekre talál)

Irta, hogy jön, Náncsi néni,
Borzasztón örültem neki! . . .
Vagy öt órahosszat álltam,
Amíg a vasutnál vártam.

Már későre járt az este,
Béerkocsi, az nem volt egyse.
Jaj istenem, mit csináljak?
Rögtön itt hordárrá váljak?

Tíz doboz és kilenc táska,
Vár itten most szállításra!
Oh, én szegény, istenadta,
Náncsi mind hátamra rakta!

Meggörnyedve, nyöszöregve,
Verejtékem hullt a rögre,
Amint Náncsi után másztam,
Bús káromkodást cifráztam.

Végre, az erőmtől fogytan,
A kapunkon csak berogytam:
—Gyerekek! Itt van a néni!
(A fene hamar enné ki!)

Az öregtűz csókolózott,
A szemébe könny lopózott,
Táskáiból, az ebadta,
Minden szobám telerakta!

Lom volt erre, lom volt arra,
Elhasadva és megvarrva,
Rongy, kalap, cipő és vászon,
(Jaj, én a képére mászom!)

Nőmmel pletykáltak és varrtak,
Az ágyamból kizavartak.
Egy percig nyugton nem ültem,
A padlásra menekültem.

Mert, ha közelében voltam,
Az ottlétért meglakoltam :
„Hozza ide, tegye azt meg!”
(Ez a vén nő itt pukkaszt meg!)

Egy hónapig ette májam,
Eltűnt rólam minden hájam,
Hogy elmenjen, sohsem hittem,
Végre a vasuthoz vittem !

Megöleltem, megcsókoltam,
Sirtam, olyan boldog voltam.
Felszusszantam, mikor végre
Megindult a vonat véle.

A kocsiból búsan intett:
Eljön, mert úgy szeret minket . . .
Jó, jó – mormogtam – csak beszélj,
Fő az, hogy már vigyen a szél !

Mert, ez utálatos Néni,
Minden nyaram fölemésztí.
Egy évben sem hagyhat békén,
Feldulja a házi békém.

Ti, akik nyaralni jártok,
Vendégek, azt nem tudjátok,
Mennyi szidás, mennyi átok,
Teljes joggal — hull reátok . . .

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Ezek a „fírmák“

(1923)

A poéta, az akkoriban gyorsan átfestett cégtáblákról és a még gyorsabban átfestett érzelmekről, mond egy pár zokszót.)

Hasravágódó kedves népem,
Im, ujlag köszöntelek,
Hogy mért osztottak *öt darabra*,
Ezek után, megértelek.

Csak fűttyent egy üres miniszter,
Egy szimpla törvény megjelen,
S a magyar cég nyomtalan tűn el
Falon, bolton, utcán, teren.

Törvényesen senki sem szólott,
Senki sem *követelte* még,
S a szolgaság sietve hódol :
Mert, jaj, nyakunkba hull az ég !

Erre mázolnak, arra festenek,
Ez a rendelet jól hatott!
Nagy sietve törölnek, zúznak
Minden magyar felíratot.

Ha keményen sarokra állunk,
Adóképp 500 lej elég!
Ez pedig kereskedői körben:
Két esti kártya-veszteség . . .

Mint annyi sokszor — nyulat szüle
A nubiai párducunk . . .
Nyíltan, eréllyel nem léptünk fel,
Mi egymásközt kuruckodunk.

A székelv város ezzel — meghalt,
Feltámasztani nem lehet,
A sok magyar felíratot
S az átmázolt érzelmeket . . .

e

Lesz pénz, — mint békán toll.

(1923)

(Az akkori pénzviszonyok kissé zavarosak voltak s a költő interjút csinált a pénzügyminiszter urral, arról kíváncsiskodva, hogy miből fedezi a kibocsátandó két-milliárdos új pénz aranyalapját? A válasz után, — alábbi versből is láthatjuk, — nagy a feje, busuljon a ló!)

Az orrom már a földön húztam,
A fejem búsan lóगतám,
A szemem folyton könnyet ontott
S panaszos jajt böögött a szám.

És hogy mi volt e mély bánatnak
Oka, óh kedves Nyájtalan,
Az, hogy a gazdasági élet
Honunkban oly — bizonytalan.

Mint jó honfi, ezen búsultam
S köd ezért ült a lelkemen
S főleg, hogy e bajok miatt,
Soha sem volt pénzem nekem.

Nekem, neked s mindenkinek,
Tyukszemünk rég ezért sajog
S ebből erednek régtől fogva
Itt perpatvarok és bajok.

Ami pénz volt, azt adóképpen,
Elszedte tőlünk a finánc,
Ettől korgott folyton a gyomrunk
S ettől gyült homlokunkra ránc.

Lédik! Milardok! Rendben minden!
Ne rágja bánat szívetek!
E búskomor kompániába,
Ezennel egy jó hirt vetek!

Bankót veret az állam újra
És arany pénzeket nyomat,
Hozzánk is küld miniszter bácsi,
Már hozza is egy nagy vonat.

Most, hogy itt járt, én kértem erre
S ő nyájasan fogadkozott,
Hogy ömleni fog most már a pénz!
Nekem *mutatót* is hozott.

Szóltam: Oh, Drága Exelenzkém,
Ha Ön egy interjút nem ad,
Szerkesztőm, az a vén gorilla,
Engem azonnal elcsapat.

— Jól van — mondta a jó miniszter,
— Ön igen nyájas „idegen“,
Ön az első kisebbség, aki
Eddig beszélhetett velem.

Kértem tőle, hogyan csinálják
Meg azt az *aranyalapot*?

— Új mód, mondta, külföldön láttam
S mindenütt sikert aratott.

Hogy lesz pénzünk aranyalapja?
Erre könnyű a felelet:
Lefoglaltatok országunkban
Minden magán — *aranyeret* . . .

e

Futurista dal.

(1923)

(Lenti dalban a költő, új utakon indul a poézis virágos mezejére. Az olvasó hiába szeretné, hogy ez új utakon örökre tűnjön el s valaki „erdeibélázza” le valami szakadékba. De a költő nem hal meg, örökkön él, zeng és csatáz, ahogy azt adták neki az istenek!)

Utált ma előttem a tinta, a toll,
Rozabül, emléked szívemig hatol.

Volt a szerelmed kólikás torzó,
Itatóst kérek, undok a porzó . . .

Az Arnó hidján bukik le a nap,
Fejemen gyűrött, lyukas kalap.

Flórenc, eléem jön őszi világod,
S te Rozabül, amint a datolyát rágod.

Rozabül, emléked előttem szétfoly,
Rádgondolni is merőben téboly!

Előmbe libbentesz egy elmúlt világot,
Mikor a moly, szümbe nagy lyukat
[rágott.

Rozabül, arcképed a lelkembe rejtem,
S Krizantém kisaszonyt az Arnóba
[ejtem.

Rozabül, te szörnyű, bűnöző nőnem,
A fehérneműm is elloptad tőlem!

Rozabül, Flórencből Velencébeszöktél,
Én utánad. S az emeletről
Kacagva az orromra köptél.

Rozabül, emlékezz: ősz az Adrián,
S a gondolásunk neve Handrián,

Rozabül, ahogy a multat visszame-
[rengem:
Te Hadriánnal is megcsaltál engem.

Rozabül, te oroszoknak mondtad magad,
Pedig tót voltál. Ne tagadd!

Rádgondolva, ecetes lesz az ember
[kedve,
Most elém kerültél megöregedve.

Vénen, ráncosan, de kipucolva,
Elém kerültél ujramázolva.

Megtapostak téged szörnyen az évek,
Az a vén majom, a férjed, kérlek?

Rozabül! Multam! Mondd el ízibe,
Hogy a fenébe kerültél ide?

e

Bék~kel képezett skálák.

(1923)

(Az erdélyi Helikon ebben az időben tartotta első üléseit a Kemény báró vécsi kastélyában, A nagy költőt ide, érthetetlen okokból, nem hívták meg. Mérgeiben elhatározta, hogy ő rendez egy vers-olimpiászt és ezen az ó-link-iá-szon az alábbi kacér dalát fogja felbugyogni.)

Bába, báró, bíró, bankár,
Bútól bántva bólogat:
Bizony, bajjal bukdácsolunk
Búskomor balsorsokat!

Beljebb billen beteg béka,
Bika búsan bódorog,
Bánat, béke birkozódnak,
(Biztos belebutulok!)

Bár babám bakancsa barna,
Bús bölény bömböl belül,
Birkahússzag, bor, bírsalma,
Bájos búze béserül.

Béla bababatündért bámul,
Bakfis bókot beszerez,
Birka béget bánatába,
Bárka békén béeevez.

Bőröm biborral boritom,
Borjuhust borsolni bűn,
Borzasztón boksoltam Bénit,
Bátran, büszkén, bőkezűn.

Bére, bár bebizonyítám:
Barátságos biztatás,
— Becstelen! — bődüle Bandi,
Bánt a bélcsavarodás?

Bármint bőgsz bitang, becsuklak!
Budha bűnödbe belát,
Bűvöleted borzosítja
Botom bőrödbe bevág!

Biedermeier-bálba ballagsz ?
Boriskáért bánt a baj ?
Biborbársony bekecst bérelj,
Bajuszt borotválj, bivaly !

Bégetésem bérekesztem,
Bamba bajtárs búcsuzom,
Bár bőven bugyog belőle,
Bürökkorsóm bedugom !

Országos Széchényi Könyvtár

Mirigyátültetés.

(1923)

(A nemes dalnok, hunyó napok újra kelését zengi, olvasván a mirigyplántálásról s tanácsot ad, hogy ha az eljárás még sem sikerülne, mit tegyen a hervadtszerelmű szeladon. Ez a tanács, magába megéri, e halhatatlan kötetre kiadott pénzét az olvasónak.)

Belereszket a szívem egy hirbe, uraim !
És lecsüngő orrom kanyarog fel az
[égbe

Önök tamáskodhatnak, én szentül
[hiszek

Ama nagyszerű mirigyátültetésbe !

Mert adva van kérem, egy dali majom,
Akinek szörnyű vidám a kedve
S adva van egy savanyu agglegény is,
Aki végképpen el van keseredve.

Ez a legény szegény, bár nősülni akar,
Szíve nem tud már lánggal égni,
De jön William Held az ánglius tudós
És kése után lehet remélni.

Mr. Held nyakon fogja a dali majmot
És mirigyet vesz belőle hevenyébe
S ülteti át, mint téli salátát,
A szegény savanyu agglegénybe.

És mit tesz Isten, hölgyek és urak ?!
Az agglegény törökvallásra tér át!
Mert neki egy feleség nem elég ...
De nem folytatom tovább e kényes
[témát.

Elég az hozzá, nyájas olvasó,
Ha talán tavaszi lángod már őszbe
[hajlott,
Ne csüggedj, mert már most biztos a
[siker!
Csakkerits egy ügyes, mirigyos majmot.

De ha esetleg, már unod az orvosokat,
Beszéljenek bármit az irigyek,
Fogadd meg *titkárnak* a fiatal majmot,
Családi békéd megőrzi így is a
[mirigyek.

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Televisió.

(1923)

(A távolbalátás nagyszerűségét
és hátrányait ismerteti a zseniális
költő, a semmihez sem értő ol-
vasóval)

Te nem tudod, hogy a fenti
Név, vajjon mi is lehet,
Eddig kérlek, én sem tudtam,
De erről ki sem tehet.

Nem lexikon a te fejed,
Még kevésbbé az enyém,
De, hogy „televízió“ *van*
Ez egy világesemény!

Nem poloskairtó szer ez
S nem egy új likőr neve,
Ez egy nagyszerű találmány
S csodás ennek sikere!

Dróttalan távolba látó !
Egy nagyszerű gépezet,
Mely minden látnivalókat
A szobába bévezet.

Vonatok ütköznek össze,
Háboru foly valahol,
Parlamentben pofozkodnak:
Mindent otthon láthatol.

Láthatod az északsarkot
És láthatod Indiát,
Londont, Párist, Nápolyt, Bécset,
S egész Bergengóciát.

Látod a nagy s kisantantot,
Poincarét és Benest,
Amint Európát osztják:
Hozzád viszi egyenest.

Láthatsz mindent a masinán,
Mi az ürön áthatolt,
De hogy a szomszédaszobába,
Nőd egy hadnaggyal csal — kába !
Ezt ezen sem láthatod ! . . .

Év végén.

(1923)

(A poéta lezárja az 1923-as évet is. Örül, hogy a földi hatóság, szemtelen verseiért nem záratta le életfogytiglan. De sejti, hogy az égi hatóság egyszer megelégteli a turpisságait és örökre a földalá csukatja.)

Egy év felettünk újra lepergett,
Semmit sem adott, de sokat elvett.

Amikor egy óévet lezárunk,
Az újtól mindig nagyszerűt várunk.

Az új mindenkor becsap minket
S kineveti reményeinket.

Ahogy peregnek, tűnnek felettünk,
Csak azt látjuk, hogy fakultabbak
[lettünk.

S nem örülünk dalnak, virágnak, nőnek,
Csak emlékeink gyűlnek, nőnek.

Már nem előre, de hátra nézünk
Seldobjuk keserűn harcoskelevézünk.

S az évek jönnek, suhannak, mulnak
S hitünkkel együtt semmibe hullnak.

Évek! Addig számoljuk őket,
Mig egy elhossa — szemfedőnket...

e
OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A frank monológja.

(1924)

(A frank akkori zuhanása csalta ki a költő szívéből az alábbi szép dalt. Őn azt gondolja, hogy ne a frank, hanem inkább a dalnok zuhant volna le — az Eiffel-torony tetejéről, mielőtt ezt a verset megírta.)

Nem mondom, hogy hótiszta voltam,
Csak olyan félig balga szűz,
Aki a nagy viharzó létben
Szebb jövőről álmokat úz.

Volt árnyam és voltak hibáim,
Miket egy szép hölgy féltve rejt,
De amikből ki is gyógyulhat
S egy jó ember mellett: felejt.

S im megindultam a züllés útján,
Egyre süllyedek és esek,
Kapaszkodom már fűbe, fába,
S elhagynak a szerelmesek . . .

Szegény barátnőm: Lengyel Márka
És te bús Magyar Korona!
Bukunk együtt a sötét lejtőn
S nem állunk meg vajjon soha?

Mig ti hulltatok — én kacagtam,
Mondtam: könnyelmük vége ez!
S már én is a sarkokon állok
És minden ripők letegez . . .

Már könnyezek, hogy vízbe ölte
Magát a szegény Német Márka.
Bukott perditák végzik így . . .
Én is követem nemsokára . . .

Országos Széchenyi Könyvtár

e

Tavaszi fáj-dalom.

(1924)

(A nagy költő, az itteni Kemény Zsigmond Irodalmi Társaságban akart ezzel a szabad verssel széket foglalni. De, az irodalomhoz értők szerint, *ilyen* szabad verssel nem hogy széket foglalni, de megírása után, *szabadon járni* sem lehet.)

Én nem
Huzom fel többé az órám olyan os-
[tobán,
Hogy a rugó százfele törjön benne,
Most is csak azért történt meg,
Mert mérges voltam.

Tűznyilakat szurt a tavaszi nap
A föld szívébe
S ettől füvek, virágok és bolond-
[gombák
Kezdték sarjadzni a rögök közt

S mámoros szárnyon Április
Csókokkal röpült felém.
Zsongott a lég és bongott a táj,
Szűz gerjedelmek loholtak
A még le nem vetett, kopott télika-
[bátok alatt.

Ki a mezőre! — hörgém,
Nem legelni, de tavaszt látni.
S mentem gyors iramba arra,
Mely tájon tavaszt sejtettem.
S néztem az eget, mely olyan volt,
Mint arám szeme 32 évnek előtte.
S e kékségről szabad verseléssel
Akartam zengeni ódát,
Amikor egy háromemeletes ház tete-
[jéről
Szabad eséssel egy cserép zuhant le
S orromat majdnem leszelte!

Ijedten rebbent el tőlem a tavasz
És vérfolyam lepte el kopott ruhámat.
Vittek és a mentők visszavarrták az
[orrom,

De meghagyták: azonnal haza menjek
S lefeküdve, álmodjam tovább
Félbeszakított tavaszi álmaimat.

Mentem, feküdtem, de dacára, hogy
[dél volt,

Én, hozzá vagyokszokva, ha lefekszem
Felhuzom órám . . .

Borzasztóan fájván az orrom,
Irgalom nélkül felhuztam órám,
Ugyannyira, (mint már fentebb is írá),
Ketyegő rugója ezer darabra mállott,
Mint szívemben is az édes tavaszi hév.

Orrom tönkrement, órám tönkrement,
De a fájdalmak eme dandárja
E dal írására inspirálta költői lelkem
S e nagyszerű szívhangjaimmal,
Széket foglalandok legközelebb,
Több jeles irodalmárokkal:
A Kemény Zsigába . . .

e

Szomoru szonett Szűcs Szerénről.

(1924)

(A jeles poéta, fiatalkorában kétszer bejárta Közép-Európát gyalog, azon a kereszten, melynek szárai Debrecenről Párizsig és Berlintől az olasz sikságig nyulnak, de nem fáradt úgy el, mint amikor az alanti verset megírta.)

Szűcs Szerén szépszemű
Szűz vala Sződön,
Szívem szilánkokra
Szakadt utána szinte,
Szomoru szonettet
Számtalant szórtam,
Szathmáry Szilárd, hogy
Szekszárdra vitte.

Száz száz szükséges
Szívünk ha szűkül,
Szerényen szipogtam
Szepegő szerelmem,

Szelek szárnyány szálltam
Szoknyája nyomába
S Szathmáry Szilárdnét
Szekszárdon megleltem.

Ha én, Te lehetnék
Oh, Szathmáry Szilárd,
A Szücs Szerén szívét
Rég százfele szeltem!
Szerdán és szombaton
Szeretőt szerződtet
És e számtalan száz
Szerelmes számár közt
Szerényen szepegve
Én is szerepeltem . . .

e

Tíz év után.

(1924)

(Tíz éve volt akkor, hogy Príncipe lelőtte Ferenc Ferdinándot Szerajevóban és a világháború kitört. A költő ezen morfondírozik, nem valami rózsás hangulatban.)

Állok merengőn és bután,
Tíz év után.

Az Élet folyt, e bús folyó
S iszapot, sarat felkavart,
Pár otromba ólomgolyó.

Gyászok özönét sirja fel
Ez a szó, hogy: Szerajevó . . .

Gondolkozom: mi volt, mi lett,
Látom, a végzet megfizet!

Mi vér, mi bú, mi jaj, mi könny!
Ma már emlék, fagyos közöny. . .

Sok zord és kegyetlen csapás,
Sok semmitérő meghalás,
Sok elvesztett szív és remény,
Ma mindez: komor költemény.

Vihar, mely a lelkekbe dult,
Sirám, mi semmiségbe mult,
A multtal együtt meghaló,
Bár ereken vért forraló,
Álommá szürkült bús való.

A sok vér, mi ömlött, zuhant,
Az a sok porló csont alatt,
Az a sok átok és csapás,
Közönybefuló jajgatás,
Az a sok zuzott, béna kar,
Ami még küzd s tenni akar,
Ez már mind, mind történelem

S azért történt, hogy az élet
Ilyen nyomoruság legyen?

Összemordul nyugat, kelet
S villámos égre írja fel:
Az nem lehet!

Állok merengve és bután,
Tíz év után . . .

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A lettek pénze — odalett!

(1924)

(Az a szomorú hír járta be akkoriban a világsajtót, hogy a lett pénzügyminiszter, egy Petrullis nevű fiatal úr, az ország egész pénzkészletét, több millió *littet*, — ahogyan a lettek pénzét nevezik, — ellopott és melegebb égtájakra menekült vele. A poéta ezt a komor témát lett szíves letenni az olvasó orra elé.)

A lett pénzügyminiszter úr lopott,
Ez még nem oly csodás eset,
Lop más pénzügyminiszter is,
De „tolvaj” eddig egy se lett.

Petrullis úr még fiatal volt,
Alig ért huszonnégy telet,
Mégis a kicsi Lettországnak
A pénzügyminisztere lett.

Egy pénzügyminisztert rajtacsíptek ?
Az ember töpreng e felett!
Üggyetlen volt ez a kölyök,
Mert ő csak egy kis buta lett!

Ez a fickó csak kis pénzt vitt el,
Lettlandból sokat nem lehet,
Eddig a kutya sem ismerte,
Most hona hirhedt fia lett!

A lett polgár most morfondíroz:
Lett! A fene végkép megett!
Egy *litt*-et sem hagyott e tolvaj,
Minden vagyonunk odalett! . . .

Meddig sűt a nap ?

(1924)

(Zilahy Lajos kedves irónk munkáit, úgy szereti e versek kiizzadója, mint hernyó szereti a rózsát. A vers, Zilahy „Sűt a nap“ című bájos darabja előadásakor jutott eszébe e kötet füzfa lantpengetőjének)

Mig tavasz a faágakat,
Borítja fakadó rügybe,
Amig egymásba még hiszünk
S bizunk minden nemes-ügybe.

S míg e hitünk el nem vesztjük,
Mig a jövőben remélünk,
Mig az anyánk nyelvén szólunk.
Addig vagyunk, addig élünk.

Mig derekunk meg nem hajtjuk,
Amig egymás kezét fogjuk,
Bárhogy is összekuszálják,
Minden dolgunk kibogozzuk !

Amig összevetjük vállunk,
Amig egymásra találunk,
Akármilyen búban, vészben,
Rendületlenül megállunk!

Addig nem borul be az ég,
A szívünkön nem lesz felhő,
Addig jöhet reánk a tél
A havat, fagyot lehellő.

És míg a talpunkon állunk,
Míg tudjuk, hogy lesz egy holnap,
Addig még mindig itt vagyunk,
Bárhogyan is letipornak!

Országos Széchényi Könyvtár

Bontják a kínai falat.

(1924)

(Akkoriban arról írtak az újságok, hogy megkezdték a szörnyű nagy kínai fal lebontását. Persze a lebontásból nem lett semmi. Nem lehet a kínai faiakat, csak úgy, könnyen lebontani.)

E kőbeépült korlátoltság,
Mindezideig megmaradt,
De mint halljuk, ennek is vége:
Bontják a kínai falat!

Semmi sem tarthat mindörökké,
Felettünk az idő halad,
Mi a maradiságot körülvette:
Bontják a kínai falat!

E bornirt bástya sokáig birta,
Hozzá billió könny tapadt
Véres verejték emelé — s most:
Bontják a kínai falat!

Nem értik meg a népek egymást
Az utóbbi évek alatt,
Meguntuk szörnyen. Bontsák le ezt is,
Ez avult kínai falat!

e

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Magyarí Imrénck.

(1929)

(Az öreg poéta, aki vastagnyaku debreceni kálvinista, de már 30 éve lakik Erdélyben, a marosvásárhelyi háza verendáján hallgatja a rádióban Magyarí Imre kitűnő pesti muzsikáját s eszébe jut, hogy neki egykor, Debrecenben, az Imre apja és nagybátyja, a *Magyarí Testvérek* muzsikáltak, ha nagyon ágaszkodtak zsebében a bankók. S az is eszébe jut, hogy Magyarí Imrét, aki már javakorában levő ember ma, még látta, mint öt éves kislíut, mikor sugárzóarcu apja, az „Arany Bika” nagykávéház márványasztalára felállította a hegedűjével s a parányi gyermek remek játékát az egész zsufolt kávéház közönsége elragadtatva hallgatta.)

Vásárhelyen, a verendámon ülök.
Pipázom. Ősz van. Cigányt hallgatok,
A rádión át. S a vén szívemből
Elrepülnek a komor bánatok.

A ragyogóját! Egykor, Debrecenben,
Tavas volt s legény voltam én!
S a Magyar Testvérek nótájától
Dagadt szívemben a remény!

Lányok, szerelem, tavaszi álom,
Hová lettek?! Bú hullt reám . . .
De sok jó pénzem eltette akkor,
Az a két szép művész-cigány!

Mert ama szép tavaszban, Imrém,
Nekem az apád s bátyád muzsikált
S most, hogy a te nótádat hallom
Az éter bűvös szárnyin át:

Látom Debrecent s a „Bika“-kávéházat,
Márványasztalon áll egy kisgyerek,
Ri kezébe a szárazfája
S hallgatják ámult emberek.

Az a kisfiu, *te voltál Imre,*
Muzsikádról rádismerek.
Az Isten áldjon, zseni-cigányom,
Az Isten áldja a kezed . . .

e

Az idők megváltoznak.

(1924)

(A költő kárörvendő dala arról zeng, hogy az autbuszoknak városunkba való bevonulásával, az addig hetyke és göromba bérkocsisoknak nagyon lelohadt a kedélyük és a zsebük olyan lapos lett, mint ez a vers)

Bérkocsisom eddig, kérem,

Igy csevegett hozzám:

– Ha nem nézném az ur korát,
A kocsímról bizony lepofoznám!
Hogy a piacról lehoztam,
Negyven lejt ad nékem?

Adjon rögtön még vagy huszat,
Azt hiszi, engem megnyuzhat?

En úgy vágom képen,
Hogy délben is csillagot lát
A beborult égen!

Amióta autóbusz jár,
Bérkocsis barátom,
Egész finom uriember,
Tapasztalom, látom.
Meguraz és megnagyságot,
Sőt, kalapot vesz le
S egy fuvarért, ha husz lejt kap,
Most már nem tegez le.

Az idők így megváltoztak
És letompult véle
Konjunktura leromlással,
A kocsisgőg éle.
Autobusz, én te feléd hát
Ölelő kart tárok,
De sem rajtad, sem bérkocsin:
Per pedes apostolorum,
Gyalogosan járok!

e

Hogy ezelőtt huszonhat évvel.

(1922)

(A poéta a színpadon, egykori naíva ideálját, a „Nagymama” címszerepében látja domborítani. Szívében régi emlékek, hátában pedig új reuma-nyilallások támadnak fel.)

Hogy ezelőtt huszonhat évvel
A színházban megláttam Öt,
Édes sajjgással telt meg szívem,
Minővel sohsem azelőtt.

Hogy ezelőtt huszonhat évvel
Nem voltam utolsó gyerek,
Elhihetik. Bár e legényre
Ma már magam sem ismerék.

Hogy ezelőtt huszonhat évvel
Megismerkedtem hát vele,
Képzeltetik, hogy ifju szívem
Tömérdek dallal lett tele.

Tömérdék dallal... Huszonhat éve!...
Még akkor „szendét” játsza Ő,
S üres zsebemre esküszöm,
Nem csak én voltam hevülő.

Nem csak én álltam huszonhat éve,
Lázban, ha játsza angyalunk,
Hanem mind, mind, óh, egytől-egyig,
Akik ma kopaszok vagyunk . . .

Nem szendéket, miként huszonhat éve,
Kreálja ma a „Nagymamát”,
Azért most is ha játszni látom,
Fásult szívem láng járja át.

Pedig akkor, huszonhat éve:
Sem honorálta a dalom.
Csak egy rakás számlája van meg...
És szívemben a fájdalom . . .

e

Színésznő és színész.

(1924)

(E versben valami titkolt keserőség lappang. A költő — Záli-val ellentétben — nem dicsekszik, hanem panaszskodik.)

A színésznőt és a színészt,
Mindig nagyon szerettem,
S egykor ők is szerettek engem,
Őszintén — mind a ketten.

Sok esztendőök suhantak csöndben
S ezen én csak nevettem,
S a színésznőt és a színészt,
Mindig jobban szerettem.

Pedig, hogy elszállt tőlem a tavasz,
Nem nagyon örülök ennek,
Mert, amint tapasztalom szomorun:
Már csak a — *színészek szeretnek...*

40,000 bolha.

(1924)

(Ebben az évben halt meg Rothschild Károly báró, angol tudós, aki 40,000 különféle bolhát gyűjtött össze magakörül. A költő csodálkozva énekli meg ezt a gyűjteményt, mert ha az ő ruhájában *csak egy bolha is gyűl össze*, addig üldözi, míg villanyosszékre nem juttatja. De hát, különbözők az ízlések !)

Ne remegjenek hölgyeim,
Nem él már egyik sem szegény,
Csak néhai bőrüket őrzi
Egy tudós, angol gyűjtemény.

Egy derék bankár, Angliában,
Hinnék? Rothschild volt a neve,
Ennyi tömérdek, pocsék bolhát
Itt-ott összeszedegete.

Gondolják nénémasszonyék:
Hát ilyen bolond is akad?
Aki ennyi, sok, rusnya férget,
Szépen üveg alá rakat!

Ugy van. Itt mindenféle fajta
Bolha szépen összekerült,
Igaz, hogy e bolhakongresszus,
Rothschildnak sokjába került.

Jah, kérem, ez a tudomány!
Es e vérszívó gyűjtemény,
Másokat is majd tette csábít
Erre, látom van már remény.

A gyűjteni szándékozókat,
Ezennel figyelmeztetem,
Egy uj, *vérszívó* hadra nézve,
Van jó gyűjtési ötletem.

Az *uzsorásság* hazánkban diszlik,
Emberek száza felderül,
Ha negyvenezeret összeszedni,
Ezekből is majd sikerül.

Mártsák benzinbe *félórára*
S tüzzék mind gombostűre fel
S a British Muzeumnak gyorsárúként
Küldjék majd utánvéttel el! . . .

Kánikulái kínrímek.

(1924)

(Szerkesztőm, — aki nem tagja az Állatvédő Egyesületnek, — azt parancsolta, hogy *K*-betűs szavakból írjak költeményt, mert ebben a dög melegben, csak ez üditi fel az olvasók kedélyét. Irtam, de az olvasó ne lázadozzon sorsa ellen, mikor az alábbi verset olvassa. Mi lenne, ha elkelene olvasnia Önnek a nagy költő, e kötetén kívül irt, *másfélezer* versét is?! Ma mindenki szenved. Szenvedjen az olvasó is)

Kereken kírákom kebelem keservét !
Kérded, ki kíváncsi kolosszális kinra ?
Kánikulás korban ki keres kenyeret ?
Ki kullog komoran kies Kimpulungba ?

Kellemeskedélyem kegyetlenül kókadt.
Kételyem kölykezik : kítől kapok köl-
[csön ?

Kutyaság, komiszság, kegyetlen ki-
[vánság

Költő, hogy *K*-betűs kínrímeket költsön!

Kétségbeesetten, kergülve kiáltom :
Könyű kegyeteknek kinevetni kinom !
Kilenc kutyakölyköt könnyebb ki-
[kefélni,
Kikékülök amíg kinrimim kiírom !

Kobozom, kólintom kopasz kopo-
[nyámhoz,
Kolera kóvályogkorgó központomba,
Kukacos kolbásztól komisz közér-
[zetem,
Kedvem keserű mint korhadt kucsma-
[gomba.

e

Februári dal.

(1912)

(A költő, a koratavaszi olvadás és más keservek mocsarába süllyedve ül és e slamasztikában kuporogva, csak a füle lóg ki egy pár arasznyira. Onnan, a mélyből, zendül fel bánatainak siráma.)

Nem aludtam három éjjel,
Majd a fejem pukkant széjjel,
Hogy február elsejével
Megjelentek Ők!
Százan kétszáz fele huztak,
Összetörtek, összezúztak,
A csontomig mind lenyuztak
A hitelezők!

Tegnap volt még halom kincsem,
Ma egy árva vasam sincsen
S nincsen aki rám tekintsen!
Szörnyü helyzet ez!

Afrikában rossz az élet,
De én itt még jobban félek,
Ha valahol pénzt nem kérek,
Nem tudom mi lesz!

Mégis a nőm nekem támad:
„Nyakunkon csőstől a bánat,
Mért nem nyitom ki a számat,
Hogy hideg legyen!”
Hiába a könnyörgésem,
Nem hagy békét nekem mégsem,
Felkelésen, lefekvésen,
Mossa a fejem!

„Oda a tél minden bája,
Elromlott a rodli-pálya“ . . .
Pityergőre áll a szája,
A nőmnek nagyon.
„Nem lehet már korcsolyázni,
Nem lehet már jól megfázni,
Legfeljebb csak összeázni,
És én ezt hagyom?”

Én nem örülök a télnek,
A hidegtől szörnyen félek,
Ha a tél jön, nem is élek,
Folyton fő a főm.

A gyermekek bennszorulnak,
Minden butort összedulnak,
A vizes cseberbe fulnak
S engem szíd a nőm.

A nőm télen folyton sportol,
Rodli-sapkát, zubbonyt horgol,
Nappal lármáz, éjjel horkol
S én szegény tatár,
A gyerekekre vigyázok,
Egész nap négykézláb mászok,
Folyton állatkertet játszok,
Én, a vén számár!

De, ha csak ez a baj volna,
A lantom ezért nem szólna,
Zokogva nem panasznál,
De más is van ám:

Ugy örültem annak régen,
Hogy nem mulatunk a télen
S nem báloz a feleségem.
Nem báloz? Nem ám!

„Árviz bálba el kell menni,
A szegénnyel jót kell tenni,
Drága ruhákat kell venni.”
És én mit tegyek?
A családnak legszebb éke,
Főképpen a házi béke,
Tanum rá a hátam kéke . . .
No hát elmegyek!

Árviz bálba hát elmentem,
Anyagilag tönkrementem,
Két tiszttel megverekedtem:
Dagadt a pofám.
Az árvizbe belefultam,
Házi békémet feldultam,
Idegen pénzekhez nyultan.
Szép az élet ám!

e

Harc a szunyoggal.

(1924)

(A nagy poéta, minden komizságot, ami körülveszi, egy szegény szunyogon akar megbosszulni. Harca a szunyoggal, úgy végződik, olyan tragikusan, ahogy minden harc, amelyet a szemtelenség ellen akarunk megvívni.)

Szunyog! Te ronda, szemtelen!
Két nagy fülembe dudorászol,
S mire észrevettem, hogy itt nyafogsz,
A nyakamon már meg is vacsorázol?

Állj meg rögtön, te nyomorult vacak!
Vékony hasadban ott a vérem!
Nem hallgat rám. Felrepül hirtelen,
Gebeszkedhetek! El nem érem!

Megfoglak rögtön, ronda főpimasz!
Felfordítod egy békés pogár házát!
Utána! — S betörtem az ablakot,
És felborítottam egy üvegvezát!...

Már mindegy! Fő, hogy meglegyen!
Elégetem a hitvány férget!
A plafónon van! Létrákat ide!
Hiába csak nem nyelek mérget!

A kétágu lajtorján felmegyek.
Óvatosan, nyújtózva lestem:
A szunyog elszállt, létrám felborult,
Éppen a köpcsészébe estem!

Kitartás! Mégis megfogom!
Lassan megint utána kusztam,
A szunyog a tükör-rámára szállt.
Dobás! S a tükröt összezuztam...

Levertem aztán a nagy lámpaernyőt,
Szép porcellán — ezerdarabra mállott
S a szemtelen vérszipoly röhögve,
Merészen az orromhegyére szállot.

Megállj, fertelem! S egy szörnyű ütés
Szemem és orrom összetörte,
A szunyog pedig a fülemre ült
S vidám danával agyamat gyötörte,

Baltákat ide! Üssétek agyon!
A szunyog a vitrinhez csábít,
A vasbotommal utána ütök
S a vitrin többesszámmá válik!...

Nőm a mentőkért telefonált,
Azok jöttek és ügyesen lefogtak,
Megkötözték és egy bús kocsi
Elkeshedt ülésére dobtak.

Most, kérem, én a kórházban vagyok,
Nem tudom, örüljek-e vagy sirjak,
Örülök, mert im egy témám akadt,
Miről a szezonmortban verset írjak.

Síralmas ének a Csíszár-telep- ről a Polgármester Urhoz!

(1912)

(A költő abban az időben, az ugynevezett Csíszár-telepen lakott, ami később Zoltán-utca lett. Az utcácska azóta már rendes, aszfaltos hely lett, és a Poklost, e vers után, szabályozták, de akkoriban a poétát — bizonyára olvasói óhajára, — a kiáradt Poklos és Maros folyók el akarták nyelni, amint ezt az alábbi gyönyörű dalban a költő megírta a halhatlanság számára.)

Sok szomoruság van a világon,
Sok bú és bánat, nagy bajok,
De a legnagyobb csapás mégis,
Az, hogy a Csíszár-telepen lakok,
Mert ez a telep egy szönyű kis hely,
Ahol sár, árvíz dúl vadul,
Leírom, mert nem ismeri ezt,
Tudom, — a Polgármester Ur!

A kies Poklos patak partján
Terül el e nyájas telep
És, hogy a Poklos itt folyik,
Fő ok, hogy én énekelek.
Mert a Poklos pataknak partján,
Minden, mi élt, pusztul, kímül,
Ahol ered, dugassa jól bé . . .
Már holnap — Polgármester Ur!...

Nyáron, a Poklosnak vize,
A ludaknak bokáig ér,
De bezzeg, ha egy kis eső hull,
A szomszéd utcákba se fér.
Meglátogat szerény lakunkba,
Tíz-tizenötönk belefül,
Méltóztassék ezt végignézni
Egyszer — óh, Polgármester Ur!

Megszoktuk, mint ördög a tömjént,
A Poklost, e vidám vizet,
Velünk lakik a szobáinkban,
De házbért sohasem fizet.

Most azt szeretnénk mi megtudni,
Ha már így a zsebünkbe nyúl,
Ki fizeti a házbért érte?
Nekünk — óh, Polgármester Ur!...

Mert ő, igaz, igen szerény viz,
Nem követelődzik nagyon,
Mindegy neki bárhol a házban,
Legyen ebédlő, vagy szalon.
Elfolydogálgat erre-arra,
A padlóhoz odalapul,
Érdekes ez, óh bárcsak látná
Néha — a Polgármester Ur!

Hallottuk, hogy szabályozzák majd,
Hát, ez kissé lehangoló,
Mert biz' akkor nem uszkálhat majd
Hálósobánkban a hajó:
Gyermekeink papírhajója . . .
E játéknak bealkonyul.
A terveknél tudom, nem gondolt
Erre — a Polgármester Ur!

Mi, a Csiszár-telep lakói,
Mind megváltoztunk testileg,
Szervezetünk átalakula,
Mióta nyeljük a vizet.
Ujjaink közt uszóhártya nőtt,
A szárazon mindőnk — kimul,
Mert már kopoltyuval lélegzünk...
Régen — óh, Polgármester Ur!

A világításunk is kitűnő,
Csakugy ragyog az utakon,
Ez egy ujmódi lámpa-rendszer
És praktikus igen nagyon.
Szentjánosbogarakat túvel,
Az ember egy nagy rudra szúr
S fénylik nekünk — csakúgy vakulunk
Tőle — óh, Polgármester Ur!

De ami fő, sőt a legfőbb
A járdánk — óh, az oly remek...
Mikor végig sétálok rajta,
Magamra már nem ismerek...

Tudom, igaz, hogy sárból lettem
S most ismét sárrá gyurt az Ur!
. . . Kanális és más puculónak
Néznek — óh, Polgármester Ur!

Azért könyörgünk, ime mostan
És azt hisszük, hiába nem . . .
Hogy e szörnyü állapoton,
Segittessen nagyhirtelen.
Nem is kérném, hogyha én tudnék,
Neki fognék buzgón, vadul
S lantom lángján aszfaltot főznék
Rögtön — óh, Polgármester Ur!

A világ egy hét alatt készült,
Amint az Írás mondja ezt,
Vajjon a magyar Aszfalt erté
Nem csinálhatná ezt megest:
Egy hét alatt, két keskeny járdát!
Szememre könnyfátyol borul . . .
Ha rágondolok! . . . Aszfalton járnánk!
S Önt, mind a kebelünkre zárnánk,
Oh, kedves Polgármester Ur!

e

A z s e n í.

(1924)

(„Ez az undor poéta, — gondolja az olvasó, — már megint magát fogja itt isteníteni, szemérmetlen önhittséggel, mint ahogy ezt, az egész köteten át tette. — Bocsánat! Nem! Pedig, ezt a kecskeméti légy szerénységéhez hasonló *önérzetet*, a vén poéta modern ifju költőtársaitól tanulta. De most itt, más zseniről lesz szó.)

Mint Mesiást a hívő, szent zsidók,
Ugy várjuk mi Erdélyben a „Zsenit“,
A kitünőt, az őstehetséget,
A modernet, az ujat, istenit!

Várjuk s a szürkéek egyre szaporodnak,
Miként bürök, az árokoldalon.
Az olvasó fogy és senki sem kapkod,
Sem a prózán, sem pedig a dalon.

Az írók írnak, a költők költnek,
Lantom is vár s csak egyet istenit:
Ki eladja majd e sok zöld könyvet,
Azt a csalót... pardon... azt a zsenit!...

Őszi tarlón.

(1924)

(Akkoriban a magyarok, sokat veszekedtek itt egymásközt. Ez az ezeréves magyar divat facsarta ki a költőből az alábbi verset)

Ha a vihar széjjelszórta a keresztet,
Ha a gazda, — ezt megérve —
Minden álmot, reményt vesztett,
Ha a kéve is megoldott,
S tönkrementek drága dolgok,
Régi hitek köddé multak
S a kalászek sárba hulltak,
Buzaszemek kiperegtek . . .

— — — — —
Szerencsétlen buzaszemek
A sárban is veszekedtek?! . . .

e

Végrendelet.

(1924)

(A költő, testatmentumot csinál s veleszületett szerénységgel, meghagyja barátainak, hogy a sirja fölé *vastag fejfát* tegyenek. Hogy miért? Az kívül az alábbi versből.)

Az én sírhalmomon, tudom,
Nem lesz majd büszke márvány,
Legfeljebb egy nagy fejfa áll
Felette búsan, árván.

Előre kijelentem itt,
— Ennyit talán én is megérek, —
A sírom fölé, barátim,
Jó *vastag* fejfát kérek.

S ha egy kegyetlen télen majd,
Valami szegény ezt ellopja,
Én megelégedve fordulok
Ott lenn — a másik oldalomra.

e

Szeptemberi naplemente.

(1925)

(A poéta, — aki talán már egyedül pipál Közép-Európában hosszuszáru pipából, nagy füstöket fujva nézi a magaápolta kertjét és a hervadó virágait, amelyeket nagyon szeret s elbulsulva kérdi magában, hogy miért hervad el a virág és miért iramlík el az élet? Azután szomorúságában, a következő savanyu, őszi verset írja le.)

Amikor én húsz éves voltam,
— Mert valamikor voltam én, —
Azt hittem, hogy a miniszterséget
Párnán hozzák majdán elé.
Nagy, hires államférfi leszek,
Hideg, kegyetlen — de igaz,
Pusztulni fog előttem minden,
Mi csalfa, talmi — ami gaz! . . .

Amikor huszonöt éves lettem
— A szívem lágyabb lett talán —
Írói hirre vágytam s kusztam
A Parnassus sziklafalán
Nem ágacskát, egy babér-erdőt
Kivántam, hogy élémbe hulljon;
S azt akartam, hogy amit írok,
Örökké éljen, sohse fakuljon.

Szülővárosom egy terén,
— Az ifjuság óh, mi dőre! —
Kijelöltem a szobrom helyét,
Szép árnyas fák közt jóelőre.
Az utca, a hol én születtem,
A nevemet viseli majd! . . .
S így álmodozva elfeledtem
A sok gondot, a sok bubájt.

Amikor harminc éves lettem,
— Az álmok szépen megfakultak —
Azt vettem észre, hogy reményim
Egy nagy, sötét örvénybe hulltak..

De még nem adtam meg magam :
Repülőgépet tervezék! . . .
A csuf földet így messze hagytam,
...De még messzebb volt ám az ég!...

. . . Álom-gépemnek szárnya eltört,
Nemjuthattam felsoha az égbe...
Hideg valóság szele belevágott
A kiábrándulás tengerébe! . . .
. . . Oh, napsugaras, fényes út,
Mindig, örökké visszasírlak ;
A szívem megöregedhetik,
De elfeledni sohse birlak . . .

És most, hogy napfénytelen őszben,
Mogorván várom a telet,
Minden elröpült álmomat
Visszahozza a képzelet . . .
Minisztterség, röpülés, hírnév,
Szobrom, utcám : istenveled! . . .
Szomorú, hogy az ifjúságot
Ujrakezdeni nem lehet! . . .

e

Mindig nevettem.

(1925)

(A híres festőket fel szokták szólítani, hogy fessék meg arcképüket a firenzei Uffitzi-képtár számára. Én nem vagyok festő és nem vagyok híres, de engedje meg az olvasó, akit eddig annyit bosszantottam e kötetlen át „*kacagj bajazzó*“ verseimmel, hogy az igazi arcképemet ide festhessem. Ime)

Én az életet
Nagyon könnyen vettem.
Mit keseregjek ezen és azon?
Mindig nevettem!

Könnyelmű voltam?
Az. Csak az lehettem . . .
Mert, mikor sírnom kellett volna,
Mindig nevettem . . .

T A R T A L O M

Oldal

Szakadjunk el Ósztriától	11
Egy hadiuzsorás siralma	15
Lakást keresek	18
Bankfi kávéházi hősködései	22
Papir-világ	24
Kávéházi Konrádok asztaltársasága	27
Dal a „Társaskörről“	30
A „Durulban“ cipőt vettem	33
Költözködés	37
Tavaszi ének	41
Tavasz a szerkesztőségben	43
Egy hadiszállító merengései	46
Elmélyesztés	49
Boldog, kinek dohányja van	52
A színházban levetkeztem	54
Kitört a béke!	57
Jöjj már Tavasz	60
Erebus	62
Moziban	64
Februári hó	65
Egy vén hadfi morfondírozásai	67
Kedves Prométheus bátyánk	71
Tavasz	74
„A Hold-utca“	76
Eladtam a nagykabátom	79
Levél	81
Ne kártyázzunk!	84

Az aszfalt sóhaja	87
Májusi tragédia	89
Egy dombon lakó éneke	91
A zöld könyvek	94
Pénzbélyegzés	97
A kenyér	99
Maximálás	101
Azért nyomja fejemet a bú	104
Szállnak	107
Tavaszi és őszi	109
Bordal	111
Őszi ének	114
Az Eleven Ujságról	116
Matiné-láz	119
Tájfut	122
Élet a Ritz-fürdőben	125
Nyárvég	129
Kockacukor	132
Én jól kinyaraltam magam	134
Bús dal a dudáról	136
Vallomás	139
Az ezresek	140
A pénz	143
Fellépjek?	146
Én és a kutyák	148
Tinta	151
Játék-barlangok	153
Tízéves találkozón	156
Óda egy kráglihoz	157
Szovátán fogok meghalni	159
Amerika-láz	163
Minden fekete	165
Téli idill	168

Levél.....	173
Karácsonyi költemény.....	176
Ujévi mérleg.....	179
Epilogus.....	182
A gólya.....	183
Hamvazó szerda.....	185
Macskák.....	188
Égő szerelmek a szerkesztőségben.....	190
A vén kisasszony táncol.....	192
Rámhuzták a hadiadót!.....	194
Marha-dal.....	197
Probléma.....	200
Hol fürdőzünk?.....	201
Kabarék.....	303
Szamárság.....	205
Minden elolvad.....	207
A vízcsap.....	209
Fürdőzés után.....	211
Fényüzési adó.....	213
Egy érdekes könyv.....	216
Gvadányi-dal Duím urról.....	218
Vidám költő.....	220
Készülünk a bálba.....	222
Clarté.....	224
A tücsök.....	226
Bucsu 1921-től.....	228
Képviselő akarok lenni!.....	230
Nem leszek képviselő!.....	233
Baj van Amerikában.....	235
A könyvek.....	237
Fürdőszobai csendélet.....	238
Egy népünnepélyi rendező imája.....	241
Julius.....	244

Elment a nyár	246
Meghalt lord Northcliffe	248
A fog	250
A krák	252
Vilmos	235
Hidak szakadása idején	257
Körbe-görbe	260
Az örök fanyomoruság himnusza	263
Kabátláz	267
Egy újságíró jubileumára	270
Cirkusz	274
Mutamur	275
December apó	278
A pulyka	280
1922 Sylvester	282
Anita Berber	285
Árvíz	288
A bajadér	289
Valami büzlik Dániában	292
Mi lesz a rendjelemmel?	294
A hosszú szoknya	297
Nem értem, miért nem vagyok én még igazgató?	300
Gyógyítani tudják a paralizist	302
Ifju költők és írók	304
Veszek műfogakat!	307
A nyaraló, de nem fizető vendég	309
Ezek a "firmák"	313
Lesz pénz — mint békán toll	315
Futurista dal	318
Bék-ke! képzett skálák	321
Mirigyátültetés	324
Televízió	327

Év végén	329
A frank monológja	331
Tavaszi fáj-dalom	333
Szomoru szonett Szűcs Szerénről	336
Tíz év után	338
A lettek pénze odalett!	341
Meddig süt a nap?	343
Bontják a kínai falat	345
Magyari Imrének	347
Az idők megváltoznak	349
Hogy ezelőtt huszonhat évvel	351
Szinésznő és színész	353
40,000 bolha	354
Kánikulai kinrimek	357
Februári dal	359
Harc a szunyoggal	363
Síralmas ének a Csiszár-telepről a Polgármester urhoz!	366
A zseni	371
Őszi tarlón	372
Végrendelet	373
Szeptemberi naplemente	374
Mindig nevettem	377

Sajtóhibák. A költő sokkal lustább ember annál, hogy kiböngéssze és ideírja a könyvében előforduló átkozott sajtóhibákat. A művelt olvasóra bizza, hogy azokat gondolatban kijavítsa, az olvasóra, aki már régen megállapította, hogy ez az egész könyv egy *nagy sajtóhiba*, illetve a *sajtó hibája*, hogy azt kinyomtatták.

316.267

MORVAY
ZOLTÁN
DARÁZS-
ZÖMMÖGÉS
